

T?227/01–T?229/01., T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. egyesített ügyek

Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava és társai

kontra

az Európai Közösségek Bizottsága

„Állami támogatások – A tagállam valamely területi egysége által nyújtott adókedvezmények – A beruházások összegének 45%-os adójóváírása – A támogatási programokat a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító és a kifizetett támogatások visszatéríttetését elrendelő határozatok – Szakmai szervezet – Elfogadhatóság – Új támogatásnak vagy létező támogatásnak való minősítés – A bizalomvédelem elve – A jogbiztonság elve – Az arányosság elve”

Az ítélet összefoglalása

1. *Eljárás – Beavatkozás – Elfogadhatóság – Az elfogadhatóságot megállapító korábbi végzést követő felülvizsgálat*

(A Bíróság alapokmánya, 40. cikk, második bekezdés)

2. *Eljárás – Beavatkozás – Érdekeltek személyek – Reprezentatív egyesület, amelynek célja tagjainak védelme – A tagokat érintő elvi kérdéseket felvető ügyekben való elfogadhatóság*

(A Bíróság alapokmánya, 40. cikk, második bekezdés, és 53. cikk, első bekezdés)

3. *Eljárás – Beavatkozási beadvány – Alaki követelmények*

(Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata, 116. cikk, 4. §, második bekezdés)

4. *Megsemmisítés iránti kereset – Természetes vagy jogi személyek – Őket közvetlenül és személyükben érintő jogi aktusok – Támogatási programnak a közös piaccal való összeegyeztethetetlenségét megállapító bizottsági határozat – A tagjait védő, illetve képviselő szakmai egyesülés által benyújtott kereset*

(EK 230. cikk, (4) bekezdés)

5. *Államok által nyújtott támogatások – Fogalom – A hatóságok által bizonyos vállalkozások számára nyújtott adómentesség – Bennfoglaltság*

(EK 87. cikk, (1) bekezdés)

6. *Államok által nyújtott támogatások – A panaszok vizsgálata – A Bizottság kötelezettségei – Indokolás*

(EK 87. cikk, (2) bekezdés, és EK 253. cikk)

7. *Államok által nyújtott támogatások – A tagállamok közötti kereskedelem érintettsége – Versenytorzítás – Értékelési szempontok – Támogatási rendszer átfogó vizsgálata*

(EK 87. cikk)

8. Államok által nyújtott támogatások – A tagállamok közötti kereskedelem érintettsége – Versenytorzítás – Csekély összegű támogatások – Ideiglenes jellegű támogatások – Hatás hiánya

(EK 87. cikk, (1) bekezdés)

9. Államok által nyújtott támogatások – Fogalom – Az intézkedés szelektív jellege – Adójóváírást bevezető nemzeti szabályozás

(EK 87. cikk, (1) bekezdés)

10. Államok által nyújtott támogatások – Fogalom – Regionális vagy helyi közigazgatási egységek által nyújtott támogatások – Bennfoglaltság

(EK 87. cikk, (1) bekezdés)

11. Államok által nyújtott támogatások – Fogalom – Különös adóintézkedés – Az intézkedés szelektív jellege – Az adórendszer jellegére vagy szerkezetére alapított igazolás – Kizártság

(EK 87. cikk, (1) bekezdés)

12. Államok által nyújtott támogatások – Tilalom – Eltérések – A közös piaccal összeegyeztethetőségnek tekinthető támogatások – A Bizottság mérlegelési jogköre

(EK 87. cikk, (3) bekezdés)

13. Államok által nyújtott támogatások – Létező támogatások és új támogatások – Létező támogatásnak való minősítés – Szempontok – A létező támogatási program lényeges módosítását célzó intézkedés – Kizártság

(EK 87. cikk és EK 88. cikk; 659/1999 tanácsi rendelet, 1. cikk, b) pont, ii. alpont)

14. Államok által nyújtott támogatások – Létező támogatások és új támogatások – Létező támogatásnak való minősítés – Szempontok – A közös piac fejlődése

(EK 87. cikk és EK 88. cikk; 659/1999 tanácsi rendelet, 1. cikk, b) pont, v. alpont)

15. Államok által nyújtott támogatások – Közigazgatási eljárás – Az érdekelteknek az észrevételeik megtételéhez fűződő joga

(EK 88. cikk; 659/1999 tanácsi rendelet, 6. cikk, (1) bekezdés)

16. Eljárás – Beavatkozás – Az egyik fél kérelmeinek támogatására irányuló beadvány

(A Bíróság alapokmánya, 40. cikk, negyedik bekezdés; az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata, 116. cikk, 3. §)

17. Államok által nyújtott támogatások – A Bizottság által végzett vizsgálat – A 659/1999 rendelet hatálybalépését megelőző vizsgálati eljárás – Konkrét határidőkhöz kötés hiánya – Korlát – A jogbiztonság követelményeinek tiszteletben tartása – A panasz miatt indított előzetes vizsgálat ésszerű időn belüli lefolytatására vonatkozó kötelezettség

(EK 88. cikk; 659/1999 tanácsi rendelet)

18. *Államok által nyújtott támogatások – Jogellenes támogatás visszatéríttetése – Az EK 88. cikk eljárási szabályainak megsértésével nyújtott támogatás – A kedvezményezettek esetleges jogos bizalma – Védelem – Feltételek és korlátok*

(EK 88. cikk, (2) bekezdés, első albekezdés)

19. *Államok által nyújtott támogatások – Tervezett támogatások – A Bizottság által végzett vizsgálat – Előzetes szakasz és kontradiktórius szakasz – Ésszerű határidő betartása*

(EK 88. cikk, (2) és (3) bekezdés)

20. *Államok által nyújtott támogatások – Jogellenes támogatás visszatéríttetése – Az arányosság elvének megsértése – Hiány*

(EK 88. cikk, (2) bekezdés, első albekezdés)

1. Azon tény, hogy az Elsőfokú Bíróság korábbi végzésben engedélyezte valamely személy beavatkozását az egyik fél kérelmeinek támogatása végett, nem zárja ki, hogy újra megvizsgálják a beavatkozásának megengedhetőségét.

(vö. 81. pont)

2. A tagjaikat érintő elvi kérdéseket felvető ügyekben a tagok védelmét célzó reprezentatív egyesületek beavatkozásához való joga széles értelmezésének célja az, hogy lehetővé tegye az ügyek háttérének jobb értékelését, elkerülve az egyéni beavatkozások magas számát, amely veszélyeztetné az eljárás hatékonyságát és megfelelő lefolytatását.

Az adómentességi rendszerek jogellenességét és a közös piaccal való összeegyeztethetetlenségét megállapító, valamint az e címen kifizetett támogatások visszatéríttetését elrendelő bizottsági határozatok ellen benyújtott megsemmisítés iránti keresetek keretében a beavatkozáshoz való jogos érdeket igazol azon ágazatközi konföderatív szakmai szervezet, amelynek célja különösen a vállalkozások képviselője és érdekeinek védelme, amely vállalkozások közül néhány az említett adórendszerek címen nyújtott támogatások tényleges kedvezményezettje, és amely szervezet továbbá részt vett a kérdéses határozatok elfogadásához vezető közigazgatási eljárásban.

(vö. 83–90. pont)

3. A beavatkozási beadványnak, amelynek az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikke 4. §-ának második bekezdése szerint tartalmaznia kell a beavatkozó által felhozott jogalapok és érvek rövid ismertetését, éppúgy mint a keresetlevélnek, kellően világosnak és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy lehetővé tegye az alperes részére a védekezésének előkészítését, és azt, hogy az Elsőfokú Bíróság adott esetben további erre vonatkozó információ nélkül is határozni tudjon a keresetről.

A jogbiztonság és a gondos igazságszolgáltatás biztosítása érdekében a keresetlevélhez hasonlóan szükséges, hogy azok a lényeges ténybeli és jogi körülmények, amelyeken a beavatkozási beadvány alapul, legalább röviden, de összefüggően és érthetően kitűnjenek magából a beadvány szövegéből. E tekintetben a beadvány szövegének egyes pontjait ugyan alátámaszthatják és kiegészíthetik a csatolt iratok meghatározott részeire történő hivatkozások, a más, akár a beadványhoz mellékelte iratokra való általános hivatkozás nem pótolhatja a jogi érvelés azon lényegi elemeinek hiányát, amelyeknek a beadványban kell szerepelniük. Továbbá nem az Elsőfokú Bíróságnak kell a mellékletekben megkeresnie és azonosítania azokat a

jogalapokat és érveket, amelyek a beadvány alapját képezhetik, mivel a mellékleteknek tisztán bizonyító és kiegészítő szerepük van.

Nem felel meg e követelményeknek az a beavatkozási beadvány, amely általánosan hivatkozik az azon ügygel egyesített ügyekben benyújtott keresetlevelekre, amely ügyben a beavatkozásra sor kerül, anélkül hogy magából a beavatkozási beadványból akárcsak röviden vagy lényegében kitűnnének azon lényeges ténybeli és jogi körülmények, amelyeken a beadvány alapul.

(vö. 94–97., 100–101. pont)

4. Az olyan egyesület, amelynek feladata a vállalkozások közös érdekeinek védelme, állami támogatásokkal kapcsolatos végleges bizottsági határozat megsemmisítése iránti szabály szerint csak akkor indíthat elfogadható keresetet, ha e vállalkozások vagy azok bármelyike maga is bír egyéni keresetjogi joggal, vagy ha az egyesület saját érdekre tud hivatkozni.

Valamely természetes vagy jogi személy csak akkor hivatkozhat arra, hogy személyében érintett, ha a vitatott aktus sajátos jellemzői vagy egy tekintetben minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rá, és ezáltal a címzethez hasonló módon egyéníti azt. E tekintetben, noha valamely támogatási program potenciális kedvezményezettjei csupán ezen minőségük miatt nem tekinthetők az e programnak a közös piaccal való összeegyeztethetlenségét megállapító bizottsági határozat által személyükben érintetteknek, más helyzetben van azon vállalkozás, amelyet a kérdéses határozat nem csupán mint a vitatott támogatási program potenciális kedvezményezettjét érinti, hanem az e program címén nyújtott egyedi támogatás – amelynek visszatéríttetését a Bizottság elrendelte – tényleges kedvezményezettje minőségében is. Továbbá mivel a határozat arra kötelezi a tagállamot, hogy hozza meg a szükséges intézkedéseket a kérdéses támogatásoknak a kedvezményezettekkel való visszatéríttetése érdekében, az azokból részesült vállalkozásokat e határozat által közvetlenül érintetteknek kell tekinteni.

Következésképpen a támogatási programok jogellenességét és a közös piaccal való összeegyeztethetlenségét megállapító, valamint e programok eltörlését és a kifizetett támogatások visszatéríttetését elrendelő bizottsági határozatokkal szemben keresetjogi joga van az olyan vállalkozások érdekeinek védelmével megbízott egyesületnek, amelyek vonatkozásában – akár a szóbeli szakasz keretében – bizonyítást nyert, hogy az említett programok címén nyújtott egyedi támogatás tényleges kedvezményezettjei, és mint ilyenek maguk is keresetjogi joggal bírnának.

(vö. 107–118. pont)

5. Az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatás fogalma nemcsak a szubvencióhoz hasonló pozitív juttatásokat foglalja magában, hanem azokat a beavatkozásokat is, amelyek különböző formában enyhítik a vállalkozás költségvetésére általában nehezedő terheket, és amelyek ezáltal, anélkül hogy a szó szoros értelmében szubvenciók lennének, azokkal azonos természetűek és hatásúak.

Azon intézkedés, amellyel valamely tagállam hatóságai bizonyos vállalkozásoknak olyan adómentességet biztosítanak, amely ugyan nem jár együtt állami források átruházásával, de kedvezőbb helyzetbe hozza a kedvezményezetteket, mint a többi adóalanyt, az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül.

Erről van szó azon, a beruházás ösztönzését célzó adójóváírások esetében, amelyek – a támogatható beruházás összege bizonyos százalékának megfelelő mértékben csökkentve a kedvezményezett vállalkozások adóterhét, és ezáltal lehetővé téve számukra azt, hogy ne kelljen befizetniük a fizetendő adó teljes végső összegét – e vállalkozásokat a többi adóalanyal

szemben kedvezőbb helyzetbe hozzák. Azon tény, hogy az említett adójóváírások a beruházások ösztönzését célozzák, hogy végül bevételeket generáljanak, e tekintetben nem releváns, mivel az intézkedés által követett célkitűzés nem teheti lehetővé, hogy az intézkedés kikerüljön az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak való minősítés alól.

(vö. 124–126., 130., 184. pont)

6. Az EK 253. cikkben megkövetelt indokolásnak az adott ügy természetéhez kell igazodnia, valamint világosan és egyértelműen kell megfogalmaznia a jogi aktust kiadó intézmény érvelését, hogy az az érdekeltek számára a meghozott intézkedés indokait megismerhetővé, a hatáskörrel rendelkező bíróság számára pedig a felülvizsgálati jogkört gyakorolhatóvá tegye. Az indoklás követelményét az ügy körülményeire, így többek között a jogi aktus tartalmára, az előadott indokok jellegére, és a címzettek, illetve a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett más személyek magyarázathoz jutás iránti érdekére figyelemmel kell értékelni.

Az adójóváírások formájában bevezetett támogatási program közös piaccal való összeegyeztethetetlenségét megállapító bizottsági határozat az említett támogatásoknak a kereskedelemre és a versenyre gyakorolt hatásait illetően elegendő indokolást tartalmaz, amennyiben megállapítja, hogy a kérdéses tagállam gazdaságának jellegzetességei, azaz a kifelé való nyitottsága és a kivitel túlsúlya miatt e támogatások egyrészt elősegítik a kedvezményezett vállalkozások helyzetét a Közösségen belüli kereskedelemben részt vevő egyéb versenytárs vállalkozásokkal szemben, és így érintik e kereskedelmet, másrészt pedig javítják ugyanezen kedvezményezett vállalkozások jövedelmezőségét, mivel növekszik a nettó eredményük (adózás utáni nyereség), és e vállalkozások számára lehetővé teszik az említett adójóváírásokból nem részesülő vállalkozásokkal való versenyt.

(vö. 136–138. pont)

7. Ha az állam által vagy állami forrásból nyújtott pénzügyi támogatás valamely vállalkozás helyzetét megteremtíti a Közösségen belüli kereskedelemben egyéb versenytárs vállalkozásokkal szemben, úgy kell tekinteni, hogy a támogatás befolyásolja e kereskedelmet, még akkor is, ha a kedvezményezett vállalkozás maga nem vesz részt a kivitelben. A Bizottságnak nem kell bizonyítania, hogy ezen intézkedésnek tényleges hatása van a tagállamok közötti kereskedelemre, és hogy a versenyt ténylegesen torzítja, hanem csak azt kell megvizsgálnia, hogy ezen intézkedés érintheti-e ezen kereskedelmet, és torzíthatja-e a versenyt.

Támogatási program esetén a Bizottság szorítkozhat arra, hogy a kérdéses program általános jellemzőit tanulmányozza, anélkül hogy köteles lenne minden egyes konkrét esetet megvizsgálni, mivel abban az esetben, amikor e programot nem jelentették be, nem szükséges, hogy az indoklás e tekintetben naprakésszé tett értékelést tartalmazzon a programnak a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatásairól.

(vö. 142–143. pont)

8. Azon tény, hogy az adókedvezmények ideiglenes jellegűek, továbbá hogy hatásuk korlátozott és nem meghatározó, vagy hogy nem az egyetlen figyelembe veendő tényezőket jelentik, nem kérdőjelezheti meg az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak való minősítésüket, mivel az ítélezési gyakorlat nem követeli meg, hogy a versenytorzítás vagy az ilyen torzítás veszélye és a Közösségen belüli kereskedelem érintettsége érezhető vagy lényeges legyen.

(vö. 148. pont)

9. Valamely állami intézkedés egyedisége, azaz szelektív jellege az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás fogalma egyik jellemzőjének minősül. Ezzel kapcsolatban meg kell vizsgálni, hogy az intézkedés kizárólag bizonyos vállalkozások vagy bizonyos tevékenységi ágazatok javára jár-e elnyökkel, vagy sem.

Az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett „bizonyos vállalkozásokat elnyben részesít” szelektív elnynek minősülnek azon adórendszerek, amelyek adójóváírások formájában olyan elnyöket nyújtanak, amelyekből kizárólag a bizonyos határértéket meghaladó beruházásokat megvalósító, tehát jelentős pénzügyi forrásokkal rendelkező vállalkozások részesülnek, kizárva minden más vállalkozást, még akkor is, ha azok beruháznak, és amely adórendszerek továbbá diszkrecionális mérlegelési jogkört biztosítanak a közigazgatásnak, lehetővé téve számára azt, hogy az értékelésének alávett beruházási projektek jellemzői alapján megváltoztassa az adókedvezmény összegét vagy nyújtásának feltételeit.

(vö. 158–162., 166–168. pont)

10. Azon tény, hogy az államnál alacsonyabb szintet képviselő jogalany a tagállam alkotmánya által elismert és védett adóautonómiával rendelkezik, nem mentesíti e jogalanyt a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseinek tiszteletben tartása alól. Az EK 87. cikk (1) bekezdése, amely „a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában” nyújtott támogatásokat említi, minden állami forrásból finanszírozott támogatásra vonatkozik. Ebből következik, hogy a tagállamoknak az államnál alacsonyabb szintet képviselő (decentralizált, föderális, regionális és egyéb) jogalanyai által hozott intézkedések – e jogalanyok jogállásától és elnevezésétől függetlenül – ugyanúgy az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak, mint a szövetségi vagy központi hatalom által hozott intézkedések, amennyiben e rendelkezés feltételei teljesülnek.

(vö. 178. pont)

11. Annak értékelése keretében, hogy valamely állami intézkedés állami támogatásnak minősül-e, ezen intézkedés szelektív jellegét bizonyos feltételek mellett igazolhatja „a rendszer természete vagy szerkezete”. Ez esetben az intézkedés kikerül az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alól. Így valamely különös adóintézkedés, amelyet igazol az adórendszer belső logikája – úgymint az adó progresszivitása, amelyet az adó redisztributív logikája igazol –, kikerül az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alól.

Azon tény, hogy az adóintézkedések objektív kritériumokon alapulnak, és horizontális jellegűek, nem kérdőjelezheti meg szelektív jellegüket, és nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy azok az érintett adórendszer belső logikája által igazolt intézkedéseknek minősülnek, mivel azokból kizárólag a bizonyos határértéket meghaladó beruházásokat megvalósító, tehát jelentős pénzügyi forrásokkal rendelkező vállalkozások részesülnek, kizárva minden más vállalkozást, még akkor is, ha azok beruháznak. Ugyanígy a kérdéses intézkedések által követett célkitűzés sem teszi lehetővé, hogy azok kikerüljenek az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak való minősítés alól, mivel ellenkező esetben elegendő lenne az, hogy a hatóságok a támogatási intézkedés elfogadásával elérni kívánt célkitűzések jogszerűségére hivatkozzanak annak érdekében, hogy ezen intézkedést az EK 87. cikk (1) bekezdésének alkalmazása alól kikerülő általános intézkedésnek lehessen tekinteni. Márpedig e rendelkezés nem tesz különbséget az állami beavatkozások okai vagy céljai szerint, hanem a hatásaik alapján határozza meg azokat.

(vö. 179–180., 184–185. pont)

12. A Bizottság széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik az EK 87. cikk (3) bekezdése területén. A közösségi bíróság által gyakorolt felülvizsgálatnak tehát arra kell korlátozódnia, hogy betartották-e az eljárásra és az indokolásra vonatkozó szabályokat, és hogy a tényeket helyesen állapították-e meg, valamint hogy fennáll-e nyilvánvaló mérlegelési hiba vagy hatáskörrel való visszaélés. A közösségi bíróság a Bizottság gazdasági értékelését nem helyettesítheti a saját értékelésével.

Támogatási programok esetén a Bizottság szorítkozhat arra, hogy a kérdéses program általános jellemzőit tanulmányozza, anélkül hogy köteles lenne minden egyes konkrét esetet megvizsgálni.

(vö. 198–199. pont)

13. A Szerződés különböző eljárásokat vezet be aszerint, hogy létező vagy új támogatásokról van-e szó. Míg az új támogatásokat az EK 88. cikk (3) bekezdésének megfelelően előzetesen be kell jelenteni a Bizottságnak, és nem hajthatók végre mindaddig, amíg az eljárásban végleges határozat nem születik, a létező támogatások az EK 88. cikk (1) bekezdésének megfelelően jogszerűen végrehajthatók, amíg a Bizottság nem állapítja meg a közös piaccal való összeegyeztethetlenségüket. A létező támogatások tehát adott esetben csak a jövőre vonatkozó joghatásokkal bíró, összeegyeztethetlenséget megállapító határozat tárgyai lehetnek.

Az EK 88. cikk alkalmazásáról szóló 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja értelmében létező támogatásnak minősül többek között „minden támogatás, amely a Szerződésnek az érintett tagállamokban történő hatálybalépését megelőzően már létezett, vagyis az olyan támogatási programok és egyedi támogatások, amelyeket a Szerződés hatálybalépése előtt vezettek be, és azt követően is alkalmazhatók”.

E rendelkezések értelmében nem tekinthető létező támogatásnak a Szerződésnek az érintett tagállamban való hatálybalépését követően adójóváírásokat bevezető adórendszer, amennyiben az adójóváírások alkalmazási feltételei és következképpen kedvezményezett köre, alapja és százalékos aránya, valamint időtartama a Szerződés hatálybalépését megelőzően létező támogatási program lényeges módosításainak tettek.

(vö. 228–234. pont)

14. Az EK 88. cikk alkalmazásáról szóló 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontjában foglalt „közös piac fejlődésének” fogalmát a szóban forgó intézkedéssel érintett ágazat gazdasági és jogi környezetének változásaként is lehet értelmezni. Ilyen változást eredményezhet többek között a versenynek kezdetben ki nem tett piac liberalizációja is.

E fogalom ugyanakkor nem vonatkozik arra az esetre, amikor a Bizottság egyedül a Szerződés állami támogatásokkal kapcsolatos szabályainak szigorúbb alkalmazása alapján változtatja meg álláspontját.

Ebből következik, hogy még ha bizonyítást is nyerne, hogy a kérdéses intézkedés elfogadását követően megváltozott a Bizottság azon szelektivitási kritériumokkal kapcsolatos doktrínája, amelyeket az említett intézkedésnek az EK 87. cikk (1) bekezdése alapján való értékelése során alkalmazott, ez nem tenné lehetővé a 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja értelmében vett „közös piac fejlődésének” megállapítását.

(vö. 245., 247., 250. pont)

15. Az EK 88. cikk alkalmazásáról szóló 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás keretében az érdekelt felek benyújthatják észrevételeiket a

Bizottságnak. E rendelkezés kifejti, hogy ezen észrevételeket meghatározott határidőn belül kell benyújtani, amely kellően indokolt esetben meghosszabbítható, azonban e rendelkezés nem teszi lehetővé, hogy valamely érdekelt fél az e célból elírt határidő lejárta után kizárólag saját kezdeményezésére új észrevételeket nyújtson be a Bizottsághoz.

Ebből következik, hogy azon tény, hogy a Bizottság valamely érdekelt fél kiegészítő észrevételeit nem vette figyelembe arra hivatkozva, hogy azokat határidőn túl nyújtották be, és az említett fél sosem nyújtott be a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése alapján az elírt határidő meghosszabbítása iránti kérelmet, – arra vonatkozó pontos ígérek hiányában, hogy határidőhosszabbítás iránti kérelem hiányában figyelembe veszik még a késve benyújtott kiegészítő észrevételeket is – nem minősülhet a bizalomvédelem és a gondos ügyintézés elve megsértésének.

A bizalomvédelem elvére való hivatkozás joga ugyanis minden jogalanyt megillet, akiben valamely közösségi intézmény megalapozott várakozásokat keltett, és senki nem hivatkozhat ezen elv megsértésére az adminisztráció által neki tett pontos ígérek hiányában.

Továbbá a közösségi jogrend által a közigazgatási eljárásokban biztosított garanciák közé tartozik többek között a gondos ügyintézés elve, amely értelmében az illetékes intézmény köteles alaposan és pártatlanul megvizsgálni az adott eset valamennyi releváns körülményét. A 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése az állami támogatások ellenőrzésének eljárása keretében az említett elvek kifejezésének minősül. Az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó eljárásban az érdekeltek maguk nem tarthatnak igényt a Bizottsággal való olyan kontradiktórius vitára, mint amely a támogatás nyújtásáért felelős tagállamot megilleti, és nem érvényesíthetnek olyan széleskörű jogokat, mint a védelemhez való jog. Az általános jogelvek, úgymint a gondos ügyintézés elve, nem teszik lehetővé a közösségi bíróság számára azon eljárási jogok kiterjesztését, amelyek az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó eljárásokban a Szerződés és a másodlagos jog szerint megilletik az érdekelteket.

(vö. 259–272. pont)

16. A Bíróság alapokmánya 40. cikkének negyedik bekezdése, amely ezen alapokmány 53. cikke értelmében az Elsőfokú Bíróságra is alkalmazandó, és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 116. cikkének 3. §-a ugyan nem zárja ki, hogy a beavatkozó az általa támogatott fél érveitől eltérő érveket adjon elő, de csak azzal a feltétellel, ha azok a jogvita keretét nem módosítják, és a beavatkozás célja ez utóbbi fél kérelmeinek támogatása marad.

Elfogadható a beavatkozó által felhozott olyan kifogás, amely – noha különbözik a felperes kifogásaitól – a jogvitának a felperes által meghatározott tárgyhöz kapcsolódik, és így nem módosítja a jogvita keretét.

(vö. 292–294. pont)

17. Noha az EK 88. cikk alkalmazásáról szóló 659/1999 rendelet hatálybalépéséig a Bizottság a támogatási intézkedések vizsgálata tekintetében nem volt konkrét határidőkhöz kötve, ügyelnie kellett arra, hogy a jogbiztonság alapvető követelményének tiszteletben tartása érdekében ne késlekedjen határozatlan ideig jogköreinek gyakorlásával.

Mivel ugyanis az állami támogatások közös piaccal való összeegyeztethetőségének értékelése a Bizottság kizárólagos hatáskörébe tartozik, a Bizottságnak a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó alapvető rendelkezései gondos végrehajtásának érdekében alaposan és pártatlanul kell megvizsgálnia a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatást bejelentő panaszt. Ebből következik, hogy a Bizottság nem hosszabbíthatja korlátlanul a panasz tárgyát képező állami

intézkedések elztes vizsgálatát. Valamely panasz vizsgálata időtartamának ésszerű jellegét minden ügy egyedi körülményei, különösen az ügy összefüggései, a Bizottság által folytatott eljárás különböző szakaszai és az ügy összetettsége alapján kell értékelni.

A Bizottságnak a támogatási programokról való tudomásszerzésének időpontja és az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás megindításának időpontja között eltelt harmincnyolc hónapos időtartam az említett programok háttérére tekintettel nem minősül olyan ésszerűtlenül hosszú időnek, amelynek következtében az elztes vizsgálati eljárás sértette volna a jogbiztonság elvét, vagy következésképpen a gondos ügyintézés elvét, mivel egyrészt a kérdéses intézkedések megkövetelték a kérdéses nemzeti jogszabályok alapos vizsgálatát, másrészt pedig az eljárás időtartama legalábbis részben a nemzeti hatóságoknak tudható be, amelyek többek között többször is kérték a Bizottság tájékoztatáskéréseire való válaszadásra előírt határidő meghosszabbítását.

(vö. 296–309. pont)

18. A valamely támogatás szabályszerűségébe vetett jogos bizalomra csak abban az esetben lehet hivatkozni, ha ezt a támogatást az EK 88. cikkben előírt eljárás betartásával nyújtották. Ugyanis a regionális hatóságnak és a gondosan eljáró gazdasági szereplőnek rendes körülmények között meg kell tudnia győződnie arról, hogy ezen eljárást betartották. Ezen elvek támogatási programok esetében is alkalmazandók, mivel az EK 88. cikk nem tesz különbséget aszerint, hogy támogatási programokról vagy egyedi támogatásokról van-e szó.

Nem lehet azonban kizárni annak lehetőségét, hogy a be nem jelentett, és ezért jogellenes támogatás kedvezményezettjei a támogatás visszatérítésének vitatása érdekében olyan rendkívüli körülményekre hivatkozzanak, amelyek jogszerűen megalapozhatták az e támogatás szabályszerű jellegébe vetett bizalmukat.

(vö. 310–314. pont)

19. Az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó eljárás időtartamának ésszerű jellegét – legyen szó az elztes vizsgálati szakasról vagy a hivatalos vizsgálati eljárásról – minden ügy egyedi körülményei, különösen az ügy összefüggései, a Bizottság által folytatott eljárás különböző szakaszai, az eljárás folyamán a felek által tanúsított magatartás, az összetettség, valamint az ügynek a különböző érdekelt felek számára játszott jelentősége alapján kell értékelni.

Az összesen öt évet és egy hónapot kitevő vizsgálati eljárás, amelyben az elztes vizsgálati szakasz 38 hónapot, a hivatalos vizsgálati eljárás pedig 23 hónapot tett ki, az összefüggésekre, a kérdéses intézkedések összetettségére, az ügy jelentőségére, és azon tényre figyelemmel, hogy a nemzeti hatóságok magatartásukkal legalábbis részben hozzájárultak a vizsgálati eljárás meghosszabbodásához, nem ölt ésszerűtlen jelleget. Ezen időtartam nem minősül olyan rendkívüli körülménynek, amely megalapozhatja a támogatások szabályszerű jellegébe vetett jogos bizalmat.

(vö. 336–342., 347. pont)

20. A jogellenes támogatás visszatéríttetés útján történő megszüntetése a támogatás jogellenessége megállapításának logikus következménye. Következésképpen a jogellenesen nyújtott állami támogatásnak a korábbi helyzet visszaállítása érdekében történő visszatéríttetése fősabály szerint nem tekinthető a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseinek célkitűzéseihez képest aránytalan intézkedésnek.

A támogatás visszatérítésével a kedvezményezett elveszíti azon előnyt, amelyet a piacon

versenytársaival szemben élvezett, és visszaáll a támogatás kifizetése előtti helyzet. A visszatérítés e funkciójából következik továbbá az is, hogy f?szabály szerint – rendkívüli körülmények kivételével – a Bizottság nem sérti meg a diszkrecionális jogkörét, amikor a jogellenes támogatások címén nyújtott összegek visszatéríttetését kéri a tagállamtól, mivel csak a korábbi helyzetet állítja vissza.

Az arányosság elve ugyan megköveteli, hogy a közösségi intézmények aktusai ne haladják meg a kit?zött cél elérésére alkalmas és ahhoz szükséges mértéket, azaz amikor több alkalmas intézkedés közül lehet választani, a legkevésbé korlátozóhoz kell folyamodni.

A jogellenes támogatások visszatéríttetése azonban, mivel a korábbi helyzet visszaállítását célozza, f?szabály szerint nem tekinthet? a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseinek célkit?zéseihez képest aránytalan intézkedésnek. Az ilyen intézkedés, még ha a kérdéses támogatások nyújtása után hosszú idő elteltével hajtják is azt végre, nem min?sülhet a közösségi jog által elő nem írt szankciónak.

(vö. 372–375. pont)

AZ ELS?FOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE

(kib?vített ötödik tanács)

2009. szeptember 9.*(1)

„Állami támogatások – A tagállam valamely területi egysége által nyújtott adókedvezmények – A beruházások összegének 45%-os adójóváírása – A támogatási programokat a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító és a kifizetett támogatások visszatéríttetését elrendelő határozatok – Szakmai szervezet – Elfogadhatóság – Új támogatásnak vagy létező támogatásnak való min?sítés – A bizalomvédelem elve – A jogbiztonság elve – Az arányosság elve”

A T?227/01–T?229/01., T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben,

a **Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava** (Spanyolország),

a **Comunidad autónoma del País Vasco – Gobierno Vasco** (Spanyolország),

(képviselik kezdetben: R. Falcón Tella, kés?bb: M. Morales Isasi és I. Sáenz?Cortabarría Fernández ügyvédek)

felpereseknek (T?227/01. sz. ügy),

támogatják ?ket:

a **Cámara Oficial de Comercio e Industria de Álava** (Spanyolország, képviselik: I. Sáenz?Cortabarría Fernández és M. Morales Isasi ügyvédek)

és

a **Confederación Empresarial Vasca (Confebask)** (székhelye: Bilbao [Spanyolország], képviselik kezdetben: M. Araujo Boyd és R. Sanz, később: M. Araujo Boyd, L. Ortiz Blanco és V. Sopeña Blanco ügyvédek)

beavatkozók,

a Territorio Histórico de Vizcaya – Diputación Foral de Vizcaya (Spanyolország),

a Comunidad autónoma del País Vasco ? Gobierno Vasco,

(képviselek kezdetben: R. Falcón Tella, később: M. Morales Isasi és I. Sáenz?Cortabarría Fernández ügyvédek)

felpereseknek (T?228/01. sz. ügy),

támogatják ?ket:

a **Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Vizcaya** (Spanyolország, képviselik: I. Sáenz?Cortabarría Fernández és M. Morales Isasi ügyvédek)

és

a **Confederación Empresarial Vasca (Confebask)** (székhelye: Bilbao [Spanyolország], képviselik kezdetben: M. Araujo Boyd és R. Sanz, később: M. Araujo Boyd, L. Ortiz Blanco és V. Sopeña Blanco ügyvédek)

beavatkozók,

a Territorio Histórico de Guipúzcoa – Diputación Foral de Guipúzcoa (Spanyolország),

a **Comunidad autónoma del País Vasco ? Gobierno Vasco** (képviselek kezdetben: R. Falcón Tella, később: M. Morales Isasi és I. Sáenz?Cortabarría Fernández ügyvédek)

felpereseknek (T?229/01. sz. ügy),

támogatják ?ket:

a **Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Guipúzcoa** (Spanyolország, képviselik: I. Sáenz?Cortabarría Fernández és M. Morales Isasi ügyvédek)

és

a **Confederación Empresarial Vasca (Confebask)** (székhelye: Bilbao [Spanyolország], képviselik kezdetben: M. Araujo Boyd és R. Sanz, később: M. Araujo Boyd, L. Ortiz Blanco és V. Sopeña Blanco ügyvédek)

beavatkozók,

a **Confederación Empresarial Vasca (Confebask)** (székhelye: Bilbao [Spanyolország], képviselik: M. Araujo Boyd, L. Ortiz Blanco és V. Sopeña Blanco ügyvédek)

felperesnek (T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyek),

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli kezdetben: J. Buendía Sierra, kés?bb: F. Castillo de la Torre és C. Urraca Caviedes, meghatalmazotti min?ségben)

alperes ellen,

támogatja:

a **Comunidad autónoma de La Rioja** (Spanyolország, képviseli kezdetben: A. Bretón Rodríguez, kés?bb: J. Criado Gámez és I. Serrano Blanco ügyvédek)

beavatkozó,

a T?227/01. és T?265/01. sz. ügyekben Spanyolország által Álava tartomány vállalkozásainak javára a beruházások 45%-os adójóváírása formájában végrehajtott állami támogatási programról szóló, 2001. július 11-i 2002/820/EK bizottsági határozat (HL 2002. L 296., 1. o.) megsemmisítése iránti kérelem, a T?228/01. és T?266/01. sz. ügyekben a Spanyolország által Vizcaya tartomány vállalkozásainak javára a beruházások 45%-os adójóváírása formájában végrehajtott állami támogatási programról szóló, 2001. július 11-i 2003/27/EK bizottsági határozat (HL 2003. L 17., 1. o.) megsemmisítése iránti kérelem, valamint a T?229/01. és T?270/01. sz. ügyekben a Spanyolország által Guipúzcoa tartomány vállalkozásainak javára a beruházások 45%-os adójóváírása formájában végrehajtott állami támogatási programról szóló, 2001. július 11-i 2002/894/EK bizottsági határozat (HL 2002. L 314., 26. o.) megsemmisítése iránti kérelem tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELS?FOKÚ BÍRÓSÁGA

(kib?vített ötödik tanács),

tagjai: M. Vilaras elnök, M. E. Martins Ribeiro, F. Dehousse (el?adó), D. Šváby és K. Jürimäe bírák,

hivatalvezet?: J. Palacio González f?tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. január 16-i tárgyalásra,

meghozta a következ?

Ítéletet

Jogi háttér

I – Közösségi szabályozás

1 Az EK 87. cikk kimondja:

„(1) Ha e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének el?nyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

[...]

(3) A közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető:

a) az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság;

[...]

c) az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben;

[...]”

2 Az EK 88. cikk kimondja:

„(1) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve folyamatosan vizsgálja a tagállamokban létező támogatási programokat. A Bizottság javaslatot tesz a tagállamoknak a közös piac fokozatos fejlődése vagy működése által megkövetelt megfelelő intézkedések meghozatalára.

(2) Ha a Bizottság – azt követően, hogy felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy egy állam által vagy állami forrásból nyújtott támogatás a 87. cikk értelmében nem egyeztethető össze a közös piaccal, vagy hogy az ilyen támogatást visszaélés szerzően használják fel, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani.

[...]

(3) A Bizottságot az észrevételei megtételéhez szükséges időben tájékoztatni kell minden támogatás nyújtására és módosítására irányuló szándékról. Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ez a szándék a 87. cikk értelmében nem egyeztethető össze a közös piaccal, haladéktalanul megindítja a (2) bekezdés szerinti eljárást. Amíg ebben az eljárásban végső határozat nem születik, az érintett tagállam a tervezett intézkedéseket nem hajthatja végre.”

3 Az [EK 88. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

b) a »létező támogatás«:

i. [...] minden támogatás, amely a Szerződésnek az érintett tagállamokban történő hatálybalépését megelőzően már létezett, vagyis az olyan támogatási programok és egyedi támogatások, amelyeket a Szerződés hatálybalépése előtt vezettek be, és azt követően is alkalmazhatók;

ii. engedélyezett támogatás, azaz olyan támogatási programok és egyedi támogatások, amelyeket a Bizottság vagy a Tanács engedélyezett;

[...]

v. olyan támogatás, amelyet létező támogatásnak kell tekinteni, mert megállapítható, hogy a

hatálybalépése idején nem minősült támogatásnak, és ezt követően – a közös piac fejlődésének eredményeként, és anélkül, hogy a tagállam módosította volna – vált támogatássá. Egyes intézkedéseknek egy tevékenység közösségi jog általi liberalizálását követő támogatássá válása során az ilyen intézkedések a liberalizációra megállapított időpontot követően már nem minősülnek támogatásnak [helyesen: létező támogatásnak];

c) az »új támogatás«: olyan támogatás, azaz támogatási program és egyedi támogatás, amely nem létező támogatás, beleértve a létező támogatások módosítását is;

[...]

f) a »jogellenes támogatás«: olyan új támogatás, amelyet [az EK 88. cikk] (3) bekezdésének megsértésével vezettek be;

[...]"

4 A 659/1999 rendelet 2. cikkének (1) bekezdése és 3. cikke szerint „az érintett tagállam az új támogatás nyújtására vonatkozó tervezeteket kell időben bejelenteni a Bizottságnak”, és azok nem léptethetők hatályba „a Bizottság támogatást engedélyező határozata előtt vagy a határozatának vélelmezett meghozatala előtt”.

5 A be nem jelentett intézkedéseket illetően a 659/1999 rendelet 10. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy „[a]mennyiben bármilyen forrásból a Bizottság tudomására jut egy feltételezett jogellenes támogatásra vonatkozó információ, a Bizottság késedelem nélkül megvizsgálja az információt”. Ugyanezen rendelet 13. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy e vizsgálat adott esetben hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozat elfogadásával zárul. Ugyanezen rendelet 13. cikkének (2) bekezdése kimondja, hogy jogellenes támogatás esetén a Bizottságot nem kötik a bejelentett támogatás esetén az előzetes vizsgálatra és a hivatalos vizsgálati eljárásra vonatkozó határidők.

6 A 659/1999 rendelet 14. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére [...]. A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését, amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.”

7 Az állami támogatási szabályoknak a vállalkozások közvetlen adóztatásával kapcsolatos intézkedésekre történő alkalmazásáról szóló bizottsági közlemény (HL 1998. C 384. 3. o.; magyar nyelvű kiadás 8. fejezet, 1. kötet, 224. o., a továbbiakban: a vállalkozásoknak nyújtott adótámogatásokról szóló 1998. évi közlemény) többek között az állami támogatások és az általános intézkedések közötti különbségtételre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz. E közlemény 13. és 14. pontja kimondja:

„13. Azok az adóintézkedések, amelyek egy tagállamon belül működő összes gazdasági szereplő számára nyitva állnak, elvileg általános intézkedések. [...] Feltéve, hogy különbség nélkül mindegyik vállalkozásra és mindegyik áru termelésére alkalmazni kell azokat, a következő intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak:

– a teljesen technikai jellegű adóintézkedések [...],

– az általános gazdaságpolitikai célkitűzéseket teljesítő intézkedések az egyes termelési költségekkel kapcsolatos adóteher csökkentésén keresztül [...].

14. Az, hogy néhány vállalkozás vagy ágazat több el?nyhöz jut ezeken az adóintézkedéseken keresztül, mint mások, nem feltétlenül jelenti azt, hogy az állami támogatást szabályozó versenyszabályok vonatkoznak rájuk. Így az összes vállalkozásra vonatkozóan a munkaer? megadóztatásának csökkentését el?írányzó intézkedések viszonylag nagyobb hatással vannak a munkaer?-igényes iparágakra, mint a t?keigényes iparágakra anélkül, hogy feltétlenül állami támogatást jelentenének [...].”

8 Ami a beruházáshoz kapcsolódó támogatásokat illeti, azokat a regionális állami támogatásokról szóló módosított (HL 2000. C 258., 5. o.; magyar nyelv? különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 377. o.) iránymutatás (HL 1998. C 74., 9. o.; magyar nyelv? különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 226. o., a továbbiakban: 1998. évi iránymutatás) I. mellékletének 1. lábjegyzete a következ?képpen határozza meg:

„Az adótámogatás abban az esetben min?sülhet beruházáshoz kapcsolódó támogatásnak, ha az a régióba beruházott összegben alapul. Ezenkívül bármilyen adótámogatás kapcsolódhat beruházáshoz, ha ahhoz a régióba beruházott összeg százalékos arányában kifejezett fels? határt szabnak [...].”

II – Nemzeti szabályozás

9 Spanyol Baszkföld hatályos adójogi keretei az 1981. május 13?i Ley 12/1981 (12/1981 spanyol törvény) által létrehozott és kés?bb az 1997. augusztus 4?i Ley 38/1997 (38/1997 spanyol törvény) által módosított gazdasági egyezményen alapulnak.

10 E szabályozás értelmében Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók (Spanyolország) bizonyos feltételek mellett meghatározhatják a területükön alkalmazandó adórendszert. Ennek keretében azok különböz?, adókedvezménnyel kapcsolatos intézkedéseket hoztak, többek között a jelen keresetekben vitatott 45%-os adójóváírásokat.

A – A Territorio Histórico de Álava adójogszabályai által bevezetett adójóváírás

11 A Territorio Histórico de Álava 1995. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló, 1994. december 20?i 22/1994 Norma Foral hatodik kiegészít? rendelkezése (a továbbiakban: az álavai 22/1994 Norma Foral hatodik kiegészít? rendelkezése) kimondja:

„Az 1995. január 1?je és 1995. december 31. között megvalósított, a Diputación Foral de Álava határozata szerint a 2,5 milliárd [spanyol pesetát] meghaladó összeg?, új tárgyi állóeszközökbe történ? beruházások a Diputación Foral de Álava által meghatározott beruházási összeg 45%-át kitev?, a fizetend? adó végs? összegéb?l levonandó adójóváírásban részesülnek.

A fizetend? adó végs? összegének elégtelensége miatt le nem volt bármely összeg a Diputación Foral de Álava határozata elfogadásának évét követ? kilenc évig levonható.

A Diputación Foral de Álava e határozata megállapítja az egyes esetekben alkalmazandó határid?ket és korlátozásokat.

A jelen rendelkezés értelmében elismert kedvezmények összeegyeztethetetlenek bármely más, ugyanazon beruházásokhoz kapcsolódó adókedvezménnyel.

A Diputación Foral de Álava meghatározza továbbá a beruházási eljárás id?tartamát, amely magában foglalhatja a beruházások alapjául szolgáló projekt el?készítési szakaszában megvalósított beruházásokat is.”

12 E rendelkezés hatályát az 1996. évre vonatkozóan meghosszabbította az 1996. július 5-²⁴/1996 Norma Foral eltérést engedő egyedi rendelkezésének 2.11. pontja által módosított, 1995. december 20-³³/1995 Norma Foral ötödik kiegészítő rendelkezése, amely az álavai 22/1994 Norma Foral hatodik kiegészítő rendelkezésének második bekezdésében foglalt kilenc év kifejezést törölte. Az intézkedés hatályát az 1997. évre vonatkozóan az 1996. december 18-³¹/1996 Norma Foral hetedik kiegészítő rendelkezése hosszabbította meg.

13 A beruházások összegének 45%-os adójóváírását az 1998., illetve az 1999. évre vonatkozóan módosított formában fenntartotta az 1997. december 19-³³/1997 Norma Foral tizenegyedik kiegészítő rendelkezése, illetve az 1998. december 17-³⁶/1998 Norma Foral hetedik kiegészítő rendelkezése. E rendelkezések többek között kimondják:

„[...] az [1998/1999] január 1-jétől megkezdett, 2 500 millió [spanyol pesetát] meghaladó összegű beruházási eljárások a beruházás összegének 45%-át kitevő adójóváírásban részesülnek. Ezen adójóváírást a fizetendő társasági adó végső összegéből vonják le.

[...]

A beruházási eljárás keretébe tartozhatnak a beruházások alapjául szolgáló projekt elkészítési szakaszában megvalósított azon beruházások is, amelyek az említett eljárással szükséges és közvetlen kapcsolatban vannak.

A jelen általános rendelkezés szerinti adójóváírás igénybevételének feltétele, hogy az adóalany a Diputado Foral de Hacienda, Finanzas y Presupuesto által e célból kidolgozott formanyomtatványon bejelentse azt a Diputación Foral de Álavának.”

14 Ezen adójóváírást az 1999 utáni évekre már nem hosszabbították meg.

B – A Territorio Histórico de Vizcaya és a Territorio Histórico de Guipúzcoa adójogszabályai által bevezetett adójóváírások

15 Az 1998. április 2-⁴/1998 Norma Foral második kiegészítő rendelkezésével meghosszabbított, 1996. december 26-⁷/1996 Norma Foral negyedik kiegészítő rendelkezése és hasonlóképpen az 1997. december 22-⁷/1997 Norma Foral tizedik kiegészítő rendelkezése kimondja:

„Az 1997. január 1-je óta megvalósított, a Diputación Foral de [Vizcaya/Guipúzcoa] határozata szerint a 2 500 millió [spanyol pesetát] meghaladó összegű, új tárgyi állóeszközökbe történő beruházások az előbbiek által meghatározott összeg 45%-át kitevő, a fizetendő adó végső összegéből levonandó adójóváírásban részesülnek.

Az adó összegének elégtelensége miatt le nem volt bármely összeg levonható az adójóváírás biztosításáról való határozathozatal évét követő öt évben lezárt adóévek során.

Az adott levonás igénybevétele határidejének kezdő időpontja az elévülési időn belül elhalasztható azon első adóévre, amelynek során nyereséget érnek el.

Az első bekezdésben említett határozat megállapítja az egyes esetekben alkalmazandó határidőket és korlátozásokat.

A jelen rendelkezés értelmében elismert kedvezmények összeegyeztethetetlenek bármely más, ugyanazon beruházásokhoz kapcsolódó adókedvezménnyel.

A Diputación Foral de [Vizcaya/Guipúzcoa] meghatározza továbbá a beruházási eljárás időtartamát, amely magában foglalhatja az adókedvezményre jogosító beruházások alapjául szolgáló projekt előkészítési szakaszában megvalósított beruházásokat is.”

16 E rendelkezéseket Territorio Histórico de Vizcayában a 2000. július 19-én 7/2000 Norma Foral, Territorio Histórico de Guipúzcoában pedig a 2000. március 13-án 3/2000 Norma Foral helyezte hatályon kívül.

A jogviták alapját képező tényállások

17 A 45%-os adójóváírásnak Territorio de Histórico de Álavában a Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa), valamint a Ramondín SA és a Ramondín Cápsulas SA (Ramondín) vállalkozásokra történő alkalmazásával szemben 1996 júniusában és 1997 októberében benyújtott panaszokat követően indított eljárásokban a Bizottság tudomást szerzett az ezen adójóváírást előíró rendelkezések fennállásáról. Ezt megemlíti a Spanyolország által Álava tartomány vállalkozásainak javára a beruházások 45%-os adójóváírása formájában végrehajtott állami támogatási programról szóló, 2001. július 11-én 2002/820/EK határozatának (HL 2002. L 296., 1. o.), a Spanyolország által Vizcaya tartomány vállalkozásainak javára a beruházások 45%-os adójóváírása formájában végrehajtott állami támogatási programról szóló, 2001. július 11-én 2003/27/EK határozatának (HL 2003. L 17., 1. o.) és a Spanyolország által Guipúzcoa tartomány vállalkozásainak javára a beruházások 45%-os adójóváírása formájában végrehajtott állami támogatási programról szóló, 2001. július 11-én 2002/894/EK határozatának (HL 2002. L 314., 26. o.) (a továbbiakban együtt: megtámadott határozatok) (1) preambulumbekkezdésében. Informális tájékoztatásokat is kapott, miszerint hasonló intézkedések léteznek Territorio Histórico de Vizcayában és Territorio Histórico de Guipúzcoában is (a 2003/27 és a 2002/894 határozat (1) preambulumbekkezdése).

18 1997. március 17-én a Bizottság fogadta a riojai (Spanyolország) kormány és a riojai szociális partnerek képviselőit.

19 A Spanyol Királyság állandó képviselőjének küldött 1999. március 15-én leveleiben a Bizottság tájékoztatást kért a Territorio Histórico de Vizcaya és a Territorio Histórico de Guipúzcoa által elfogadott intézkedésekről.

20 A spanyol hatóságok az állandó képviselőjük által küldött 1999. április 13-án, majd a május 17-én levelükben is kérték a válaszadásra előírt határidő meghosszabbítását. Az 1999. május 25-én levelükben a Bizottság szervezeti egységei megtagadták a második hosszabbítást.

21 A spanyol hatóságok az állandó képviselőjük által küldött 1999. június 2-én levelükben információkat küldtek a kérdéses adójóváírásokra vonatkozóan.

22 1999. augusztus 17-én leveleiben a Bizottság tájékoztatta a Spanyol Királyságot azon határozatáról, hogy a kérdéses adójóváírásokat előíró három rendszert illetően megindítja a hivatalos vizsgálati eljárást. E hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatok (a Territorio Histórico de Vizcaya és a Territorio Histórico de Guipúzcoa jogszabályaiban előírt adójóváírásra [HL 1999. C 351., 29. o.], valamint a Territorio Histórico de Álava jogszabályaiban előírt adójóváírásra [HL 2000 C 71., 8. o.] vonatkozó bizottsági határozatok) megsemmisítés iránti keresetek tárgyát képezték, amelyeket az Elsőfokú Bíróság elutasított (az Elsőfokú Bíróság T-269/99., T-271/99. és T-272/99. sz., Diputación Foral de Guipúzcoa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. október 23-án hozott ítélete [EBHT 2002., II-4217. o.]).

23 A Territorio Histórico de Álava jogszabályaiban előírt adójóváírásra vonatkozó hivatalos

vizsgálati eljárást megindító határozatában a Bizottság többek között arra kérte a Spanyol Királyságot, hogy szolgáltatson információkat az 1986 és 1994 között hatályban lévő adójóváírások formájában nyújtott esetleges adótámogatásokról, az 1995 és 1997 között támogatásokat nyújtó határozatokról, valamint az érintettek azon bejelentéseiről, amelyeket a hivatalos formanyomtatványnak megfelelően az 1998-tól 1999-ig tartó időszakra vonatkozóan tettek. Így kérte, hogy jelöljék meg legalábbis a támogatásra jogosító beruházási költségek jellegét, az egyes kedvezményezettek adójóváírásának összegét, az egyes kedvezményezetteknek kifizetett támogatásokat és a még kifizetendő támogatások fennmaradó összegét, a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtható állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás hatálya alá tartozó kedvezményezettek esetleges nehéz helyzetben lévő vállalkozás jellegét, halmozódás esetén különböző adatokat (összeg, támogatható költségek, esetlegesen alkalmazandó támogatási programok stb.), valamint a „beruházás” és az „előkészítési szakaszban megvalósított beruházások” fogalmának pontos és részletes meghatározását.

24 A spanyol hatóságok az állandó képviselőjük által küldött, 1999. november 12-én nyilvántartásba vett, 1999. november 9-én leveleikben benyújtották észrevételeiket, amelyek szerint nincs szó állami támogatásokról, ezért úgy vélték, hogy nem szükséges a Bizottság által a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozataiban kért, az adójóváírásokat nyújtó határozatokra vonatkozó információkat megküldeni.

25 A hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatoknak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét követően (lásd a fenti 22. pontot) a Bizottság 2000 januárjában észrevételeket kapott harmadik személyektől a Territorio Histórico de Vizcaya és a Territorio Histórico de Guipúzcoa által elfogadott intézkedésekre, 2000 márciusában és áprilisában pedig a Territorio Histórico de Álavára vonatkozóan.

26 A Territorio Histórico de Vizcayára és a Territorio Histórico de Guipúzcoára vonatkozóan a 2000. március 1-jei leveleiben, a Territorio Histórico de Álavára vonatkozóan pedig 2000. május 18-én leveleiben a Bizottság megküldte ezen észrevételeket a Spanyol Királyságnak, lehetőséget adva észrevételei megtételére. A spanyol hatóságok, noha a válaszadási határidő 20 nappal való meghosszabbítást kérték, nem küldtek észrevételeket.

Megtámadott határozatok

27 A megtámadott határozatokban a Bizottság az Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók által bevezetett, a beruházások 45%-os adójóváírásait a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásoknak minősítette.

28 A megtámadott határozatokban a Bizottság először is úgy véli, hogy a kérdéses adójóváírások állami támogatást jelentenek. Megjegyzi ugyanis, hogy azok a kedvezményezetteknek olyan előnyt jelentenek, amely enyhíti a költségvetésükre általában nehezedő terheket, és az érintett tartományi önkormányzat számára adóbevétel-kieséssel jár. Ezen előny érinti a versenyt és a tagállamok közötti kereskedelmet. A kérdéses adójóváírások szelektív jellegűek, mivel előnyben részesítenek bizonyos olyan vállalkozásokat, amelyek a 2,5 milliárd spanyol peseta (ESP) értékhatárt meghaladó beruházásokat valósítanak meg. Másodlagosan e különös jelleg az adóhatóságnak a kérdéses rendszerek végrehajtása során fennálló diszkrecionális jogköréből, valamint a beruházási összeg és a beruházási eljárás meghatározása során – e fogalmak pontos meghatározása hiányában – fennálló mérlegelési mozgásteréből is következik. A Bizottság hozzáteszi, hogy az adójóváírások olyan gazdaságpolitikai célkitűzést követnek, amely nem tartozik szorosan a kérdéses adórendszerhez, és nem igazolja őket a spanyol adórendszer természete és szerkezete.

29 Másodszor a Bizottság megállapítja, hogy az adójóváírások jogellenes támogatásokat jelentenek. Úgy véli, hogy a *de minimis* szabály nem alkalmazható, és hogy nem létezik támogatásokról van szó. Elutasítja a bizalomvédelem és a jogbiztonság elvének megsértésére alapított érvet is, mivel be nem jelentett új támogatásokról van szó, és úgy véli, hogy semmilyen konkrét alapot nem adott a kérdéses támogatások jogszerűségét és közös piaccal való összeegyeztethetőségét illető megalapozott várakozásokra.

30 Harmadszor a Bizottság úgy véli, hogy a kérdéses támogatási programok a közös piaccal összeegyeztethetetlenek. Szerinte ugyanis úgy tűnik, hogy az adójóváírások alkalmasak arra, hogy legalábbis részben megfeleljenek az 1998. évi iránymutatásban (lásd a fenti 8. pontot) foglalt feltételeknek, mivel egyrészt a beruházási kiadásokon alapulnak, másrészt pedig a beruházás 45%-áig fizetik ki azokat. Nem részesülhetnek azonban az EK 87. cikk (3) bekezdésében foglalt egyik területi eltérésben sem. Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricoi ugyanis a túl magas lakosonkénti bruttó hazai termék miatt nem jogosultak az EK 87. cikk (3) bekezdésének a) pontjában foglalt eltérésre. A vitatott támogatások nem engedélyezhetők az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja alapján sem, mivel az adójóváírások mértéke meghaladja az egymást követő regionális támogatási térképekben elírt felső határokat. Ezenkívül a vitatott rendelkezések érinthetnek pótló beruházásokat, valamint a „beruházási eljárásokkal” vagy az „előkészítő szakaszban megvalósított beruházásokkal” összefüggő kiadásokat is. Márpedig e fogalmak pontos meghatározása hiányában nem zárható ki, hogy a kérdéses támogatások célja magában foglal olyan kiadásokat is, amelyek az érintett területen alkalmazandó közösségi szabályok alapján nem tekinthetők beruházási kiadásoknak.

31 Továbbá, ami a közösségi jog szerinti fogalom meghatározásnak meg nem felelő beruházási kiadásokra nyújtott támogatásokat illeti, azok fűszabály szerint tiltott működési támogatásoknak tekinthetők. A Bizottság e tekintetben úgy véli, hogy az EK 88. cikk (3) bekezdésének a) és c) pontjában foglalt kivételek hatálya alá tartozás feltételei a jelen ügyben nem teljesülnek. Kiemeli továbbá, hogy ágazati korlátozások hiányában előfordulhat, hogy a 45%-os adójóváírások nem tartják tiszteletben az ágazati szabályokat. Végül a Bizottság kiemeli, hogy a kérdéses támogatások nem részesülhetnek az EK 87. cikk (2) és (3) bekezdésében foglalt többi eltérésben sem, és így a közös piaccal összeegyeztethetetlenek.

32 Következésképpen a Bizottság a megtámadott határozatok 1. cikkében megállapítja, hogy a vitatott Norma Foralok a Spanyol Királyság által Álava, Vizcaya és Guipúzcoa tartományokban jogellenesen végrehajtott, a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásokat jelentenek.

33 A megtámadott határozatok 2. cikke elírja, hogy Spanyolország köteles megszüntetni az 1. cikkben említett támogatási programot, amennyiben az még hatályban van.

34 A megtámadott végleges határozatok 3. cikke a következőképpen írja elő a támogatások visszatéríttetését:

„(1) [A Spanyol Királyság] valamennyi szükséges intézkedést meghozza az 1. cikkben említett és már jogellenesen rendelkezésre bocsátott támogatásoknak a kedvezményezettekkel való visszatéríttetése érdekében.

A még ki nem fizetett támogatások esetében [a Spanyol Királyság] felfüggeszt minden kifizetést.

(2) A visszatéríttetésre a nemzeti jog eljárásainak megfelelően, haladéktalanul sor kerül, amennyiben azok lehetővé teszik a jelen határozat azonnali és hatékony végrehajtását. A visszatéríttetendő támogatások magukban foglalják a támogatásnak a kedvezményezett rendelkezésére bocsátása időpontjától a visszatérítés időpontjáig felszámított kamatokat is. A

kamatokat a regionális támogatások keretében a támogatási egyenérték kiszámításához alkalmazott referencia-kamatláb alapján kell kiszámítani.”

35 A megtámadott határozatok 4. cikke kimondja, hogy a Spanyol Királyság az említett határozatok közlésétől számított két hónapos határidőn belül tájékoztatja a Bizottságot az azoknak való megfelelés érdekében általa hozott intézkedésekről. A 2002/820 határozat 5. cikke szerint a határozat nem vonatkozik a Demesának és a Ramondínnak nyújtott támogatásokra. A 2003/27 és a 2002/894 határozat 5. cikke, valamint a 2002/820 határozat 6. cikke kimondja, hogy a megtámadott határozatok címzettje a Spanyol Királyság.

36 A Bizottság által benyújtott kereset keretében a Bíróság megállapította a Spanyol Királyság kötelezettségszegését, mivel az a megtámadott határozatokat nem hajtotta végre (a Bíróság C-485/03–C-490/03. sz., Bizottság kontra Spanyolország egyesített ügyekben 2006. december 14-én hozott ítélete [EBHT 2006., I-11887. o.]).

Eljárás

37 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2001. szeptember 25-én benyújtott három keresetlevélben Álava, Viscaya és Guipúzcoa territorio históricók, valamint a Comunidad autónoma del País Vasco – Gobierno Vasco kereseteket terjesztettek el a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben.

38 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2001. október 22-én benyújtott keresetlevelekben a Confederación Empresarial Vasca (Confebask) kereseteket terjesztett el a T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyekben.

39 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2001. december 21-én benyújtott beadványokban a Comunidad autónoma de La Rioja kérte, hogy a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasson.

40 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. január 4-én benyújtott beadványokban a Círculo de Empresarios Vascos, a Cámara Oficial de Comercio e Industria de Álava, valamint a Territorio Histórico de Vizcaya és a Territorio Histórico de Guipúzcoa kérték, hogy a T-227/01. sz. ügyben benyújtott keresetre vonatkozó eljárásba a felperesek kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasssanak; a Círculo de Empresarios Vascos, a Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Vizcaya, valamint a Territorio Histórico de Álava és a Territorio Histórico de Guipúzcoa kérték, hogy a T-228/01. sz. ügyben benyújtott keresetre vonatkozó eljárásba a felperesek kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasssanak; a Círculo de Empresarios Vascos, a Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Guipúzcoa, valamint a Territorio Histórico de Álava és a Territorio Histórico de Vizcaya kérték, hogy a T-229/01. sz. ügyben benyújtott keresetre vonatkozó eljárásba a felperesek kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasssanak.

41 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. január 11-én benyújtott beadványokban a Confebask kérte, hogy a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben benyújtott keresetekre vonatkozó eljárásba a felperesek kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasson.

42 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. január 16-án benyújtott beadványokban a Comunidad autónoma de La Rioja kérte, hogy a T-265/01–T-270/01. sz. ügyekben benyújtott keresetekre vonatkozó eljárásba a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozhasson.

43 2002. szeptember 10-i végzésével az Elsőfokú Bíróság kibívitett harmadik tanácsának elnöke úgy határozott, hogy a T-227/01–T-229/01., T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyekben az eljárást mindaddig felfüggeszti, amíg a Bíróság nem határoz az Elsőfokú Bíróság

T?127/99., T?129/99. és T?148/99. sz., Diputación Foral de Álava és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. március 6-án hozott ítélete (EBHT 2002., II?1275. o., a továbbiakban: Demesa-ügyben hozott ítélet), valamint a T?92/00. és T?103/00. sz., Diputación Foral de Álava és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. március 6-án hozott ítélete (EBHT 2002., II?1385. o., a továbbiakban: Ramondín-ügyben hozott ítélet) ellen benyújtott fellebbezésekr?l. E két ítéletben az Els?fokú Bíróság azon két bizottsági határozat ellen benyújtott keresetekr?l határozott, amelyek a Territorio de Histórico de Álavában a Demesa és a Ramondín részére nyújtott adókedvezményeket a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásoknak min?sítették (a Spanyolország által a Demesa javára nyújtott állami támogatásról szóló, 1999. február 24-i 1999/718/EK bizottsági határozat [HL L 292., 1. o.], valamint a Spanyolország által a Ramondín SA és a Ramondín Cápsulas SA javára nyújtott állami támogatásról szóló, 1999. december 22-i 2000/795/EK bizottsági határozat [HL 2000. L 318., 36. o.]).

44 Mivel módosult az Els?fokú Bíróság tanácsainak összetétele, az el?adó bírót az ötödik tanácsba osztották be, és a jelen ügyeket a kib?vített ötödik tanács elé utalták.

45 A Bíróság C?183/02. P. és C?187/02. P. sz., Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. november 11-én hozott ítélete (EBHT 2004., I?10609. o.), valamint a C?186/02. P. és C?188/02. P. sz., Ramondín és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2004. november 11-én hozott ítélete (EBHT 2004., I?10653. o.) elutasította a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben és Ramondín-ügyben hozott ítéletek ellen benyújtott fellebbezéseket.

46 2005. január 10-én pervezet? intézkedések keretében az Els?fokú Bíróság (kib?vített ötödik tanács) meghallgatta a feleket arra vonatkozóan, hogy a fenti 45. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság egyesített ügyekben, valamint a Ramondín és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletek a jelen keresetekre nézve milyen lehetséges következményekkel járhatnak.

47 2005. február 3-i beadványukban a felperesek, miután kifejtették az ezen ítéletekre vonatkozó álláspontjukat, fenntartották kereseteiket.

48 Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók, valamint a Comunidad autónoma del País Vasco azonban elálltak a T?227/01–T?229/01. sz. ügyekben benyújtott keresetleveleik els? két jogalapjától.

49 2005. szeptember 9-i végzéseiben az Els?fokú Bíróság (kib?vített ötödik tanács) elnöke engedélyezte, hogy a Confebask a T?227/01–T?229/01. sz. ügyekben benyújtott keresetekre vonatkozó eljárásba a felperesek kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon. A beavatkozó benyújtotta beadványait, a felperesek e tekintetben nem tettek külön észrevételeket, a Bizottság pedig az el?írt határid?k?n belül benyújtotta észrevételeit.

50 2006. január 9-i, illetve 10-i végzésében az Els?fokú Bíróság kib?vített ötödik tanácsának elnöke engedélyezte, hogy a Comunidad autónoma de La Rioja egyrészr?l a T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz., másrészr?l pedig a T?227/01–T?229/01. sz. ügyekre vonatkozó eljárásokba a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon. A beavatkozó benyújtotta beadványait. A T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyek felperese benyújtotta észrevételeit. A T?227/01–T?229/01. sz. ügyek felperesei közölték, hogy nem kívánnak észrevételeket tenni. A Bizottság nem nyújtott be észrevételeket.

51 2006. január 10-i végzéseiben az Els?fokú Bíróság kib?vített ötödik tanácsának elnöke engedélyezte a Cámara Oficial de Comercio e Industria de Álava, a Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Vizcaya, illetve a Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación

de Guipúzcoa T?227/01., T?228/01., illetve T?229/01. sz. ügybe való beavatkozását, elutasította azonban a Círculo de Empresarios Vascos, valamint az Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók beavatkozási kérelmét. A beavatkozók benyújtották beadványukat. A felperesek e tekintetben nem tettek külön észrevételeket, a Bizottság pedig az el?írt határid?n belül benyújtotta észrevételeit.

52 2006. április 27?én felkérték a feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket a T?227/01–T?229/01., T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben benyújtott kereseteknek a szóbeli szakasz lefolytatása és adott esetben ítélethozatal céljából történ? egyesítésére vonatkozóan. Ezen ügyeket az Els?fokú Bíróság kib?vített ötödik tanácsának elnöke 2006. július 13?i végzésével a szóbeli szakasz lefolytatása céljából az Els?fokú Bíróság eljárási szabályzata 50. cikkének megfelelően egyesítette.

53 2007. február 14?én pervezet? intézkedések keretében az Els?fokú Bíróság a T?227/01–T?229/01., T?265/01., T?266/01 és T?270/01. sz. ügyekben a felperesekt?l bizonyos, a kérdéses adórendszerek kedvezményezettjeire vonatkozó információkat kért.

54 2007. február 26?i levelében a Confebask a pervezet? intézkedés felülvizsgálatát kérte. A T?227/01–T?229/01. sz. ügyek felperesei 2007. március 6?i levelükben azt válaszolták, hogy kétségeik vannak az ilyen intézkedés relevanciáját illet?en.

55 2007. április 2?án az Els?fokú Bíróság hatályában fenntartotta a 2007. február 14?i pervezet? intézkedést, és a T?227/01–T?229/01., T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben felkérte a felpereseket, hogy küldjék meg számára a kért tájékoztatást. A felperesek 2007. április 23?i leveleikben válaszoltak.

56 2007. július 31?én pervezet? intézkedések keretében az Els?fokú Bíróság kérdéseket tett fel a feleknek, amelyekre azok 2007 októberében válaszoltak.

57 Az el?adó bíró jelentése alapján az Els?fokú Bíróság a szóbeli szakasz megnyitásáról határozott. Az Els?fokú Bíróság a 2008. január 16?i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli el?adásait és az Els?fokú Bíróság kérdéseire adott válaszaikat.

58 E tárgyaláson az Els?fokú Bíróság a felek számára 2008. január 28?ig határid?t szabott a kérdéses intézkedések kedvezményezettjeire vonatkozó bizonyos információk közlésére. Ezt rögzítették a tárgyalásról készült jegyz?könyvben.

59 A tárgyalás során a kib?vített ötödik tanács elnöke elrendelte a szóbeli szakasz befejezésének elhalasztását.

60 A Territorio Histórico de Vizcayát illet?en a 2008. január 24?i, a Territorio Histórico de Álavát és a Territorio Histórico de Guipúzcoát illet?en pedig a 2008. január 28?i leveleikben a felperesek benyújtották az Els?fokú Bíróság által a tárgyaláson kért információkra vonatkozó dokumentumokat. A Confebask a 2008. január 29?i levelében válaszolt. A Bizottság az Els?fokú Bíróság által engedélyezett határid?-hosszabbítás után terjesztette el? a benyújtott dokumentumokra vonatkozó észrevételeit.

61 A kib?vített ötödik tanács elnöke 2008. március 12?én zárta le a szóbeli szakaszt. A feleket err?l a 2008. március 14?i levelekben tájékoztatták.

62 A felek e tekintetben való meghallgatását követően az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy az eljárási szabályzatának 50. cikke szerint ítélethozatal céljából egyesíteni kell a T-227/01–T-229/01., T-265/01., T-266/01 és T-270/01. sz. ügyeket.

63 A tárgyaláson a T-227/01–T-229/01. sz. ügyek felperesei ismét kérték, hogy az Elsőfokú Bíróság szólítsa fel a Bizottságot bizonyos dokumentumok benyújtására. Az Elsőfokú Bíróság azonban úgy vélte, hogy az ügy iratai alapján elegendő információval rendelkezik.

A felek kérelmei

I – A T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben

64 Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók, valamint a Comunidad autónoma del País Vasco felperesek azt kérik, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- elsődlegesen semmisítse meg a megtámadott határozatokat;
- másodlagosan semmisítse meg a megtámadott határozatok 3. cikkét;
- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

65 A T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a felperesek kérelmeinek támogatása végett beavatkozó Confebask azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- semmisítse meg a megtámadott határozatokat;
- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

66 A T-227/01., T-228/01., illetve T-229/01. sz. ügyben a felperesek támogatása végett beavatkozó Cámara Oficial de Comercio e Industria de Álava, a Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Vizcaya, illetve a Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Guipúzcoa azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- elsődlegesen ezen ügyek mindegyikében semmisítse meg a megtámadott határozatokat, vagy másodlagosan semmisítse meg azok 3. cikkét;
- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

67 A Bizottság és a támogatása végett beavatkozó Comunidad autónoma de La Rioja azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- az Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók által benyújtott kereseteket mint megalapozatlanokat utasítsa el;
- a Comunidad autónoma del País Vasco által benyújtott kereseteket nyilvánítsa elfogadhatatlannak, vagy másodlagosan azokat mint megalapozatlanokat utasítsa el;
- a felpereseket kötelezze a költségek viselésére.

II – A T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyekben

68 A Confebask felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- elsődlegesen semmisítse meg a megtámadott határozatokat;
- másodlagosan semmisítse meg a megtámadott határozatok 3. és 4. cikkét;
- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

69 A Bizottság és a támogatása végett beavatkozó Comunidad autónoma de La Rioja azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

- a kereseteket nyilvánítsa elfogadhatatlannak;
- másodlagosan a kereseteket mint megalapozatlanokat utasítsa el;
- a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdés?

I – A keresetek elfogadhatóságáról

70 Először is a T/227/01–T/229/01. sz. ügyekben benyújtott keresetek, majd ezt követően a Confebask által a T/265/01., T/266/01. és T/270/01. sz. ügyekben benyújtott keresetek elfogadhatóságát kell megvizsgálni.

A – A T/227/01–T/229/01. sz. ügyekben benyújtott keresetek elfogadhatóságáról

71 Először is a T/227/01–T/229/01. sz. ügyekben benyújtott megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatóságát, ezt követően pedig a Confebask beavatkozásának megengedhetőségét kell megvizsgálni.

1. A T/227/01–T/229/01. sz. ügyekben benyújtott megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatóságáról

a) A felek érvei

72 A Comunidad autónoma de La Rioja által támogatott Bizottság, anélkül azonban, hogy az eljárási szabályzat 114. cikkének 1. §-a értelmében formai elfogadhatatlansági kifogást hozna fel, úgy véli, hogy a Comunidad autónoma del País Vasco a T/227/01–T/229/01. sz. ügyekben nem rendelkezik megsemmisítés iránti keresetvédelmi joggal. Azon körülményből, hogy a „territorio histórico” között adókoordinációs és harmonizációs hatásköröket” gyakorol, nem lehet arra következtetni, hogy a megtámadott határozatok azt közvetlenül és személyében érintik. A kérdéses adórendszereket ugyanis kizárólag Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio histórico fogadták el. E tekintetben a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet 54. és 55. pontjára hivatkozik.

73 A Bizottság azonban elismeri, hogy a fent említett keresetek elfogadhatók, amennyiben azokat az Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricoval együtt nyújtották be, akik a Bizottság szerint rendelkeznek keresetvédelmi joggal.

74 A T/227/01–T/229/01. sz. ügyek felperesei kereseteik elfogadhatóságának megállapítását kérik.

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

75 Meg kell állapítani, hogy a felperesek, azaz Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio

históricók, valamint a Comunidad autónoma del País Vasco a megtámadott határozatoknak nem címzettjei.

76 Ki kell emelni, hogy az Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók által benyújtott keresetek elfogadhatósága nem vitatott. A megtámadott határozatok ugyanis az általuk bevezetett támogatási programokra vonatkoznak. Továbbá a megtámadott határozatok megakadályozzák őket abban, hogy a spanyol jog értelmében őket közvetlenül megillető saját hatásköreiket úgy gyakorolják, ahogy kívánják (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-214/95. sz., Vlaams Gewest kontra Bizottság ügyben 1998. április 30-án hozott ítéletének [EBHT 1998., II-717. o.] 29. és 30. pontját; a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítéletének 50. pontját, valamint a T-346/99–T-348/99. sz., Diputación Foral de Álava és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. október 23-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-4259. o.] 37. pontját). A keresetek tehát Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricókat illetően elfogadhatók.

77 Mivel a T-227/01–T-229/01. sz. ügyek mindegyikében egy és ugyanazon keresetről van szó, nem kell megvizsgálni a Comunidad autónoma del País Vasco keresetsegí jogát (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-313/90. sz., CIRFS és társai kontra Bizottság ügyben 1993. március 24-én hozott ítéletének [EBHT 1993., I-1125. o.] 31. pontját; az Elsőfokú Bíróság T-374/94., T-375/94., T-384/94. és T-388/94. sz., European Night Services és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3141. o.] 61. pontját).

78 Ebből következik, hogy a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben benyújtott megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatók.

2. A Confebask T-227/01–T-229/01. sz. ügyekbe való beavatkozásának megengedhetőségéről

a) A Confebask beavatkozásának megengedhetőségéről

79 A szóbeli szakasz keretében a Bizottság azt állította, hogy mivel a felek keresete csak a kérdéses támogatások visszatéríttetésére vonatkozik, és e visszatéríttetés a Confebask egyetlen tagját sem érinti, a Confebask beavatkozása nem megengedhető.

80 A tárgyaláson feltett kérdésekre válaszolva a Confebask benyújtott bizonyos dokumentumokat. Így benyújtotta a három territorio histórico mindegyikének pénzügyi főigazgatójától (Director General de Hacienda) származó, azt tanúsító dokumentumot, hogy bizonyos vállalkozások részesültek a kérdéses adójóváírásokból. E dokumentumok tanúsítják, hogy a megtámadott határozatok és különösen azoknak a visszatéríttetést elrendelő 3. cikke érinti e vállalkozásokat. A Confebask főtitkára és elnöke által aláírt igazolás tanúsítja továbbá, hogy a beavatkozási kérelmek benyújtásakor e vállalkozások mindegyike a Confebask tagja volt.

81 Emlékeztetni kell arra, hogy az Elsőfokú Bíróság kibírt ötödik tanácsának elnöke által 2005. szeptember 9-én hozott végzés, amely a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben engedélyezte a Confebask beavatkozását a felperesek kérelmeinek támogatása végett, nem zárja ki, hogy az eljárást befejező ítéletben újra megvizsgálják a beavatkozásának megengedhetőségét (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-199/92. P. sz., Hüls kontra Bizottság ügyben 1999. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 1999., I-4287. o.] 52. pontját).

82 A Bíróság alapokmánya 40. cikkének második bekezdése értelmében, amely ugyanezen alapokmány 53. cikkének első bekezdése értelmében az Elsőfokú Bíróságra is alkalmazandó, a beavatkozás joga minden olyan személyt megillet, aki valószínűsíti, hogy jogos érdeke fűződik a jogvita kimeneteléhez.

83 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint megengedett az olyan reprezentatív egyesületek beavatkozása, amelyek célja az, hogy tagjaikat megvédjék a tagokat érintő elvi kérdéseket felvető ügyekben (a Bíróság elnöke C-151/97. P. (I). és C-157/97. P. (I). sz., National Power és PowerGen egyesített ügyekben 1997. június 17-én hozott végzésének [EBHT 1997., I-3491. o.] 66. pontja és a C-151/98. P. sz., Pharos kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 28-án hozott végzésének [EBHT 1998., I-5441. o.] 6. pontja; az Elsőfokú Bíróság negyedik tanácsának elnöke T-24/06. sz., MAAB kontra Bizottság ügyben 2007. április 19-én hozott végzésének [az EBHT-ban nem tették közzé] 10. pontja).

84 Továbbá emlékeztetni kell arra, hogy az egyesületek tekintetében a beavatkozáshoz való jog széles értelmezésének célja az, hogy lehetővé tegye az ügyek háttérének jobb értékelését, elkerülve az egyéni beavatkozások magas számát, amely veszélyeztetné az eljárás hatékonyságát és megfelelő lefolytatását (a fenti 83. pontban hivatkozott National Power és PowerGen egyesített ügyekben hozott végzés 66. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-201/04. R. sz., Microsoft kontra Bizottság ügyben 2004. július 26-án hozott végzésének [EBHT 2004., II-2977. o.] 38. pontja).

85 A jelen ügyben a Confebask ágazatközi konföderatív szakmai szervezet, amelynek célja a spanyol Baszkföldöt alkotó szervezeteihez tartozó vállalkozók képviselete, összehangolása, tájékoztatása, valamint általános és közös érdekeinek védelme. Célja többek között a baszk vállalkozások érdekeinek a közigazgatással, valamint a társadalmi és szakmai szervezetekkel szembeni képviselete és védelme.

86 Nem vitatott, hogy a spanyol Baszkföld vállalkozásainak képviseleti szervezetéről van szó.

87 Továbbá meg kell állapítani, hogy – ahogyan a szóbeli szakasz keretében benyújtott dokumentumokból kitűnik – bizonyos vállalkozások, amelyek a Confebask tagjai voltak, amikor az a beavatkozási kérelmét benyújtotta, részesültek a jelen ügyben kérdéses adórendszerek címén nyújtott támogatásokban.

88 Ennélfogva a jelen keresetek kimenetele érintheti e vállalkozások érdekeit, akik egyszerre a Confebask tagjai és a kérdéses adóintézkedések tényleges kedvezményezettjei.

89 Ezenkívül a Confebask részt vett a megtámadott határozatok elfogadásához vezető közigazgatási eljárásban.

90 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a Confebask valószínűsítette a jogvita kimeneteléhez fűződő jogos érdekét, és a felperesek támogatása végett való beavatkozása megengedhető.

b) A Confebask beavatkozási beadványának elfogadhatóságáról

A felek érvei

91 A Bizottság úgy véli, hogy a Confebasknak a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben benyújtott beavatkozási beadványai semmilyen jogi érvelést nem tartalmaznak, mivel csupán a mellékletekre utalnak. A Bizottság ebből arra következtet, hogy e beadványok nem felelnek meg az eljárási szabályzat 44. cikkében megállapított követelményeknek.

92 Másodlagosan, amennyiben az Elsőfokú Bíróság összességében elfogadhatónak ítélné a Confebasknak a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben benyújtott beavatkozási beadványait, a Bizottság azt állítja, hogy a Confebask mint beavatkozó által hivatkozott több jogalap elfogadhatatlan, mivel módosítják a jogvitának az ezen ügyekben benyújtott keresetlevelek által meghatározott keretét.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

93 Az eljárási szabályzat 116. cikke 4. §-ának második bekezdése kimondja:

„[...]

A beavatkozási beadvány tartalmazza a következőket:

- a) a beavatkozó kérelmei, amelyek valamelyik fél kérelmeinek a teljes vagy részleges támogatására vagy azok ellen irányulnak;
- b) a beavatkozó által felhozott jogalapok és érvek;
- c) szükség esetén a felajánlott bizonyítékok megjelölése.”

94 A keresetlevélre vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlat szerint, amely analógia útján a beavatkozási beadványra is alkalmazandó (az Elsőfokú Bíróság T-171/02. sz., Regione autonoma della Sardegna kontra Bizottság ügyben 2005. június 15-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-2123. o.] 186. pontja), a jogalapok rövid ismertetésének kell lennie világosnak és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy lehetővé tegye az alperes részére a védekezésének előkészítését, és azt, hogy az Elsőfokú Bíróság adott esetben további erre vonatkozó információ nélkül is határozni tudjon a keresetről (lásd az Elsőfokú Bíróság T-209/01. sz., Honeywell kontra Bizottság ügyben 2005. december 14-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-5527. o.] 55. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

95 Továbbá a jogbiztonság és a gondos igazságszolgáltatás biztosítása érdekében a kereset elfogadhatóságához az szükséges, hogy azok a lényeges ténybeli és jogi körülmények, amelyeken a kereset alapul, legalább röviden, de összefüggően és érthetően kitűnjenek magából a keresetlevélből (lásd a fenti 94. pontban hivatkozott Honeywell kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 56. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). E tekintetben a keresetlevél szövegének egyes pontjait ugyan alátámaszthatják és kiegészíthetik a csatolt iratok meghatározott részeire történő hivatkozások, a más, akár a keresetlevélhez mellékelte iratokra való általános hivatkozás nem pótolhatja a jogi érvelés azon lényegi elemeinek hiányát, amelyeknek a fent említett rendelkezések szerint a keresetlevélben kell szerepelniük (az Elsőfokú Bíróság T-154/98. sz., Asia Motor France és társai kontra Bizottság ügyben 1999. május 21-én hozott végzésének [EBHT 1999., II-1703. o.] 49. pontja). Továbbá nem az Elsőfokú Bíróságnak kell a mellékletekben megkeresnie és azonosítania azokat a jogalapokat és érveket, amelyek a kereset alapját képezhetik, mivel a mellékleteknek tisztán bizonyító és kiegészítő szerepük van (lásd az Elsőfokú Bíróság fenti 94. pontban hivatkozott Honeywell kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 57. pontját, valamint a T-167/04. sz., Asklepion Kliniken kontra Bizottság ügyben 2007. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 2007., II-2379. o.] 40. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot; lásd továbbá ebben az értelemben a Bíróság C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P–C-208/02. P. és C-213/02. P. sz., Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. június 28-án hozott ítéletének [EBHT 2005., I-5425. o.] 97–99. pontját).

96 A jelen ügyben a Confebask a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben benyújtott beavatkozási

beadványaiban utal arra, hogy ezen ügyek mindegyikében a felperesek kérelmeinek támogatása végett avatkozik be. Kéri a megtámadott határozatok megsemmisítését és a Bizottságnak a költségek viselésére való kötelezését. „Annak érdekében, hogy az Elsőfokú Bíróság idő és fordítási munkát takarítson meg”, célszerűnek véli azon keresetlevelekre utalni, amelyeket a T-265/01., T-266/01., illetve T-270/01. sz. ügyben nyújtott be, és a beavatkozási beadványaihoz mellékletként csatolt. Beavatkozási beadványaiban a Confebask továbbá a bizalomvédelem elvének megsértésére vonatkozó észrevételeket tesz.

97 Meg kell állapítani, hogy a bizalomvédelemre vonatkozó érv kivételével magukból a beavatkozási beadványokból még röviden vagy lényegében sem tűnik ki semmilyen lényeges ténybeli és jogi körülmény.

98 Továbbá, noha a T-227/01–T-229/01., T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyeket 2006. július 13-án, azaz a Confebask beavatkozását követően egyesítették, ezen ügyek megőrzik önálló jellegüket (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-280/99. P–C-282/99. P. sz., Moccia Irme és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2001. június 21-én hozott ítéletének [EBHT 2001., I-4717. o.] 66. pontját és a fenti 94. pontban hivatkozott Honeywell kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 71. pontját).

99 Végül Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók, valamint a Comunidad autónoma del País Vasco – a T-227/01–T-229/01. sz. ügyek felperesei –, és a Cámara Oficial de Comercio e Industria de Álava, a Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Vizcaya, valamint a Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Guipúzcoa (a továbbiakban együtt: Cámara Oficial de Comercio e Industriák) – beavatkozók a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben – nem felek a T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyekben, amely ügyekben benyújtott keresetekre a Confebask utal. Márpedig a felek személyének azonossága lényeges feltétele azon jogalapok elfogadhatóságának, amelyeket állítólagosan egy másik ügy beadványaira való hivatkozással hoztak fel (a fenti 94. pontban hivatkozott Honeywell kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 67. pontja).

100 E körülmények között a más, akár a beavatkozási beadványokhoz mellékelt iratokra való általános hivatkozás nem pótolhatja a jogi érvelés azon lényegi elemeinek hiányát, amelyeknek az eljárási szabályzat 116. cikke 4.§-ának második bekezdése szerint a beavatkozási beadványban kell szerepelniük.

101 Ebből következik, hogy a Confebask beavatkozási beadványai elfogadhatatlanok annyiban, amennyiben a T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyekben benyújtott keresetlevelekre utalnak, és elfogadhatók annyiban, amennyiben a bizalomvédelem elvének megsértésére hivatkoznak. Oka fogyottá vált tehát a Bizottság által másodlagosan hivatkozott állítás, miszerint a Confebask által felhozott több jogalap is elfogadhatatlan, mivel módosítják a jogvitának a keresetlevelek által meghatározott keretét.

B – A T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyekben a Confebask megsemmisítés iránti keresetvédelmi jogáról

1. A felek érvei

102 A Bizottság és a Comunidad autónoma de La Rioja anélkül, hogy az eljárási szabályzat 114. cikke értelmében formálisan elfogadhatatlansági kifogást hoznának fel, úgy érvelnek, hogy a Confebask által benyújtott keresetek elfogadhatatlanok. Szerintük valamely vállalkozás nem nyújthat be keresetet az olyan támogatási program közös piaccal való összeegyeztethetetlenségét megállapító határozat ellen, amelynek a kedvezményezettjei nem egyedileg, hanem általánosan és elvontan vannak meghatározva. Következésképpen a Confebask nem hivatkozhat abból eredő

kereshet?ségi jogra, hogy a megtámadott jogi aktusok az általa képviselt vállalkozásokat közvetlenül és személyükben érintik. Továbbá a Confebask semmilyen saját érdekre nem hivatkozik. Végül a Confebasknak T?227/01–T?229/01. sz. ügyekben való beavatkozása megfelel az eljárásgazdaságosságra való törekvésnek, amely indokolja a szövetségek jogorvoslati jogának elismerését.

103 A Confebask ezzel szemben úgy véli, hogy rendelkezik kereshet?ségi joggal. Kiemeli ugyanis, hogy olyan vállalkozások érdekeit képviseli, akik maguk is rendelkeznek kereshet?ségi joggal, mivel a kérdéses adórendszerek alanyai, és így lehetséges, hogy a kapott támogatást vissza kell téríteniük.

104 Az Els?fokú Bíróság kérdésére válaszolva a Confebask el?ször is úgy nyilatkozott, hogy nem rendelkezik információval azon kérdést illet?en, hogy tagjai közül néhányan a kérdéses intézkedések tényleges kedvezményezettjei voltak?e. Hangsúlyozta azonban, hogy ? jelenti az általa képviselt baszk vállalkozók egyetlen tárgyalópartnerét a spanyol hatóságokkal szemben, amely vállalkozók a vitatott jogszabályok címzettjei. Mindenesetre a kereshet?ségi jogát illet?en semmilyen kétség nem áll fenn, már csak azért sem, mivel a Bizottság által tett els? lépésekt?l kezdve tevékenyen részt vett az egész eljárásban.

105 A tárgyalást követ?en és az Els?fokú Bíróság harmadszor megismételt kérésére, ami a szóbeli szakasz meghosszabbításához vezetett, a Confebask benyújtott a három territorio histórico mindegyikének pénzügyi f?igazgatójától származó, azt tanúsító igazolásokat, hogy a megtámadott határozatok mindegyike, és különösen a kérdéses adójóváírások visszatéríttetésének elrendelése érintett bizonyos vállalkozásokat, akikkel kapcsolatban továbbá tanúsítják, hogy a T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben benyújtott keresetek el?terjesztésekor a Confebask tagjai voltak (lásd a fenti 80. pontot).

106 A Bizottság a Confebask által a tárgyalást követ?en benyújtott dokumentumokra vonatkozó észrevételeiben úgy véli, hogy a Confebask nem bizonyította, hogy a kérdéses kedvezményezettek kiterjedt a visszatéríttetés elrendelése.

2. Az Els?fokú Bíróság álláspontja

107 Mivel a jelen ügyben szervezet által benyújtott megsemmisítés iránti keresetr?l van szó, emlékeztetni kell arra, hogy az ítélezési gyakorlat szerint az általános érdekek védelme nem elegend? az ilyen kereset elfogadhatóságának megállapításához (lásd ebben az értelemben a Bíróság 16/62. és 17/62. sz., Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes és társai kontra Tanács egyesített ügyekben 1962. december 14?én hozott ítéletét [EBHT 1962., 901., 919. és 920. o.] és a 282/85.sz., DEFI kontra Bizottság ügyben 1986. július 10?én hozott ítéletének [EBHT 1986., 2469. o.] 16–18. pontját).

108 Az olyan egyesület, mint amilyen a Confebask, amelynek feladata a baszk vállalkozások érdekeinek védelme, állami támogatásokkal kapcsolatos végleges bizottsági határozat megsemmisítése iránt f?szabály szerint csak akkor indíthat elfogadható keresetet, ha az általa képviselt vállalkozások vagy azok bármelyike maga is bír egyéni kereshet?ségi joggal, vagy ha az egyesület saját érdekre tud hivatkozni (lásd a Bíróság C?182/03. és C?217/03. sz., Belgium és Forum 187 kontra Bizottság egyesített ügyekben 2006. június 22?én hozott ítéletének [EBHT 2006., I?5479. o.] 56. pontját és az ott hivatkozott ítélezési gyakorlatot).

109 Ezen elvek fényében kell megvizsgálni, hogy a Confebask a jelen ügyben rendelkezik?e kereshet?ségi joggal.

110 Azon kérdést illet?en, hogy a Confebask tagjai vagy a tagjainak tagjai rendelkeznek?e a

megtámadott határozatokkal szemben egyéni kereset?ési joggal, meg kell vizsgálni, hogy a megtámadott határozatok az EK 230. cikk értelmében személyükben és közvetlenül érintik?e ?ket.

111 Valamely természetes vagy jogi személy csak akkor hivatkozhat arra, hogy személyében érintett, ha a vitatott aktus sajátos jellemz?i vagy egy ?t minden más személyt?l megkülönböztet? ténybeli helyzet folytán vonatkozik rá, és ezáltal a címzetthez hasonló módon egyéníti ?t (lásd a Bíróság 25/62. sz., Plaumann kontra Bizottság ügyben 1963. július 15?én hozott ítéletét [EBHT 1963., 197., 223. o.] és a C?298/00. P. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29?én hozott ítéletének [EBHT 2004., I?4087. o.] 36. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

112 E tekintetben valamely támogatási program potenciális kedvezményezettjei csupán ezen min?ségük miatt nem tekinthet?k az e programnak a közös piaccal való összeegyeztethetlenségét megállapító bizottsági határozat által személyükben érintetteknek (lásd az Els?fokú Bíróság T?228/00., T?229/00., T?242/00., T?243/00., T?245/00–T?248/00., T?250/00., T?252/00., T?256/00–T?259/00., T?265/00., T?267/00., T?268/00., T?271/00., T?274/00–T?276/00., T?281/00., T?287/00. és T?296/00. sz., Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. március 10?én hozott végzésének [EBHT 2005., II?787. o.] 34. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

113 Más helyzetben van azonban azon vállalkozás, amelyet a kérdéses határozat nem csupán mint a vitatott támogatási program potenciális kedvezményezettjét érinti, hanem az e program címén nyújtott egyedi támogatás – amelynek visszatéríttetését a Bizottság elrendelte – tényleges kedvezményezettje min?ségében is (lásd ebben az értelemben a Bíróság C?15/98. és C?105/99. sz., Olaszország és Sardegna Lines kontra Bizottság egyesített ügyekben 2000. október 19?én hozott ítéletének [EBHT 2000., I?8855. o.] 34. pontját és a fenti 111. pontban hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 38. és 39. pontját).

114 Márpedig a jelen ügyben a Confebask által a tárgyalást követ?en benyújtott dokumentumokból kit?nik, hogy a megtámadott határozatok mindegyikében kérdéses adóintézkedések bizonyos vállalkozásokat, akik a T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben benyújtott keresetek el?terjesztésének id?pontjában a Confebask tagjai között voltak, a kérdéses adórendszerek címén nyújtott egyedi támogatások – amelyek visszatéríttetését a Bizottság elrendelte – tényleges kedvezményezettjeiként érintenek. Az Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók mindegyikének pénzügyi f?igazgatóitól származó igazolások ugyanis említenek olyan vállalkozásokat, amelyek részesültek a 45%-os adójóváírásban, és tanúsítják, hogy azokat érintik a megtámadott határozatok.

115 Ennélfogva úgy kell tekinteni, hogy a megtámadott határozatok személyükben érintik e vállalkozásokat. E tekintetben, mivel a keresetek elfogadhatóságának feltételeit a közösségi bíróság hivatalból bármikor vizsgálhatja, semmi nem akadályozza meg ?t abban, hogy a jelen ügyben figyelembe vegye a szóbeli szakasz keretében szolgáltatott további információkat (lásd ebben az értelemben az Els?fokú Bíróság T?95/03. sz., Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid és Federación Catalana de Estaciones de Servicio kontra Bizottság ügyben 2006. december 12?én hozott ítéletének [EBHT 2006., II?4739. o.] 50. pontját).

116 Ami a közvetlen érintettség feltételét illeti, a megtámadott határozatok arra kötelezik a Spanyol Királyságot, hogy hozza meg a szükséges intézkedéseket a kérdéses támogatásoknak a kedvezményezettek?l való visszatéríttetése érdekében. Ennélfogva az azokból részesült vállalkozásokat e határozatok által közvetlenül érintetteknek kell tekinteni (lásd ebben az értelemben a fenti 113. pontban hivatkozott Olaszország és Sardegna Lines kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 36. pontját; az Els?fokú Bíróság T?136/05. sz., Salvat père & fils és társai kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 20?án hozott ítéletének [EBHT 2007.,

II?4063. o.] 75. pontját).

117 Ebb?l következik, hogy e vállalkozások, a Confebask tagjai, maguk kereset?ségi joggal rendelkeztek volna.

118 Mivel a Confebask olyan vállalkozásokat képvisel, amelyek közül legalábbis néhány egyéni kereset?ségi joggal rendelkezik, a megtámadott határozatokkal szemben van kereset?ségi joga.

II – A keresetek megalapozottságáról

119 El?szer is a Confebask, a T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyek felperese által felhozott, az állami támogatás hiányára, a kérdéses rendszerek közös piaccal való összeegyeztethet?ségére, a Bizottság hatáskörrel való visszaélésére és a kérdéses támogatások létez? jellegére alapított jogalapokat, majd a mind a T?227/01–T?229/01. sz., mind pedig a T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben felhozott, az eljárási hibára, valamint a jogbiztonság, a gondos ügyintézés, a bizalomvédelem és az egyenl? bánásmód elvének megsértésére alapított jogalapokat, végül pedig a T?227/01–T?229/01. sz. ügyekben a felperesek által hivatkozott, az arányosság elvének megsértésére alapított jogalapot kell megvizsgálni.

A – Az EK 87. cikk értelmében vett állami támogatás hiányára alapított jogalapról (T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyek)

120 A T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben benyújtott keresetleveleiben a Confebask el?szer is arra hivatkozik, hogy a kérdéses adójóváírások semmilyen adóbevétel-csökkenéssel nem járnak. Másodszor el?adja, hogy a Bizottság nem bizonyította kell?en, hogy a kérdéses intézkedések érintik a Közösségen belüli kereskedelmet, és torzítják a versenyt. Harmadszor vitatja a kérdéses adóintézkedések különös jellegét. Negyedszer arra hivatkozik, hogy az adórendszer természete és szerkezete igazolja a kérdéses adójóváírásokat. Ötödször és végül azon kifogást hozza fel, hogy az EK 87. cikk a jelen ügyben nem alkalmazható.

1. Az adóbevételek csökkenésének hiányára alapított, els? rész?

a) A felek érvei

121 A Confebask el?adja, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozatokban foglalt azon állítása, miszerint a kérdéses adójóváírások az adóbevételek csökkenését okozzák, olyan általános adómértéket feltételez, amely tekintetében minden adókedvezmény forrásvesztést és következésképpen állami támogatást jelent. Márpedig a Confebask el?adja, hogy nem létezik ilyen adómérték, és hangsúlyozza, hogy valamennyi tagállam jogszabálya tartalmaz adómentességi formákat. Ráadásul a vitatott Norma Foralok célja a beruházások ösztönzése. Így bevételeket generálnak, mivel e beruházások maguk is adókötelesek.

122 A Bizottság vitatja ezen érvelés megalapozottságát.

b) Az Els?fokú Bíróság álláspontja

123 Az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének el?nyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

124 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a támogatás fogalma nemcsak a szubvencióhoz hasonló pozitív juttatásokat foglalja magában, hanem azokat a beavatkozásokat is,

amelyek különböz? formában enyhítik a vállalkozás költségvetésére általában nehezed? terheket, és amelyek ezáltal, anélkül hogy a szó szoros értelmében szubvenciók lennének, azokkal azonos természetűek és hatásúak (a Bíróság C-6/97. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1999. május 19-én hozott ítéletének [EBHT 1999., I-2981. o.] 15. pontja).

125 Márpedig azon intézkedés, amellyel a hatóságok bizonyos vállalkozásoknak olyan adómentességet biztosítanak, amely ugyan nem jár együtt állami források átruházásával, de pénzügyileg kedvezőbb helyzetbe hozza a kedvezményezetteket, mint a többi adóalanyt, az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül (a Bíróság C-387/92. sz. Banco Exterior de España ügyben 1994. március 15-én hozott ítéletének [EBHT 1994., I-877. o.] 14. pontja).

126 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a kérdéses 45%-os adójóváírás a támogatható beruházás összege 45%-ának megfelelő mértékben csökkenti a kedvezményezett vállalkozások adóterhét, ahogyan a Bizottság erre a megtámadott határozatokban helyesen rámutatott (a 2002/820 határozat 54. pontja, valamint a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 62. pontja). Ezen adójóváírás hiányában ugyanis a vállalkozásnak a fizetendő adó teljes végső összegét be kell fizetnie. Az ezen adójóváírás által kedvezményezett vállalkozás tehát pénzügyileg kedvezőbb helyzetbe kerül, mint a többi adóalany.

127 A Confebask állításával ellentétben a Bizottság tehát helyesen vélte úgy, hogy a kérdéses adójóváírások adóbevétel-kieséssel járnak.

128 E tekintetben a Confebask állítása, miszerint a Bizottság általános adómértékre alapozta érvelését, egyáltalán nem megalapozott. A megtámadott határozatokból épp ellenkezőleg az tűnik ki, hogy a Bizottság a kérdéses adórendszerből eredő adó rendes mértékére hivatkozott (a 2002/820 határozat 56. pontja, valamint a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 64. pontja).

129 Továbbá azon körülmény, hogy a tagállamok adójoga számos adómentességet tartalmaz, az állami támogatásokra vonatkozó szabályok tekintetében nem változtat a kérdéses intézkedések természetén.

130 Végül azon érvet illetően, miszerint a kérdéses adóintézkedések a beruházások ösztönzését célozzák, hogy végül bevételeket generáljanak, emlékeztetni kell arra, hogy az intézkedés által követett célkitűzés nem teheti lehetővé, hogy az intézkedés kikerüljön az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak való minősítés alól (a Bíróság C-56/93. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1996. február 29-én hozott ítéletének [EBHT 1996., I-723. o.] 79. pontja; a fenti 22. pontban hivatkozott Diputación Foral de Guipúzcoa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 63. pontja). Ezen érv továbbá nehezen egyeztethető össze az adócsökkentések nyújtásával (a fenti 43. pontban hivatkozott Ramondín-ügyben hozott ítélet 62. pontja és a fenti 22. pontban hivatkozott Diputación Foral de Guipúzcoa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 64. pontja).

131 E jogalapnak az adóbevételek csökkenése hiányára alapított első részét tehát mint megalapozatlant el kell utasítani.

2. A verseny torzításának és a Közösségen belüli kereskedelemre való hatásnak a hiányára, valamint az indokolási kötelezettség megsértésére alapított, második részről

a) A felek érvei

132 Először is a Confebask eladja, hogy a megtámadott határozatok indokolása a kereskedelem érintettségét és a versenytorzítást illetően az EK 253. cikkre tekintettel elégtelen, és

többek között a fenti 113. pontban hivatkozott Olaszország és Sardegna Lines kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 66. pontjára hivatkozik. A megtámadott határozatokkal együtt járó súlyos következmények különösen pontos indokolást követelnek meg. A Confebask szerint a Bizottság tévesen véli úgy, hogy az adójóváírások torzíják a kereskedelmet, mivel kedvezményezettjeik részt vehetnek a Közösségen belüli kereskedelembe, anélkül hogy e tekintetben bármilyen magyarázatot adna. Csupán a kivitelre és a baszk gazdaság külső függőségére vonatkozó általános adatokkal szolgál, anélkül hogy a hátrányosan érintett gazdasági ágazatra vonatkozóan piaci tanulmányt nyújtana be.

133 Másodszor a Confebask mindenesetre vitatja a Bizottságnak a kereskedelem érintettségére vonatkozó értékelése megalapozottságát. Előadja, hogy noha az általános adóteher adott esetben befolyásolhatja a vállalkozások stratégiáját, nem erről van szó olyan egyszeri, ideiglenes jellegű ösztönzés esetén, amely nem jelenti a vállalkozások versenyképességének döntő tényezőjét. Ennélfogva nem lehet szisztematikusan azt állítani, hogy a valamilyen adókedvezményben részesülő vállalkozások vagy ágazatok jobb versenyfeltételek között vannak. Sőt, egyes tanulmányok szerint a baszk hatóságok által elfogadott adóösztönzések csak korlátozott hatással jártak. E tanulmányokból kitűnik továbbá, hogy a spanyol Baszkföldön az adóteher magasabb volt a Spanyol Királyság egyéb részéhez képest. Következésképpen a kifogásolt adójóváírások önmagukban nem érintik a Közösségen belüli kereskedelmet. Ráadásul az adóteher nem az egyetlen olyan tényező, amely befolyásolja a vállalkozások gazdasági magatartását. Figyelembe kell venni olyan tényezőket is, mint a kereskedelemre és a foglalkoztatásra vagy a szociális biztonságra vonatkozó jogszabályokat. E rendelkezések sokkal nagyobb hatással bírnak, mint amelyet a Bizottság a kérdéses adójóváírásoknak tulajdonít, és a Bizottság nem bizonyította, hogy a kérdéses rendelkezések miben különböznek a tagállamok adójogszabályai között fennálló minden más eltéréstől.

134 A Bizottság vitatja ezen érvelés megalapozottságát.

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

135 Az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében kizárólag azon állami támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal, amely „érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”, és „torzíja a versenyt, vagy azzal fenyeget”.

136 A Bizottság határozatainak indoklására vonatkozó kötelezettséget illetően az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az indokolásnak az adott ügy természetéhez kell igazodnia, valamint világosan és egyértelműen kell megfogalmaznia a jogi aktust kiadó intézmény érvelését, hogy az az érdekeltek számára a meghozott intézkedés indokait megismerhetővé, a hatáskörrel rendelkező bíróság számára pedig a felülvizsgálati jogkört gyakorolhatóvá tegye. Az indokolás követelményét az ügy körülményeire, így többek között a jogi aktus tartalmára, az előadott indokok jellegére, és a címzettek, illetve a jogi aktus által közvetlenül és személyükben érintett más személyek magyarázathoz jutás iránti érdekére figyelemmel kell értékelni (a Bíróság C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 63. pontja, valamint a fenti 113. pontban hivatkozott Olaszország és Sardegna Lines kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 65. pontja).

137 A jelen ügyben a 2002/820 határozat 57. pontjából, valamint a 2003/27 és a 2002/894 határozat 65. pontjából kitűnik, hogy a Bizottság a baszk kormány Statisztikai Hivatala által közzétett jelentésekre támaszkodott, és megállapította, hogy „a baszk gazdaság kifelé igen erősen nyitott gazdaság, és igen nagy hangsúlyt kap a termékeinek kivitele”, és hogy „a baszk gazdaság e jellegzetességeiből kitűnik, hogy a kedvezményezett vállalkozások olyan gazdasági tevékenységeket folytatnak, amelyek a tagállamok közötti kereskedelem tárgyát képezhetik”. Ebből arra következtetett, hogy e körülmények között a kérdéses támogatások erősítik a

kedvezményezett vállalkozások helyzetét a Közösségen belüli kereskedelemben részt vevő egyéb versenytárs vállalkozásokkal szemben, és hogy e kereskedelem így érintve van. Hozzátette, hogy „a kedvezményezett vállalkozások jövedelmezősége javul, mivel növekszik a nettó eredményük (adózás utáni nyereség)”, és hogy „e vállalkozások így versenyben állhatnak azon vállalkozásokkal, amelyek nem részesülnek a 45%-os adójóváírásban, mivel nem ruháztak be, vagy mert beruházásaik nem érték el a 2,5 milliárd ESP határértéket a kérdéses 45%-os adójóváírás bevezetése után”.

138 Az ilyen indokolásból így világosan és egyértelműen kitűnik a Bizottságnak az adójóváírások kereskedelemre és versenyre való hatásaira vonatkozó érvelése. Az indokolás az érdekeltek számára megismerhetővé teszi a meghozott intézkedések indokait, az Elsőfokú Bíróság számára pedig lehetővé teszi felülvizsgálati jogkörének gyakorlását.

139 A megtámadott határozatok e tekintetben különböznek a Bíróság által a fenti 113. pontban hivatkozott és a Confebask által említett Olaszország és Sardegna Lines kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletben megsemmisített határozattól. Ahogyan ugyanis ezen ítélet 67. pontjában a Bíróság megállapította, a Bizottság a versenytorzítás megállapításakor megelégedett azon egyszeres állítással, miszerint a támogatás szelektív, és a szardíniai (Olaszország) hajózási ágazatnak van fenntartva. Márpedig a fentiekből következik, hogy a megtámadott határozatok esetében nem erről van szó.

140 Továbbá nem kifogásolható, hogy a Bizottság nem mutatott be a hátrányosan érintett gazdasági ágazatra vonatkozó tanulmányt, mivel a kérdéses adószabályok ágazatközi jellegűek, és mivel a spanyol hatóságok egyébiránt nem tettek eleget a hivatalos vizsgálati eljárásokat megindító határozatokban foglalt információkérésnek, amely határozatok a megtámadott határozatok elfogadásához vezettek.

141 Ennélfogva a jelen ügy körülményeire figyelemmel úgy kell tekinteni, hogy a megtámadott határozatok megfelelően bemutatják azon okokat, amelyek miatt a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a kérdéses intézkedések torzítják a versenyt, vagy azzal fenyegetnek, és érintik a tagállamok közötti kereskedelmet. A megtámadott határozatok ennélfogva e tekintetben megfelelnek az EK 253. cikkben foglalt követelményeknek.

142 A Bizottság értékelésének megalapozottságát illetően emlékeztetni kell arra, hogy ha az állam által vagy állami forrásból nyújtott pénzügyi támogatás valamely vállalkozás helyzetét megerősíti a Közösségen belüli kereskedelemben egyéb versenytárs vállalkozásokkal szemben, úgy kell tekinteni, hogy a támogatás befolyásolja e kereskedelmet, még akkor is, ha a kedvezményezett vállalkozás maga nem vesz részt a kivitelben (lásd a Bíróság C-75/97. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1999. június 17-én hozott ítéletének [EBHT 1999., I-3671. o.] 47. pontját, valamint az Elsőfokú Bíróság T-217/02. sz., Ter Lembeek kontra Bizottság ügyben 2006. november 23-án hozott ítéletének [EBHT 2006., II-4483. o.] 181. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Továbbá a Bizottságnak nem kell bizonyítania, hogy ezen intézkedésnek tényleges hatása van a tagállamok közötti kereskedelemre, és hogy a versenyt ténylegesen torzítja, hanem csak azt kell megvizsgálnia, hogy ezen intézkedés érintheti-e ezen kereskedelmet, és torzíthatja-e a versenyt (a Bíróság C-372/97. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-3679. o.] 44. pontja).

143 Ezenkívül támogatási program esetén a Bizottság szorítkozhat arra, hogy a kérdéses program általános jellemzőit tanulmányozza, anélkül hogy köteles lenne minden egyes konkrét esetet megvizsgálni (a Bíróság C-66/02. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2005. december 15-én hozott ítéletének [EBHT 2005., I-10901. o.] 91. pontja; lásd ebben az értelemben a fenti 22. pontban hivatkozott Diputación Foral de Guipúzcoa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 68. pontját). A jelen ügghöz hasonló esetben, amikor a

kérdéses adórendszereket nem jelentették be, nem szükséges, hogy a Bizottság határozatainak indokolása naprakésszé tett értékelést tartalmazzon a rendszerek versenyre és tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatásairól (lásd a fenti 142. pontban hivatkozott Belgium kontra Bizottság ügyben 1999. június 17-én hozott ítélet 48. pontját).

144 A jelen ügyben, ami a kereskedelem érintettségére vonatkozó feltételt illeti, amint a Bizottság a megtámadott határozatokban hangsúlyozta (a 2002/820 határozat 57. pontja; a 2003/27 és a 2002/894 határozat 65. pontja), a baszk gazdaság jellegzetességeiből kitűnik, hogy a kedvezményezett vállalkozások olyan gazdasági tevékenységeket folytatnak, amelyek a tagállamok közötti kereskedelem tárgyát képezhetik.

145 E körülmények között a kérdéses adókedvezmények érinthetik a Közösségen belüli kereskedelmet.

146 Továbbá a versenytorzításra vonatkozó feltételt illetően az adójóváírások, azáltal hogy csökkentik az abban részesülő vállalkozások terheit, javítják e kedvezményezett vállalkozások versenyhelyzetét az említett kedvezményekből nem részesülő versenytárs vállalkozásokkal szemben. Ebből következik tehát a versenytorzítás vagy legalábbis az ilyen torzítás veszélye.

147 Következésképpen a Bizottság a jelen ügyben helyesen állapította meg, hogy az adójóváírások érintik a Közösségen belüli kereskedelmet, és torzítják a versenyt, vagy azzal fenyegetnek.

148 E megállapítást nem kérdőjelezheti meg azon tény, hogy ezen adókedvezmények ideiglenes jellegűek, továbbá hogy hatásuk korlátozott és nem meghatározó, vagy hogy nem az egyetlen figyelembe veendő tényezőket jelentik. Az ítélkezési gyakorlat ugyanis nem követeli meg, hogy a versenytorzítás vagy az ilyen torzítás veszélye és a Közösségen belüli kereskedelem érintettsége érezhető vagy lényeges legyen (az Elsőfokú Bíróság T-55/99. sz., CETM kontra Bizottság ügyben 2000. szeptember 29-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-3207. o.] 94. pontja).

149 Ugyanígy közösségi szintű harmonizáció hiányában a tagállamok adójogszabályai között fennálló eltérésekre alapított érv az állami támogatásnak való minősítés tekintetében nem bír jelentőséggel.

150 Ebből következik, hogy e jogalpnak a versenytorzítás és a Közösségen belüli kereskedelem érintettsége hiányára, valamint a megtámadott határozatok e tekintetben való indokolásának elégtelenségére alapított, második részét mint megalapozatlant el kell utasítani.

3. Az adóintézkedések általános jellegére alapított, harmadik részről

a) A felek érvei

151 A Confebask vitatja a Bizottság értékelését, miszerint a kérdéses intézkedések szelektív elnyújtást nyújtanak. Eladja, hogy általános jellegű adószabályozásokról van szó, és valamennyi gazdasági szereplő részesülhet azok előnyeiből. Ugyanígy a kérdéses Norma Foralok semmilyen regionális egyediséget nem tartalmaznak, mivel az Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók területi illetékességébe tartozó valamennyi vállalkozásra alkalmazandók, és kizárólag a jelentős beruházások előmozdítását célozzák. E tekintetben a Confebask úgy véli, hogy a Bizottság magatartása nem volt koherens, amikor a megtámadott határozatokban figyelmen kívül hagyta az intézkedés regionális egyediségére alapított elemet, noha azt a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatok megemlítették.

152 A Confebask eladja, hogy a Bizottság által a jelen ügyben alkalmazott minimális

beruházási határérték kritériuma nem felel meg a múltban alkalmazott kritériumoknak, és e kritériumot nem említi a vállalkozásoknak nyújtott adótámogatásokról szóló 1998. évi közlemény (lásd a fenti 7. pontot), miszerint ráadásul az adóintézkedéseket nem lehet állami támogatásoknak minősíteni kizárólag amiatt, hogy bizonyos vállalkozások vagy bizonyos ágazatok kevésbé érintettek, mint mások (a vállalkozásoknak nyújtott adótámogatásokról szóló 1998. évi közlemény 14. pontja).

153 A Confebask hivatkozik továbbá a Bizottság által elfogadott, a *versenypolitikáról szóló XXVIII. jelentésre* (207. pont), miszerint az adóintézkedések között meg kell különböztetni „azon esetet, amikor bizonyos vállalkozások vagy bizonyos áruk termelése a kedvezményezett [...], azon esettől, amikor a kérdéses intézkedések ágazatközi hatásokkal bírnak, és az egész gazdaságot elnyben kívánják részesíteni[.] e második helyzetben az intézkedés nem az [EK] 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatást, hanem általános intézkedést jelent”.

154 Hozzáteszi, hogy az adórendszerek gyakran tartalmaznak mennyiségi kritériumokat, és hogy az ilyen kritérium alkalmazása valamely adóintézkedés szelektivitásának megállapításakor gyakorlatilag a tagállamok valamennyi adórendelkezését az állami támogatások szempontjából történő vizsgálatnak vetné alá. Az ilyen ellenérvés szerinte túllépne a Szerződés által elírt mértéken.

155 Továbbá a Confebask eladja, hogy a kérdéses intézkedések általános intézkedések, mivel a Diputacion Foralok semmilyen diszkrecionális jogkörrel nem rendelkeznek. Szerinte az adójóváírásokat automatikusan nyújtják, és a hatóságok csak azt ellenérvizsgálják, hogy az adóalanyok megfelelnek-e az azokban való részesüléshez megkövetelt feltételeknek. Hozzáteszi, hogy a spanyol jogrend megtiltja a közigazgatás önkényességét. Továbbá a Confebask eladja, hogy a kérdéses intézkedések annak elírásával, hogy a hatóságok az adójóváírásra alkalmazandó határidőket és korlátozásokat megállapító határozatban meghatározzák a beruházás összegét, a megkövetelt feltételek teljesülésének ellenérvizsgálását lehetővé téve „kezelési mechanizmust” vezetnek be, anélkül hogy a Diputacionoknak mérlegelési mozgásteret adnának.

156 Végül a Confebask megjegyzi, hogy valamely általános hatályú szabály csak akkor vezet be állami támogatást, ha „a »[támogatás] [...] későbbi formák nélküli nyújtását lehetővé tévő jogszabályi« keret [jelent]; azaz ha semmilyen mérlegelési mozgásteret nincs”. Ha azonban – a Bizottság nézőpontjának megfelelően – arra kellene következtetni, hogy a vitatott Norma Foralok egyszerre felhatalmazási intézkedések, azokat nem lehetne állami támogatásoknak minősíteni. Mindenesetre a megtámadott határozatok így „nélkülözik a tartalmat”.

157 A Comunidad autónoma de La Rioja által támogatott Bizottság vitatja ezen érvelést.

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

158 Emlékeztetni kell arra, hogy valamely állami intézkedés egyedisége, azaz szelektív jellege az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás fogalma egyik jellemzőjének minősül. Ezzel kapcsolatban meg kell vizsgálni, hogy a kérdéses intézkedés kizárólag bizonyos vállalkozások vagy bizonyos tevékenységi ágazatok javára jár-e elnyöknél, vagy sem (a fenti 148. pontban hivatkozott CETM kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 39. pontja; lásd továbbá ebben az értelemben a Bíróság fenti 142. pontban hivatkozott Belgium kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 26. pontját).

159 A jelen ügyben a megtámadott határozatokban a Bizottság a kérdéses rendelkezések szelektív jellegét a minimális beruházási összegre (2,5 milliárd ESP) alapozza, amely az adójóváírás alkalmazhatóságát kizárólag az ilyen beruházások megvalósítására képes vállalkozásokra korlátozza, másodlagosan pedig az adóhatóságok diszkrecionális jogkörére

alapozza (a 2002/820 határozat 60. és 61. pontja; a 2003/27 és a 2002/894 határozat 68. és 69. pontja; lásd a fenti 28. pontot).

160 Először is meg kell állapítani, hogy a Confebask nem hivatkozhat arra, hogy a megtámadott határozatok nem koherensek, mivel a Bizottság figyelmen kívül hagyta a kérdéses intézkedések regionális egyediségére alapított elemet – amelyet a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatok állítólag megemlítenek –, amikor megállapította azok szelektív jellegét. E határozatok ugyanis nem a kérdéses rendszerek regionális egyediségén alapulnak, és ennél fogva ezen érv a határozatok téves értelmezésén alapul (lásd a fenti 22. pontot és a fenti 22. pontban hivatkozott Diputación Foral de Guipúzcoa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 19., 20. és 56. pontját).

161 A megtámadott határozatokból egyébként kitűnik (a 2002/820 határozat 60. pontja; a 2003/27 és a 2002/894 határozat 68. pontja), hogy a kérdéses 45%-os adójóváírásban kizárólag azon vállalkozások részesülhetnek, amelyek a 2,5 milliárd ESP (15 025 303 euró) értékhatárt meghaladó beruházásokat valósítanak meg, éspedig 1995. január 1-je után (a 2002/820 határozat), illetve 1997. január 1-je után (2003/27 és 2002/894 határozat). Minden egyéb vállalkozás, még ha be is ruház, azonban nem haladja meg a fent említett határértéket, ki van zárva a kérdéses előnyben való részesülésből.

162 Meg kell állapítani, hogy a baszk hatóságok azáltal, hogy az adójóváírás alkalmazását a 2,5 milliárd ESP-t meghaladó összegű, új tárgyi állóeszközökbe való beruházásokra korlátozták, a kérdéses adókedvezményt jelentős pénzügyi forrásokkal rendelkező vállalkozások számára tartották fenn. A Bizottság tehát helyesen következtethetett arra, hogy a kérdéses Norma Foralokban előírt adójóváírások az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében szelektív módon „bizonyos vállalkozásokra” alkalmazandók (a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet 157. pontja és a fenti 43. pontban hivatkozott Ramondín-ügyben hozott ítélet 39. pontja).

163 Továbbá azon tényből, hogy az adórendszerek gyakran tartalmaznak mennyiségi kritériumokat, nem lehet arra következtetni, hogy a jelen ügyben kérdéses rendelkezések azáltal, hogy a jelentős pénzügyi forrásokkal rendelkező vállalkozásokat előnyben részesítik adókedvezményt vezetnek be, kikerülnek az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alól (lásd ebben az értelemben a fenti 43. pontban hivatkozott Ramondín-ügyben hozott ítélet 40. pontját).

164 A vállalkozásoknak nyújtott adótámogatásokról szóló 1998. évi közleményre alapított érvek nem teszik lehetővé a kérdéses intézkedések általános jellegének megállapítását. E közlemény ugyanis előírja, hogy az általános intézkedések nem jelentenek állami támogatásokat, még akkor sem, ha bizonyos vállalkozások vagy bizonyos ágazatok több előnyhöz jutnak ezeken keresztül, mint mások. Márpedig a jelen ügyben a kérdéses intézkedések nem általánosak, mivel – ahogyan fentebb kiemelésre került (lásd a fenti 162. pontot) – kizárólag bizonyos vállalkozások részesülhetnek azok előnyeiből.

165 Továbbá a jelen ügyben kérdéses rendszerek, noha ágazatközi jellegűek, a baszk adórendszerek hatálya alá tartozó bizonyos vállalkozások számára tartják fenn az előnyöket. Nem lehet tehát úgy tekinteni, hogy az egész gazdaságot előnyben kívánják részesíteni, ahogyan ezt a Bizottság a Confebask által hivatkozott, a *versenypolitikáról szóló XXVIII. jelentésében* (lásd a fenti 153. pontot) érti, és ennél fogva nem kerülhetnek ki a szelektív intézkedéseknek való minősítés alól.

166 A fentiekből következik, hogy a kérdéses adójóváírások az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett „bizonyos vállalkozásokat előnyben részesít” szelektív előnynek minősülnek.

167 Az ilyen megállapítás önmagában elegendő annak bizonyításához, hogy a kérdéses

adó jóváírások teljesítik az állami támogatás fogalmának egyik jellemzőjét jelentő egyediségi feltételt. Ennélfogva már nem kell megvizsgálni, hogy a kérdéses intézkedések szelektív jellege az ezen intézkedések végrehajtása keretében a közigazgatást megillető diszkrecionális jogkörből is ered-e (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-501/00. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2004. július 15-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-6717. o.] 120. és 121. pontját, valamint a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet 160. pontját), és pedig annál is inkább, mivel a közigazgatás diszkrecionális jogkörének e kritériumát a Bizottság a jelen ügyben másodlagosan alkalmazza (a 2002/820 határozat 61. pontja; a 2003/27 és a 2002/894 határozat 69. pontja).

168 Mindenesetre a jelen ügyben a Diputacion Foralok jogköre diszkrecionális jellegének kérdését illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Confesiones e tekintetben eladott érveit az Elsőfokú Bíróság már elutasította a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítéletben (150–154. pont) és a fenti 43. pontban hivatkozott Ramondín-ügyben hozott ítéletben (32–35. pont) kérdéses álavai 22/1994 Norma Foral hatodik kiegészítő rendelkezése által előírt 45%-os adó jóváírást illetően. Az Elsőfokú Bíróság így úgy ítélte meg, hogy e rendelkezések diszkrecionális jogkört biztosítanak a közigazgatásnak, lehetővé téve számára többek között azt, hogy az értékelésének alávetett beruházási projektek jellemzői alapján megváltoztassa a kérdéses adókedvezmények összegét vagy azok nyújtásának feltételeit.

169 Ami az álavai 22/1994 Norma Foral hatodik kiegészítő rendelkezésének 1998. és 1999. évre vonatkozó módosításait illeti (lásd a fenti 13. pontot), amely jogszabály a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítéletben és a Ramondín-ügyben hozott ítéletben volt kérdéses, e módosítások bevezetik a „beruházási eljárás” fogalmát, amelynek a keretébe tartozhatnak „a beruházások alapjául szolgáló projekt előkészítési szakaszában megvalósított azon beruházások is, amelyek az említett eljárással szükséges és közvetlen kapcsolatban vannak”. Márpedig meg kell állapítani, hogy e fogalmakat nem határozták meg, így a közigazgatás diszkrecionális jogkör e tekintetben fennmarad.

170 Ami a Territorio Histórico de Vizcayában és a Territorio Histórico de Guipúzcoában alkalmazandó adó jóváírásokat illeti, a kérdéses rendelkezésekből kitűnik (lásd a fenti 15. pontot), hogy a Diputacion Foralok diszkrecionális jogkörrel rendelkeztek többek között azon összeget illetően, amelyre a 45%-os adó jóváírás alkalmazandó, a beruházási eljárás időtartamát illetően, valamint az adókedvezményekre jogosító beruházás fogalmának terjedelmét illetően. Továbbá, ahogyan a Bizottság megállapította – anélkül, hogy ezt vitatták volna – (a 2003/27 és a 2002/894 határozat 69. pontja), a „beruházási eljárás” és a „beruházás előkészítési szakaszának” fogalma nincs meghatározva, így helyesen következtethetett arra, hogy a regionális hatóságok e területen mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek.

171 Végül, ahogyan a Bizottság a beadványaiban hangsúlyozta, az általános intézkedésnek való minősítés kizárásához nem szükséges annak megvizsgálása, hogy a közigazgatás magatartása önkényes jellegű-e. Elegendő annak bizonyítása – amint erre a jelen ügyben sor került –, hogy az említett közigazgatás diszkrecionális mérlegelési jogkörrel rendelkezik (lásd a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet 154. pontja).

172 Végül, ami azon érvet illeti, miszerint ha megállapítják, hogy a közigazgatás diszkrecionális jogkörrel rendelkezik, a kérdéses intézkedéseket olyan egyszerű felhatalmazásoknak kell tekinteni, amelyeket nem kell bejelenteni, ezen érvet szintén el kell utasítani. A vitatott rendelkezések ugyanis pontosan meghatározzák az adó jóváírások nyújtásának feltételeit, és a Bizottság tehát helyesen tekintette e rendelkezéseket olyan támogatási programoknak, amelyeket be kell jelenteni.

173 A fentiekből következik, hogy a kérdéses intézkedések szelektív intézkedéseket jelentenek.

4. Az adóintézkedéseknek az adórendszer természetével és általános szerkezetével való igazolására alapított, negyedik részről

a) A felek érvei

174 A Confebask úgy érvel, hogy Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio historicók demokratikusan választott képviselői szervek által elfogadott gazdaságpolitikák alapján, autonóm módon határozzák meg adórendszerüket. A kérdéses adórendelkezések tehát az állam politikai és gazdasági választásaiból eredő, olyan adópolitikai és gazdaságszervezési eszközt jelentenek, amely nem képezheti közösségi szintű ellenőrzés tárgyát.

175 A Confebask továbbá úgy érvel, hogy a vitatott adórendelkezések objektív és horizontális jellegűek, kedvező hatással vannak a foglalkoztatásra és a beruházásra, továbbá tökéletes összhangban állnak a kérdéses adórendszerek természetével és szerkezetével.

176 Végül az adókedvezmények bizonyos minimális beruházási határértékek alapján való bevezetése megfelel a kérdéses rendelkezések célkitűzésének. E célkitűzés abban áll, hogy a vállalkozások tevékenységével összefüggésben bevételeket szedjenek be, a hozzájárulási kapacitásuk megőrzése érdekében ugyanakkor elsegítve fejlődésüket. E tekintetben logikus, hogy a vitatott adóintézkedések nem sorolják egy kategóriába a kis beruházásokat a nagy beruházásokkal.

177 A Comunidad autónoma de La Rioja által támogatott Bizottság ezen érvelést mint megalapozatlant vitatja.

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

178 Először is ki kell emelni, hogy azon tény, hogy a territorios historicók a spanyol alkotmány által elismert és védett adóautonómiával rendelkeznek, nem mentesíti őket a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseinek tiszteletben tartása alól. E tekintetben az EK 87. cikk (1) bekezdése, amely „a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában” nyújtott támogatásokat említi, minden állami forrásból finanszírozott támogatásra vonatkozik. Ebből következik, hogy a tagállamoknak az államinál alacsonyabb szintet képviselő (decentralizált, föderális, regionális és egyéb) jogalanyai által hozott intézkedések – e jogalanyok jogállásától és elnevezésétől függetlenül – ugyanúgy az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartoznak, mint a szövetségi vagy központi hatalom által hozott intézkedések, amennyiben e rendelkezés feltételei teljesülnek (a Bíróság 248/84. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 1987. október 14-én hozott ítéletének [EBHT 1987., 4013. o.] 17. pontja és a fenti 43. pontban hivatkozott Ramondín-ügyben hozott ítélet 57. pontja).

179 Ezt követően emlékeztetni kell arra, hogy a kérdéses intézkedéseknek a „rendszer természetével vagy szerkezetével való” igazolása valamely különös adóintézkedésnek általában az adórendszer belső logikájával való koherenciájára utal (lásd ebben az értelemben a fenti 142. pontban hivatkozott Belgium kontra Bizottság ügyben 1999. június 17-én hozott ítélet 39. pontját). Így valamely különös adóintézkedés, amelyet igazol az adórendszer belső logikája – úgymint az adó progresszivitása, amelyet az adó redisztributív logikája igazol –, kikerül az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alól (a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet 164. pontja).

180 A jelen ügyben a Confebask azt állítja, hogy a kérdéses adóintézkedések objektív

kritériumokon alapulnak, és horizontális jellegűek. Ahogyan azonban fentebb már megállapításra került (lásd a fenti 158–166. pontot), a kérdéses intézkedések szelektív jellegűek, és ezen érvek alapján nem állapítható meg, hogy azok az érintett adórendszer belső logikája által igazolt intézkedéseknek minősülnek.

181 Ezt követően a Confebask azt állítja, hogy a minimális beruházási határérték felállítása megfelel a kérdéses rendelkezések célkitűzésének, azaz annak, hogy a három territorio históricóban ösztönözzék a beruházásokat, és fenntartsák a vállalkozások hozzájárulási kapacitását.

182 Márpedig azon tény, hogy a valamely támogatásban való részesülést a vállalkozások korlátozott kategóriája számára tartják fenn, nem tükrözi a beruházás ösztönzésére irányuló általános szándékot.

183 Továbbá a Confebask így megelégszik azzal, hogy a gazdaságpolitika általános, az érintett adórendszeren kívül eső célkitűzéseire utal.

184 Márpedig a kérdéses intézkedések által követett célkitűzés nem teheti lehetővé, hogy azok kikerüljenek az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak való minősítés alól. Ezen állítást követve ugyanis elegendő lenne az, hogy a hatóságok a támogatási intézkedés elfogadásával elérni kívánt célkitűzések jogszerűségére hivatkozzanak annak érdekében, hogy ezen intézkedést az EK 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alól kikerülő általános intézkedésnek lehessen tekinteni. Márpedig e rendelkezés nem tesz különbséget az állami beavatkozások okai vagy céljai szerint, hanem a hatásaik alapján határozza meg azokat (a Bíróság C-241/94. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 1996. szeptember 26-án hozott ítéletének [EBHT 1996., I-4551. o.] 20. pontja és a fenti 148. pontban hivatkozott CETM kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 53. pontja).

185 Ennélfogva nem tekinthető úgy, hogy a kérdéses különös adóintézkedéseket igazolja a Bizottság által vizsgált adórendszer természete vagy szerkezete.

186 Következésképpen a Bizottság a megtámadott határozatokban helyesen ítélte meg úgy, hogy a beruházási összeg 45%-ának megfelelő adójóváírások az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásokat jelentenek.

5. Az EK 87. cikknek a kérdéses intézkedésekre való alkalmazhatatlanságára alapított kifogásról

187 Az Elsőfokú Bíróság által a T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyekben feltett kérdésekre adott 2005. február 3-ai válasza keretében (lásd a fenti 47. pontot) a Confebask megjegyzi, hogy a Bíróság fenti 45. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság ügyben és a Ramondín és társai kontra Bizottság ügyben 2004. november 11-én hozott ítéleteinek alapjául szolgáló ügyekben a felperesek azt állították, hogy a Tanácsnak, valamint a tagállamok kormányai Tanács keretében összegyűlt képviselőknek a vállalkozások adóztatásának magatartási kódexéről szóló, 1997. december 1-jei állásfoglalása (HL 1998. C 2., 1. o.) és a vállalkozásoknak nyújtott adótámogatásokról szóló 1998. évi közlemény elött elfogadott adóintézkedések ki vannak zárva az állami támogatások ellenőrzése alól. A Confebask kijelenti, hogy csatlakozik e kifogáshoz, amelyet a Bíróság mint új és így elfogadhatatlan kifogást elutasított.

188 Az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válasz keretében felhozott ilyen kifogást az eljárási szabályzat 48. cikke 2. §-ének első bekezdése értelmében mint elfogadhatatlant el kell utasítani. Ugyanis az az eljárás további részében felhozott új jogalapot jelent, anélkül hogy olyan jogi vagy ténybeli helyzetből származna, amely az eljárás

során merült fel.

189 Igaz ugyan, hogy elfogadhatónak kell tekinteni azt a jogalapot, amely a keresetlevélben korábban közvetlenül vagy közvetve már el?adott jogalap kib?vítése (a Bíróság 306/81. sz., Verros kontra Parlament ügyben 1983. május 19?én hozott ítéletének [EBHT 1983., 1755. o.] 9. pontja és a C?301/97. sz., Hollandia kontra Tanács ügyben 2001. november 22?én hozott ítéletének [EBHT 2001., I?8853. o.] 169. pontja).

190 Azonban még ha feltételezzük is, hogy az EK 87. cikknek a kérdéses intézkedésekre való alkalmazhatatlanságára alapított kifogás a fenti 120–186. pontban vizsgált, az EK 87. cikk értelmében vett állami támogatás hiányára alapított kifogás kib?vítésének tekinthet?, meg kell állapítani, hogy azt mint elfogadhatatlant mindenképpen el kell utasítani.

191 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy az eljárási szabályzat 44. cikke 1. §?ának c) pontja értelmében minden keresetlevélnek meg kell jelölnie többek között a jogvita tárgyát és a hivatkozott jogalapok rövid összefoglalását. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ezen információknak kell?en világosaknak és pontosaknak kell lenniük annak érdekében, hogy az alperes el?készíthesse védekezését, az Els?fokú Bíróság pedig dönthessen a keresetr?l, adott esetben azt alátámasztó egyéb információ hiányában is. A jogbiztonság és a gondos igazságszolgáltatás biztosítása érdekében a kereset elfogadhatóságához az szükséges, hogy azok a lényeges ténybeli és jogi körülmények, amelyeken a kereset alapul, legalább kivonatossan, de összefügg?en és érthet?en kit?njenek magából a keresetlevél szövegéb?l (lásd az Els?fokú Bíróság T?106/95. sz., FFSA és társa kontra Bizottság ügyben 1997. február 27?én hozott ítéletének [EBHT 1997., II?229. o.] 124. pontját; a fenti 95. pontban hivatkozott Asia Motor France és társai kontra Bizottság ügyben hozott végzés 49. pontját, valamint az Els?fokú Bíróság T?360/04. sz., FG Marine kontra Bizottság ügyben 2007. július 19?én hozott ítéletének [EBHT 2007., II?92*. o.] 33. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

192 Márpedig a jelen ügyben a hivatkozott kifogás egyáltalán nincs világosan kifejtve. A Confebask ugyanis csupán csatlakozik azon érvekhez, amelyeket a fenti 45. pontban hivatkozott Demesa?ügyben hozott ítélet és a Ramondín?ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyekben a felperesek e tekintetben a Bíróság el?tt el?adtak.

193 Ennélfogva az EK 87. cikknek a kérdéses intézkedésekre való alkalmazhatatlanságára alapított kifogást mint elfogadhatatlant el kell utasítani.

194 Következésképpen az állami támogatás hiányára alapított jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

B – A Norma Foraloknak a közös piaccal való állítólagos összeegyeztethet?ségére alapított jogalapról (T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyek)

1. A felek érvei

195 El?ször is a Confebask el?adja, hogy a megtámadott határozatokban a Bizottság úgy véli, hogy a vitatott rendelkezések a közös piaccal összeegyeztethetetlenek, mert nem veszik kifejezetten figyelembe az ágazati, regionális vagy egyéb támogatásokra vonatkozó közösségi rendelkezéseket. A Confebask ebb?l arra következtet, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok tiszteletben tartása érdekében az adóterhet módosító nemzeti szabályoknak pontosan meg kell határozniuk azon vállalkozásokat, amelyekre nem alkalmazandók, ellenkez? esetben e szabályok a közös piaccal összeegyeztethetetlenek. Márpedig a Confebask azt állítja, hogy az adójognak nem kell tartalmaznia ilyen típusú információkat. Mindenesetre a Confebask úgy véli, hogy a Bizottságnak még ilyen információk hiányában is konkrétan ki kellett volna fejtenie, hogy a

támogatások miért összeegyeztethetetlenek a közös piaccal.

196 Másodszor a Confebask azt kifogásolja, hogy a Bizottság a Norma Foraloknak az 1998. évi iránymutatással (lásd a fenti 8. pontot) való összeegyeztethetlenségét szigorúan formális és elvont vizsgálat végén, konkrét vizsgálat lefolytatása nélkül állapította meg, noha az iránymutatás nem bír kötelező joggal, tehát alapos elemzés nélkül nem alapozhatja meg a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetlenségét.

197 A Comunidad autónoma de La Rioja által támogatott Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság e jogalapot mint megalapozatlant utasítsa el.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

198 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik az EK 87. cikk (3) bekezdése területén (a Bíróság C-142/87. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1990. március 21-én hozott ítéletének [EBHT 1990., I-959. o.] 56. pontja és a C-39/94. sz., SFEI és társai ügyben 1996. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 1996., I-3547. o.] 36. pontja; az Elsőfokú Bíróság T-198/01. sz., Technische Glaswerke Ilmenau kontra Bizottság ügyben 2004. július 8-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-2717. o.] 148. pontja). A közösségi bíróság által gyakorolt felülvizsgálatnak tehát arra kell korlátozódnia, hogy betartották-e az eljárásra és az indoklásra vonatkozó szabályokat, és hogy a tényeket helyesen állapították-e meg, valamint hogy fennáll-e nyilvánvaló mérlegelési hiba vagy hatáskörrel való visszaélés. A közösségi bíróság a Bizottság gazdasági értékelését nem helyettesítheti a saját értékelésével (lásd a fent hivatkozott Technische Glaswerke Ilmenau kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 148. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

199 Támogatási programok esetén a Bizottság szorítkozhat arra, hogy a kérdéses program általános jellemzőit tanulmányozza, anélkül hogy köteles lenne minden egyes konkrét esetet megvizsgálni (a fenti 143. pontban hivatkozott Olaszország kontra Bizottság ügyben 2005. december 15-én hozott ítélet 91. pontja; lásd ebben az értelemben a fenti 22. pontban hivatkozott Diputación Foral de Guipúzcoa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 68. pontját).

200 Ki kell emelni, hogy a Confebask lényegében azt rója a Bizottság terhére, hogy megsértette az EK 87. cikk (3) bekezdését, mivel nem indokolta meg megfelelően a megtámadott határozatokat.

201 A megtámadott határozatokból (a 2002/820 határozat 77–93. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 84–99. pontja) kitűnik, hogy a Bizottság a kérdéses támogatási programok közös piaccal való összeegyeztethetőségét az EK 87. cikk (3) bekezdésének a) és c) pontjára tekintettel vizsgálta meg a regionális támogatásokra alkalmazandó közösségi szabályok fényében (a 2002/820 határozat 77., 78. és 86. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 84., 85. és 92. pontja, amelyek az [EK] 87. cikk (3) bekezdése a) és c) pontjának a regionális támogatásokra történő alkalmazása módszeréről szóló bizottsági közleményre [HL 1988. C 212., 2. o.] és az 1998. évi iránymutatásra [lásd a fenti 8. pontot] hivatkoznak), a beruházási támogatásokra alkalmazandó közösségi szabályok fényében (a 2002/820 határozat 82., 89. és 92. pontja, valamint a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 88., 95. és 98. pontja, amelyek a tagállamok kormányai Tanács keretében összegyűlt képviselők az általános regionális támogatási programokról szóló, 1971. október 20-ai első tanácsi állásfoglalására [HL C 111., 1. o.], a regionális támogatási programokról szóló bizottsági közleményre [HL 1979. C 31., 9. o.] és a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások multiszektorális keretszabályáról szóló bizottsági közleményre [HL 1998. C 107., 7. o.] hivatkoznak), a kis- és középvállalkozásoknak (KKV) nyújtott támogatásokra alkalmazandó közösségi szabályok

fényében (a 2002/820 határozat 81. és 88. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 87. és 94. pontja, amelyek a KKV?knak nyújtott támogatások közösségi keretszabályáról szóló bizottsági közleményre [HL 1992. C 213., 2. o.] hivatkoznak), valamint a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott támogatásokra alkalmazandó közösségi szabályok fényében (a 2002/820 határozat 93. pontja, valamint a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 99. pontja, amelyek az 1999. évi iránymutatással [HL C 288., 2. o.] módosított, a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtható állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatásra [HL 1994. C 368., 12. o.] hivatkoznak).

202 A Bizottság először is megjegyezte, hogy úgy tűnik, hogy az adójóváírások alkalmasak arra, hogy legalábbis részben megfeleljenek az 1998. évi iránymutatásban foglalt feltételeknek, mivel egyrészt a beruházási kiadásokon alapulnak, másrészt pedig a beruházás 45%-áig fizetik ki azokat (lásd a 2002/820 határozat 77. pontját; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 84. pontját). Ezt követően kifejtette, hogy az adójóváírások nem részesülhetnek azonban az EK 87. cikk (3) bekezdésében foglalt egyik területi eltérésben sem. A Bizottság megjegyezte, hogy Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók ugyanis a túl magas lakosonkénti bruttó hazai termék miatt nem jogosultak az EK 87. cikk (3) bekezdésének a) pontjában foglalt eltérésre (lásd a 2002/820 határozat 78. pontját; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 85. pontját). Hozzátette, hogy az adójóváírások nem engedélyezhetők az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja alapján sem, mivel mértékük meghaladja az egymást követő regionális támogatási térképekben előírt felső határokat (a 2002/820 határozat 79. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 86. pontja). A Bizottság kifejtette továbbá, hogy ezenkívül az adójóváírások érinthetnek pótló beruházásokat, valamint a „beruházási eljárásokkal” vagy az „előkészítő szakaszban megvalósított beruházásokkal” összefüggő kiadásokat is. Márpedig e fogalmak pontos meghatározása hiányában a Bizottság úgy vélte, hogy nem zárható ki, hogy a kérdéses támogatások célja nem csupán az eredeti beruházás lehet, hanem az érintett területen alkalmazandó közösségi szabályok értelmében vett beruházási kiadásoknak nem tekinthető egyéb kiadások is (a 2002/820 határozat 82. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 88. pontja). Megjegyezte, hogy a kérdéses intézkedéseket nem korlátozták a támogatásra jogosult területekre, és nem állapították meg felső határaikat sem, így az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerinti területi eltérés címén nem tekinthetők a közös piaccal összeegyeztethetőnek (a 2002/820 határozat 84. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 90. pontja).

203 A közösségi fogalommeghatározásnak meg nem felelő beruházási kiadások csökkentése érdekében hozott intézkedéseket illetően a Bizottság úgy ítélte meg, hogy azok a f?szabály szerint tiltott m?ködési támogatások kategóriájának részét képezik, és a jelen ügyben nem részesülhetnek az EK 87. cikk (3) bekezdésének a) pontjában foglalt eltérésben (a 2002/820 határozat 85. és 86. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 91. és 92. pontja).

204 A Bizottság megállapította, hogy a kérdéses intézkedések nem részesülhetnek az EK 87. cikk (3) bekezdésének az egyes gazdasági tevékenységek fejlődését előmozdító támogatásokra vonatkozó c) pontjában foglalt eltérésben, mivel nem felelnek meg az alkalmazandó közösségi rendelkezéseknek sem a KKV?kat illetően (a 2002/820 határozat 88. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 94. pontja), sem pedig a nagyvállalkozásokat illetően, mivel a kérdéses rendszerek nem bizonyos tevékenységekre vonatkoznak (a 2002/820 határozat 89. és 90. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 95. és 96. pontja).

205 Továbbá a Bizottság kiemelte, hogy ágazati korlátozások hiányában előfordulhat, hogy a 45%-os adójóváírások nem tartják tiszteletben az ágazati szabályokat (a 2002/820 határozat 91. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 97. pontja).

206 Végül a Bizottság úgy vélte, hogy a kérdéses rendszerek nem részesülhetnek az EK 87.

cikk (2) és (3) bekezdésében foglalt többi eltérésben sem (a 2002/820 határozat 94. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 100. pontja). Ebből arra következtetett, hogy a kérdéses támogatási programok a közös piaccal összeegyeztethetetlenek.

207 A Bizottság hozzátette, hogy a támogatási programokra vonatkozó megtámadott határozatok nem zárják ki annak lehetőségét, hogy egyedi támogatásokat sajátos jellemzőik alapján a közös piaccal egészben vagy részben összeegyeztethetőnek tekintsenek (a 2002/820 határozat 98. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 107. pontja).

208 A fentiekből következik, hogy figyelemmel egyrészt a kérdéses intézkedések támogatási program természetére, másrészt pedig arra, hogy a spanyol hatóságok a kérdéses rendszerek kedvezményezettjeire vonatkozóan nem szolgáltak információval a Bizottság ez irányú kérései ellenére, a Bizottság elemzése nem tekinthető elvontnak.

209 A Confebask továbbá semmilyen információval nem szolgált annak bármilyen alátámasztása érdekében, hogy állítólag téves a Bizottság által a kérdéses intézkedések közös piaccal való összeegyeztethetősége tekintetében végzett elemzés. Közelebbről a Confebask semmilyen érvet nem ad el annak bizonyítására, hogy az 1998. évi iránymutatás alkalmazása a jelen ügyben bármilyen módon érinthette a megtámadott határozatok jogszerűségét.

210 Ebből következik, hogy az adójóváírások közös piaccal való összeegyeztethetlenségét vitató jogalap nem megalapozott.

C – A hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalapról (T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyek)

1. A felek érvei

211 A Confebask a beadványaiban többször is eladja, hogy a Bizottság hatáskörrel való visszaélést követett el, mivel az EK 87. cikkben alapuló hatásköreit a tagállamok adórendszereinek harmonizálása céljából gyakorolta. A Confebask úgy érvel, hogy mivel a Bizottság harmonizációs kísérletei megghiúsultak, a megtámadott határozatok a Bizottság által annak érdekében indított átfogó folyamat keretébe illeszkednek, hogy az EK 96. cikkben e célra előírt megfelelő út igénybevétele helyett az állami támogatások révén harmonizálja a vállalkozások közvetlen adóztatását.

212 A Comunidad autónoma de La Rioja által támogatott Bizottság e jogalap elutasítását kéri.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

213 Emlékeztetni kell arra, hogy valamely határozat csak abban az esetben jelent hatáskörrel való visszaélést, ha objektív, releváns és egybehangzó ténykörmények alapján azt kell feltételezni, hogy kizárólag vagy legalábbis döntően a megjelölt cél elérése érdekében hozták (lásd a Bíróság C-110/97. sz., Hollandia kontra Tanács ügyben 2001. november 22-én hozott ítéletének [EBHT 2001., I-8763. o.] 137. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a fenti 45. pontban hivatkozott Ramondín és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 44. pontját).

214 Márpedig a Confebask a jelen ügyben semmilyen objektív ténykörményt nem ad el, amely alapján arra lehetne következtetni, hogy a Bizottság a megtámadott határozatok elfogadásával valójában adóharmonizációt kívánt elérni.

215 Továbbá a Confebask nem bizonyítja semmilyen tényleges harmonizáció fennállását sem, amelyet a megtámadott határozatok valószínűleg volna meg közösségi szinten (lásd ebben az

értelemben a fenti 43. pontban hivatkozott Ramondín-ügyben hozott ítélet 85. pontját).

216 E körülmények között a hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

D – A kérdéses támogatások létez? jellegére alapított jogalapról (T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyek)

1. A felek érvei

217 A Confebask el?adja, hogy amennyiben feltételezzük, hogy a kérdéses Norma Foralok állami támogatásokat jelentenek, azokat létez? támogatásoknak kell min?síteni, és a visszatérítetési kötelezettséget következésképpen el kell törölni.

218 El?ször is a T?265/01. sz. ügyben a Confebask el?adja, hogy a Territorio Histórico de Álava a beruházások ösztönzése érdekében 1981?ben, 1983?ban és 1984?ben, azaz a Spanyol Királyságnak a Közösséghez való csatlakozása el?tt bevezetett az álavai 22/1994 Norma Foral hatodik kiegészít? rendelkezésével „lényegében azonos” adójóváírásokat. A Confebask így megemlíti a beruházás 1981?ben bevezetett 15%-os adójóváírását, amely olyan feltételekhez volt kötve, mint a munkahelyek két éven keresztül való fenntartása, az alkalmazottak számának és a beruházásoknak a növelése, és amely adójóváírás mértéke 1984?ben 20%-ra emelkedett; az állóeszközökben kárt okozó 1983. évi árvizeket követ?en 1983?ban bevezetett 50%-os adójóváírást; az 1984?ben és 1985?ben megvalósított beruházások 50%-os adójóváírását, amely szintén bizonyos feltételeknek – mint például a legalább 25%-os saját finanszírozás – volt alávetve. A Confebask szerint tehát a 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja értelmében vett létez? támogatásról van szó.

219 Másodszor a T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben a Confebask úgy érvel, hogy a kérdéses Norma Foralok a Spanyol Királyságnak a Közösséghez való csatlakozását követ?en elfogadott rendelkezések meghosszabbítását jelentik, amelyek tekintetében a Bizottság nem emelt kifogást.

220 A Confebask e tekintetben a T?270/01. sz. ügyben el?adja, hogy a Territorio Histórico de Guipúzcoa 1986. április 22?én és 1987. április 27?én elfogadta a 4/1986 és a 14/1987 Norma Foralt, amelyek a beruházások olyan 50%-os adócsökkentéseit tartalmazzák, amelyek szerinte hasonlóak a megtámadott határozatokban kérdéses adócsökkentésekhez.

221 A Confebask a T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben továbbá úgy érvel, hogy a három territorio históricóban 1988?ban bevezetett adójóváírások és a jelen ügyben kérdéses adórendszerek nagyon hasonlóak. Márpedig a Confebask szerint az 1988. évi ezen adójóváírásokat a Bizottság engedélyezte a Baszkföldön megvalósított beruházásokra vonatkozó adótámogatási rendszerr?l szóló, 1993. május 10?i 93/337/EGK határozatában (HL L 134., 25. o.). Hivatkozik továbbá a Bizottság 1995. február 3?i levelére, amely szerint a Bizottság tudomásul vette, hogy kiküszöbölték az 1988. évi adójóváírásoknak a letelepedés szabadságával való összeegyeztethetlenségét.

222 A Confebask hozzáteszi, hogy az ítélezési gyakorlat megköveteli az intézkedés lényeges módosítását ahhoz, hogy azt új támogatásnak lehessen min?síteni. Mivel a 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontja a „módosítást” említi, és így lesz?kíti a létez? támogatás fogalmát, e rendelkezés nem értelmezhet? az ítélezési gyakorlatot megsértve anélkül, hogy ez ne sértené a hatóságok és az érintett vállalkozások jogait.

223 Harmadszor a Confebask úgy érvel, hogy a megtámadott határozatok annak eredményei,

hogy megváltozott a Bizottság adókedvezményekkel kapcsolatos magatartása, mivel a Bizottság korábban és különösen az 1988. évi adójóváírásokról szóló 93/337 határozatában sosem állította, hogy valamely intézkedés kizárólag azért lehet „különös” intézkedés, mert hatálya időben vagy mennyiségileg korlátozott. E doktrinális változásra figyelemmel a kérdéses Norma Foralokat a 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja értelmében vett létez? támogatásoknak kellett volna tekinteni.

224 A Confebask a Bizottság magatartásának e változására következtet azon tényből is, hogy a Bizottság versenyjogi kérdésekkel megbízott tagja az Álava, Vizcaya és Guipúzcoa területi historikus által 1993-ban bevezetett, társasági adó alóli mentességet előíró rendszerekkel kapcsolatban 1997. március 17-én a Comunidad autónoma de La Rioja delegációjának úgy nyilatkozott, hogy azok vizsgálata nem tartozik az „Európai Unió” hatáskörébe. A Confebask szerint e nyilatkozat ugyanis azt jelenti, hogy a Bizottság ezen 1993. évi mentességi rendszereket általános jellegű adóintézkedéseként, nem pedig állami támogatásokként elemezte. Végül a Bizottság magatartásának e változása a vállalkozásoknak nyújtott adótámogatásokról szóló 1998. évi közleményből ered. E tekintetben a Bizottságnak az e közlemény végrehajtásáról szóló, 2004. február 9-i C (2004) 434 jelentéséből kitűnik, hogy e közlemény célkitűzése nemcsak az volt, hogy megvilágítsa az állami támogatásokra vonatkozó szabályok e területen való alkalmazását, hanem az is, hogy e szabályokat erősítse.

225 E fejlődésre tekintettel a Confebask úgy véli, hogy a kérdéses Norma Foralokat a 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontja v. alpontjának megfelelően létez? támogatásokként kell elemezni.

226 Végül a Confebask hangsúlyozza, hogy a kérdéses adóintézkedések célja az volt, hogy „ösztönözzék a beruházásokat, amelyek ezen ösztönzés hiányában nem biztos, hogy megvalósultak volna”. Ebből arra következtet, hogy a kérdéses összegek visszatéríttetése e beruházások visszavonásához vezet. Továbbá az ilyen kötelezettségek nehéz helyzetbe hoznák a vállalkozásokat.

227 A Comunidad autónoma de La Rioja által támogatott Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság e jogalapot mint megalapozatlant utasítsa el.

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

228 Az EK-Szerződés különböző eljárásokat vezet be aszerint, hogy létez? vagy új támogatásokról van-e szó. Míg az új támogatásokat az EK 88. cikk (3) bekezdésének megfelelően előzetesen be kell jelenteni a Bizottságnak, és nem hajthatók végre mindaddig, amíg az eljárásban végleges határozat nem születik, a létez? támogatások az EK 88. cikk (1) bekezdésének megfelelően jogszerűen végrehajthatók, amíg a Bizottság nem állapítja meg a közös piaccal való összeegyeztethetlenségüket (a fenti 125. pontban hivatkozott Banco Exterior de España ügyben hozott ítélet 22. pontja, valamint az Elsőfokú Bíróság T-298/97., T-312/97., T-313/97., T-315/97., T-600/97–T-607/97., T-1/98., T-3/98–T-6/98. és T-23/98. sz., Alzetta és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2000. június 15-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-2319. o.] 148. pontja). A létez? támogatások tehát adott esetben csak a jövőre vonatkozó joghatásokkal bíró, összeegyeztethetlenséget megállapító határozat tárgyai lehetnek (a fent hivatkozott Alzetta és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 147. pontja).

229 Az 1999. április 16-án hatályba lépett és így a megtámadott határozatok elfogadásakor alkalmazandó 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja kimondja, hogy létez? támogatás „minden támogatás, amely a Szerződésnek az érintett tagállamokban történ? hatálybalépését megelőzően már létezett, vagyis az olyan támogatási programok és egyedi támogatások, amelyeket a Szerződés hatálybalépése előtt vezettek be, és azt követően is alkalmazhatók”.

230 Először is a T-265/01. sz. ügyben kérdéses rendelkezéseket illetően nem vitatott, hogy azokat a Territorio Histórico de Álava az 1994-től 1999-ig tartó időszakban fogadta el, vagyis amikor a Spanyol Királyság már tagállam volt.

231 Márpedig a Confebask állításával ellentétben az 1994-től 1999-ig tartó időszakban elfogadott e rendelkezések nem tekinthetők az általa hivatkozott adójóváírásokat bevezető 1981., 1983. és 1984. évi rendelkezésekkel „lényegében azonosaknak” (lásd a fenti 218. pontot).

232 Az ügy irataiból, valamint különösen a 2002/820 határozat 72. pontjából és maga a Confebask keresetleveléből ugyanis kitűnik, hogy egyrészt módosították az adójóváírások alkalmazási feltételeket és következésképpen kedvezményezettjeik körét, másrészt pedig hogy az adójóváírások alapját és százalékos arányát is módosították. Továbbá az adójóváírásokat bevezető, egymást követő Norma Foralok rendelkezéseinek alkalmazása időben korlátozott. A támogatások időtartamát tehát szintén módosították.

233 Márpedig az ilyen módosítások az alkalmazandó ítélkezési gyakorlat értelmében lényegesenek tűnnek (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-35/99. sz., Keller és Keller Meccanica kontra Bizottság ügyben 2002. január 30-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-261. o.] 62. pontját; a T-195/01. és T-207/01. sz., Government of Gibraltar kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. április 30-án hozott ítéletének [EBHT 2002., II-2309. o.] 111. pontját és a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet 175. pontját).

234 Ennélfogva a Territorio Histórico de Álava által bevezetett kérdéses rendelkezések nem minősíthetők a 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja értelmében vett létező támogatásoknak.

235 Másodszor a Confebask előadja, hogy a kérdéses Norma Foralok az engedélyezett Norma Foralok meghosszabbítását jelentik.

236 A 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának ii. alpontja kimondja, hogy létező támogatás az „engedélyezett támogatás, azaz olyan támogatási programok és egyedi támogatások, amelyeket a Bizottság vagy a Tanács engedélyezett”.

237 Először is a T-270/01. sz. ügyben a Confebask e tekintetben úgy érvel, hogy a Territorio Histórico de Guipúzcoa 1986. április 22-én és 1987. április 27-én elfogadta a 4/1986 és a 14/1987 Norma Foralt, amelyek a megtámadott határozatokban kérdéses intézkedésekhez hasonló intézkedéseket tartalmaztak.

238 E tekintetben azonban elegendő annak megállapítása, hogy a Confebask egyáltalán nem bizonyította, hogy ezen, 1986-ban és 1987-ben bevezetett rendelkezéseket a Bizottság engedélyezte. Továbbá és mindenesetre e rendelkezések az 1986-os és 1987-es évekre korlátozott adókedvezményeket vezettek be, így még ha a guipúzcoai 7/1997 Norma Foral hasonló rendelkezéseket tartalmazott is, új támogatásról van szó (lásd ebben az értelemben a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet 175. pontját).

239 Másodszor a T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyekben a Confebask előadja, hogy a három territorio históricóban bevezetett kérdéses adójóváírások és a Bizottság által 93/337 határozatában állítólag engedélyezett 1988. évi adójóváírások „nagyon hasonlóak” (lásd a fenti 221. pontot).

240 Márpedig egyrészt az Elsőfokú Bíróság kiemeli, hogy az adójóváírás százalékos arányát, a támogatásra jogosító beruházási határértéket és az időtartamot tekintve az 1988. évi

adójóváírások lényegesen eltérnek a jelen ügyben kérdésesektől.

241 Másrészt a Confebask tévesen értelmezi a 93/337 határozatot és a Bizottság 1995. február 3-i levelét. E határozatban ugyanis a Bizottság a kérdéses támogatásokat nemcsak azért minősítette a közös piaccal összeegyeztethetetlennek, mert sértették az EK 43. cikket, hanem azért is, mert nem tartották be a támogatásokra vonatkozó különböz? rendelkezéseket, többek között a regionális támogatásokra, az ágazati támogatásokra, a KKV?knak nyújtott támogatásokra és támogatások halmozódására vonatkozó rendelkezéseket (a 93/337 határozat V. pontja). Az 1995. február 3-i levelet illet?en meg kell állapítani, hogy a Bizottság abban kizárólag azon tényt veszi tudomásul, hogy a kérdéses adórendszer már nem sérti az EK 43. cikket, nem nyilatkozik azonban azon kérdésről, hogy a kérdéses rendszer betartja-e a 93/337 határozatban említett, a támogatásokra vonatkozó különböz? rendelkezéseket (lásd ebben az értelemben a fenti 45. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 48. és 49. pontját, valamint a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa?ügyben hozott ítélet 237. pontját).

242 Ennélfogva még ha feltételezzük is, hogy a kérdéses adójóváírások az 1988. évi adójóváírásokkal azonosaknak tekinthet?k, nem tekinthet?k a Bizottság által engedélyezettnek.

243 Harmadszor a Confebask úgy érvel, hogy figyelemmel arra, hogy megváltozott a Bizottságnak a szelektivitási kritériumokkal kapcsolatos doktrínája, a kérdéses adórendszereket a 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja értelmében vett létez? támogatásoknak kellett volna tekinteni.

244 A 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja szerint létez? támogatás az „olyan támogatás, amelyet létez? támogatásnak kell tekinteni, mert megállapítható, hogy a hatálybalépése idején nem minősült támogatásnak, és ezt követ?en – a közös piac fejl?désének eredményeként, és anélkül, hogy a tagállam módosította volna – vált támogatássá”.

245 A „közös piac fejl?désének” e fogalmát a szóban forgó intézkedéssel érintett ágazat gazdasági és jogi környezetének változásaként is lehet értelmezni (a fenti 108. pontban hivatkozott Belgium és Forum 187 kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 71. pontja). Ilyen változást eredményezhet többek között a versenynek kezdetben ki nem tett piac liberalizációja is (az Els?fokú Bíróság T?288/97. sz., Regione autonoma Friuli?Venezia Giulia kontra Bizottság ügyben 2001. április 4?én hozott ítéletének [EBHT 2001., II?1169. o.] 89. pontja).

246 A jelen ügyben a Confebask érvelése abban áll, hogy a Bizottság értékelésének változásaira hivatkozik.

247 Márpedig egyrészt meg kell állapítani, hogy a Confebask által el?adott körülményekből nem lehet arra következtetni, hogy az adóintézkedéseknek az EK 87. cikk (1) bekezdése alapján való értékelése során a Bizottság által alkalmazott szelektivitási kritériumok a vitatott adóintézkedések elfogadását követ?en változtak volna.

248 Azon tény ugyanis, hogy a Confebask által hivatkozott 93/337 határozatban a Bizottság az 1988. évi adójóváírások szelektivitását bizonyos kritériumok alkalmazására alapította, nem jelenti azt, hogy ezen intézkedések szelektivitását nem tudta volna más kritérium alapján megállapítani (lásd ebben az értelemben a fenti 22. pontban hivatkozott Diputación Foral de Guipúzcoa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 99. pontját). Ez nem jelenti tehát azt sem, hogy a Bizottság nem tudott egyéb kritériumokat alkalmazni a jelen ügyben a kérdéses adójóváírások szelektív jellegének megállapításához, mivel e kritériumok alkalmazása lehetővé tette az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében vett „bizonyos vállalkozások[at] vagy bizonyos áruk termelésé[t] elnyben részesít[?]” intézkedés fennállásának megállapítását.

249 Ugyanígy a vállalkozásoknak nyújtott adótámogatásokról szóló 1998. évi közleményben a Bizottság, aki messzemenően a Bíróság és az Elsőfokú Bíróság ítélkezési gyakorlatára támaszkodik, megvilágítja az EK 87. cikk és az EK 88. cikk adóintézkedésekre való alkalmazását, anélkül hogy bejelentené az EK 87. cikk és az EK 88. cikk tekintetében az adóintézkedésekre vonatkozó értékelési kritériumok módosítását (a fenti 22. pontban hivatkozott Diputación Foral de Guipúzcoa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 79. pontja és a fenti 76. pontban hivatkozott Diputación Foral de Álava és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 83. pontja). Az e közlemény végrehajtásáról szóló C (2004) 434 jelentés a versenytorzítások csökkentése érdekében megerősíti az állami támogatásokra vonatkozó szabályok adóintézkedésekre való alkalmazása megvilágításának és megerősítésének célkitűzését, kifejezetten kiemelve, hogy ez nem jelenti a Bizottság e területen folytatott gyakorlatának megváltozását. Végül a spanyol szenátustag által a spanyol kormánynak feltett kérdés szövege, amely a Bizottság versenyjogi kérdésekkel megbízott tagja által az 1997. március 17-én találkozón állítólag tartott beszédre hivatkozik, nem bizonyíthatja, hogy a szelektivitási kritériumokat illetően megváltozott a Bizottság értékelése.

250 Másrészt, még ha feltételezzük is, hogy a Confebask a szelektivitási kritériumok tekintetében bizonyította a Bizottság doktrínájának megváltozását, az ilyen érvelés nem bizonyítja a 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja értelmében vett „közös piac fejlődésének” fennállását. A „közös piac fejlődésének” e fogalma ugyanis nem vonatkozik arra az esetre, amikor a Bizottság egyedül a Szerződés állami támogatásokkal kapcsolatos szabályainak szigorúbb alkalmazása alapján változtatja meg álláspontját (a fenti 108. pontban hivatkozott Belgium és Forum 187 kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 71. pontja).

251 Ennélfogva a 659/1999 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja értelmében vett „közös piac fejlődésével” kapcsolatos feltétel nem teljesül, és a vitatott adóintézkedések létező jellegére alapított érvet tehát el kell utasítani.

252 Végül nem lehet érvelni a visszatérítetési kötelezettségből eredő nehézségekkel, mivel a létező támogatásnak vagy új támogatásnak való minősítés nem függ attól, hogy fennállnak-e ilyen nehézségek, vagy sem.

253 A fentiekre tekintettel tehát meg kell állapítani, hogy a kérdéses adójóváírások olyan új támogatásokat jelentenek, amelyeket az EK 88. cikk (3) bekezdése értelmében be kellett jelenteni a Bizottságnak, és amelyeket nem lehetett végrehajtani mindaddig, amíg a Bizottság az érintett intézkedésekről végleges határozatot nem hozott.

E – Az eljárási hibára, valamint a jogbiztonság, a gondos ügyintézés, a bizalomvédelem és az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított jogalapról (a T-227/01–T-229/01., valamint a T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyek)

254 Először is a Confebask a T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyekben benyújtott

keresetei keretében eljárási kifogást hoz fel, amelyben azt rója a Bizottság terhére, hogy a hivatalos vizsgálati eljárás során megtagadta az észrevételeinek figyelembevételét. Másodszor a T?227/01–T?229/01., T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben a felperesek és a támogatóik érdekében beavatkozók vitatják a kérdéses támogatások visszatéríttetését arra hivatkozva, hogy az ilyen visszatéríttetés sérti a jogbiztonság és a gondos ügyintézés elvét, a bizalomvédelem elvét, valamint az egyenlő bánásmód elvét.

1. Az eljárási hibára alapított kifogásról

a) A felek érvei

255 A Confebask azt rója a Bizottság terhére, hogy késedelem miatt nem vette figyelembe a 2000. december 29-ii dokumentumban általa kifejtett kiegészít? érveket. Márpedig az észrevételek benyújtására el?írt határid? nem jogveszt? határid?. A Bizottság azáltal, hogy megtagadta ezen érv figyelembevételét, eltért a szokásos gyakorlatát jellemz? rugalmasságtól, és megsértette a bizalomvédelem elvét. Ráadásul a gondos ügyintézés elve arra kötelezi a Bizottságot, hogy alaposan és pártatlanul vizsgálja meg az adott eset valamennyi releváns elemét.

256 A Confebask továbbá úgy érvel, hogy figyelembe lehetett volna venni a kiegészít? észrevételeit, mivel a Bizottság csak hét hónappal kés?bb, 2001. július 11-én fogadta el a megtámadott határozatokat. S?t, az észrevételei új tényen alapultak, vagyis azon, hogy a Bizottság elfogadta a társasági adóra vonatkozó spanyol törvényekr?l szóló, 2000. október 31-ii 2001/168/ESZAK határozatot (HL 2001. L 60., 57. o.).

257 Végül a Confebask megjegyzi, hogy fenntartja a kérdéses érveket, hogy az Els?fokú Bíróság megvizsgálja azokat.

258 A Bizottság vitatja e kifogás megalapozottságát.

b) Az Els?fokú Bíróság álláspontja

259 A 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése a következ?képpen rendelkezik:

„A hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményez? határozat [...] felszólítja az érintett tagállamot és az egyéb érdekelt feleket, hogy nyújtsák be észrevételeiket egy meghatározott, általában egy hónapot meg nem haladó határid?n belül. Kell?en indokolt esetben a Bizottság meghosszabbíthatja az el?írt határid?t.”

260 A jelen ügyben a Confebask az észrevételeit 2000. január 4-én és április 13-án közölte a Bizottsággal, vagyis a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatok Hivatalos Lapban való közzétételét?l számított, a Bizottság által el?írt egy hónapos határid?n belül (lásd a fenti 22. pontot). A Confebask által 2000. december 29-én benyújtott és 2001. január 3-án nyilvántartásba vett kiegészít? észrevételeket azonban a Bizottság nem vette figyelembe arra hivatkozva, hogy azokat határid?n túl nyújtották be, és hogy a Confebask sosem nyújtott be a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése alapján az el?írt határid? meghosszabbítása iránti kérelmet (a 2002/820 határozat 50. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 46. pontja).

261 A Confebask lényegében a Bizottság szokásos gyakorlatára hivatkozik, amely szerinte jogos bizalmat keltett benne azt illet?en, hogy észrevételeit figyelembe veszik, még ha határid?n túl nyújtotta is be azokat.

262 Az Els?fokú Bíróság emlékeztet arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a bizalomvédelem elvére való hivatkozás joga minden jogalanyt megillet, akiben valamely közösségi intézmény megalapozott várakozásokat keltett. Továbbá senki nem hivatkozhat ezen elv

megsértésére az adminisztráció által neki tett pontos ígéretek hiányában (lásd a fenti 108. pontban hivatkozott Belgium és Forum 187 kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 147. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

263 Márpedig a jelen ügyben a Confebask egyáltalán nem bizonyítja, hogy a Bizottság pontos ígéretekkel biztosította volna azt arról, hogy határidő-hosszabbítás iránti kérelem hiányában figyelembe veszi még a késve benyújtott kiegészítő észrevételeket is. A Bizottság gyakorlatára hivatkozó Confebask e tekintetben semmivel nem támasztja alá állításait.

264 A bizalomvédelem elvének megsértésére alapított érvet tehát e tekintetben el kell utasítani.

265 Továbbá a Confebask eladja, hogy a kiegészítő észrevételei figyelembevételének megtagadása sérti a gondos ügyintézés elvét.

266 Az ítélkezési gyakorlat kimondja, hogy a közösségi jogrend által a közigazgatási eljárásokban biztosított garanciák közé tartozik többek között a gondos ügyintézés elve, amely értelmében az illetékes intézmény köteles alaposan és pártatlanul megvizsgálni az adott eset valamennyi releváns körülményét (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-269/90. sz. Technische Universität München ügyben 1991. november 21-én hozott ítéletének [EBHT 1991., I-5469. o.] 14. pontját, valamint a fenti 136. pontban hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítéletének 62. pontját).

267 A 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik (lásd a fenti 259. pontot), hogy a hivatalos vizsgálati eljárás keretében az érdekelt felek benyújthatják észrevételeiket a Bizottságnak, amely ezt követően többek között az említett észrevételekre tekintettel köteles a támogatás hiányát, vagy a közös piaccal összeegyeztethetnek vagy összeegyeztethetetlennek minősített támogatás fennállását megállapító határozatot hozni. E rendelkezés így az állami támogatások ellenőrzésének eljárása keretében a fenti 266. pontban említett ítélkezési gyakorlat által megfogalmazott elvek kifejezésének minősül.

268 Egyébként a 659/1999 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy ezen észrevételeket meghatározott határidőn belül kell benyújtani, és a jelen ügyben nem vitatott, hogy e határidőt a Confebask által 2000. december 29-én benyújtott kiegészítő észrevételeket illetően nem tartották be. Meg kell állapítani továbbá, hogy a fent említett rendelkezés nem teszi lehetővé, hogy valamely érdekelt fél az e célból elírt határidő lejárta után kizárólag saját kezdeményezésére új észrevételeket nyújtson be a Bizottsághoz.

269 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó eljárásban az érdekeltnek maguk nem tarthatnak igényt a Bizottsággal való olyan kontradiktórius vitára, mint amely a támogatás nyújtásáért felelős tagállamot illeti, és nem érvényesíthetnek olyan széles körű jogokat, mint a védelemhez való jog (a Bíróság C-74/00. P. és C-75/00. P. sz., Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. szeptember 24-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-7869. o.] 83. pontja, valamint a fenti 198. pontban hivatkozott Technische Glaswerke Ilmenau kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 192. és 193. pontja). Az általános jogelvek, úgymint a Confebask által hivatkozott gondos ügyintézés elve, nem teszik lehetővé a közösségi bíróság számára azon eljárási jogok kiterjesztését, amelyek az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó eljárásokban a Szerződés és a másodlagos jog szerint megilletik az érdekeltet (a fenti 198. pontban hivatkozott Technische Glaswerke Ilmenau kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 194. pontja).

270 E körülmények között a Confebask azon állítása, miszerint a 2001/168 határozat olyan új és releváns körülményt jelentett, amely igazolja a kiegészítő észrevételeinek benyújtását, nem releváns, mivel nem kérdőjelezheti meg a fenti 269. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

271 Mindenesetre a Confebask egyáltalán nem bizonyítja a 2001/168 határozat jelen ügyben való relevanciáját. E határozatból kitűnik, hogy a vizsgált adólevonásokat a közös piaccal összeegyeztethetetlennek tekintették, azonban az ügy körülményeire figyelemmel a Bizottság a bizalomvédelem elvére támaszkodva lemondott a kérdéses támogatások visszatéríttetéséről. Ahogyan azonban a Bizottság hangsúlyozza, e jogos bizalom egyrészt abból eredt, hogy egy korábbi határozat megállapította, hogy valamely másik hasonló rendszer nem jelent állami támogatást, másrészt pedig magának a Bizottságnak a válaszából, amely helyzet eltér a jelen ügytől.

272 Következésképpen a Confebask nem bizonyította, hogy a jelen ügyben a kiegészítő észrevételei figyelembevételének megtagadásával a Bizottság megsértette a gondos ügyintézés elvét.

273 A fentiekre tekintettel az eljárási hiba fennállására alapított jogalapot el kell utasítani.

2. A jogbiztonság és a gondos ügyintézés, valamint a bizalomvédelem és az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított kifogásról

a) A felek érvei

274 A T/227/01–T/229/01., T/265/01., T/266/01. és T/270/01. sz. ügyekben a felperesek és a támogatásuk érdekében beavatkozók a bizalomvédelem elvére támaszkodva vitatják a megtámadott határozatok által előírt visszatéríttetési kötelezettséget.

275 Kifejtik, hogy a nemzeti hatóságok és a gazdasági szereplők jogos bizalma abból eredhet, hogy a Bizottság semmilyen módon nem reagált az intézkedésekre, noha azokról tudomása volt, valamint azon nem egyértelmű helyzetből, amelyet a Bizottság így több éven keresztül teremtett.

276 A Confebask továbbá lényegében úgy érvel, hogy a gazdasági szereplőknek az adókedvezményeket bevezető általános szabályok jogszerűségébe vetett jogos bizalmát könnyebben el kell ismerni, mint egyedi támogatás esetében.

277 Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók, valamint a Comunidad autónoma del País Vasco úgy érvel, hogy azon ítélkezési gyakorlat, miszerint a bizalomvédelem feltételezi az EK 88. cikkben előírt, egyedi támogatás esetében fennálló előzetes bejelentést, a támogatási programokra nem vonatkoztatható.

278 Ezzel összefüggésben a felperesek és a támogatásuk érdekében beavatkozók úgy vélik, hogy a Bizottság magatartása arról győzte meg a gazdasági szereplőket, hogy a vitatott adóintézkedések a közösségi jog szempontjából nem kifogásolhatók.

279 Először is az 1988. évi adójóváírásokra vonatkozó 93/337 határozatra hivatkoznak.

280 A Confebask szerint a Bizottság bizalmat keltett a gazdasági szereplőkben azáltal, hogy a 93/337 határozatában az állami támogatásokra vonatkozó szabályok tekintetében nem kifogásolta az 1988. évi adójóváírásokat. A Bizottság abban csak azt állapította meg, hogy ezen adójóváírások sértik a letelepedés szabadságára vonatkozó szabályokat. Miután ezen összeegyeztethetlenséget kiküszöbölték, a Bizottság az 1995. február 3-ai levélben elismerte, hogy a Spanyol Királyság így teljesítette kötelezettségeit. Márpedig a kérdéses Norma Foralok az

1988. évi adójóváírásokkal nagy hasonlóságokat mutatnak. A Confebask elismeri, hogy e jogalapot elutasították a fenti 45. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletben, azonban azt állítja, hogy ez nem zárja ki, hogy a jelen ügyben megsemmisítsék a már nyújtott támogatások visszatéríttetésére vonatkozó kötelezettséget. Úgy érvel ugyanis, hogy a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben a felperesek nemcsak a visszatéríttetés vitatása érdekében, hanem a számukra nyújtott adójóváírás állami támogatásnak való minősítésének vitatása érdekében is hivatkoztak a bizalomvédelem elvére. Márpedig az állami támogatásnak való minősítésre alkalmazandó kritériumok eltérnek a visszatéríttetésre alkalmazandóktól. Így azon megállapítás, hogy valamely támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal, nem foglalja magában feltétlenül annak visszatérítését.

281 Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók, valamint a Comunidad autónoma del País Vasco kiemeli, hogy a Bizottság a 97/337 határozatát nem az 1988. évi adójóváírások igénybevételéhez megkövetelt minimális beruházási összegre alapozta. A Bizottság regionális kiválasztási kritérium fennállására és bizonyos tevékenységek kizárására támaszkodott. A Cámara Oficial de Comercio e Industriák szerint a Bizottság kizárólag ez utóbbi kritériumot vette figyelembe. Bárhogyan is, mindkét esetben a *contrario* az, hogy a 93/337 határozatból, hogy a támogatható beruházások összegének korlátozása nem szelektivitási kritérium. Sőt, e határozat nem írta el a támogatások visszatéríttetését. Következésképpen a Bizottság megsértette a felperes és a támogatásuk érdekében beavatkozók jogos bizalmát azáltal, hogy a megtámadott jogi aktusokat a kérdéses adókedvezmények nyújtására vonatkozó, a minimális beruházási határértékkel kapcsolatos feltétel fennállására alapozta. A Bizottság hiába érvel azzal, hogy nem kell kimerítenie valamennyi lehetséges szelektivitási kritériumot, mivel az ilyen eljárás mód sértené a gondos ügyintézés elvét.

282 Másodszor a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a felperesek és a támogatásuk érdekében beavatkozók az 1993. évi mentességi rendszerekre és a Bizottság ezekkel kapcsolatos magatartására hivatkoznak. Szerintük az 1993. évi mentességi rendszerek különösen bizonyos feltételeknek, többek között a 80 millió ESP minimális beruházási határértéknek alávetett 25%-os olyan adójóváírásokat vezettek be, amelyek a jelen ügyben kérdéses adójóváírásokhoz hasonlóak. Márpedig hangsúlyozzák, hogy a Bizottság, akinek az 1994. április 28-án nyilvántartásba vett 1994. március 14-i panasz óta tudomása volt az 1993. évi rendszerekről, azokat csak az Álava tartományban (Spanyolország) bizonyos újonnan létrehozott vállalkozások javára Spanyolország által 1993-ban végrehajtott állami támogatási programról szóló, 2001. december 20-i 2003/28/EK bizottsági határozatban (HL 2003. L 17., 20. o.), a Vizcaya tartományban (Spanyolország) bizonyos újonnan létrehozott vállalkozások javára Spanyolország által 1993-ban végrehajtott állami támogatási programról szóló, 2001. december 20-i 2003/86/EK bizottsági határozatban (HL 2003. L 40., 11. o.) és a Guipúzcoa tartományban (Spanyolország) bizonyos újonnan létrehozott vállalkozások javára Spanyolország által 1993-ban végrehajtott állami támogatási programról szóló, 2001. december 20-i 2003/192/EK bizottsági határozatban (HL 2003. L 77., 1. o.) nyilvánította a közös piaccal összeegyeztethetetlennek, amely határozatok a T-86/02–T-88/02. sz. ügyekben benyújtott keresetek tárgyát képezik.

283 A Cámara Oficial de Comercio e Industriák szintén a Bizottságnak az 1993. évi mentességi rendszerekre vonatkozó 1994. március 14-i panaszt követően tanúsított magatartására hivatkoznak. Eladják, hogy e magatartás a vitatott adójóváírások jogszerűségét illetően jogos bizalmat keltett bennük.

284 Harmadszor Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók, valamint a Comunidad autónoma del País Vasco eladják, hogy a Bizottság által a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet és a Ramondín-ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyekben

hozott határozatok nem érinthették a gazdasági szereplőknek a kérdéses Norma Foralokba vetett jogos bizalmát. E határozatok ugyanis csupán azon két vállalkozás számára egyedileg nyújtott adójóváírásra vonatkoztak, amelyek ezenkívül egyéb támogatásokban is részesültek.

285 Negyedszer a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben beavatkozó Cámara Oficial de Comercio e Industriák a jelen ügyben az elzeter eljárás idtartamára hivatkoznak. Hangsúlyozzák, hogy a hivatalos vizsgálati eljárásokat megindító határozatokat csak 1999. december 4-én és 2000. március 11-én tették közzé, noha a Bizottság elismerte, hogy a vitatott adójóváírások kérdését a Bizottság versenyjogi kérdésekkel megbízott tagja és a Comunidad autónoma de La Rioja delegációja között 1997. március 17-én tartott találkozón megvitatták. E tekintetben a hivatalos vizsgálati eljárás késedelmes megindítására és arra hivatkoznak, hogy a Bizottság megsértette gondossági és gondos ügyintézési kötelezettségét, valamint a jogbiztonság elvét.

286 Ötödször a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a felperesek szerint a hivatalos vizsgálati eljárásokat megindító határozatok nem említik sem a vitatott adórendelkezések alkalmazása felfüggesztésének kötelezettségét, sem pedig az esetleges visszatérítetési kötelezettség fennállását, amennyiben a végleges határozatok megerősítenék állami támogatások fennállását.

287 Hatodszor a Confebask az eljárás indokolatlanul hosszú voltára hivatkozik, és a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a felperesek eladják, hogy a hivatalos vizsgálati eljárásoknak a jelen ügybeni 23 hónapos idtartama a Bíróság 223/85. sz., RSV kontra Bizottság ügyben 1987. november 24-én hozott ítéletéből (EBHT 1987., 4617. o.) eredő ítélkezési gyakorlat értelmében rendkívüli körülményt jelent.

288 Hetedszer a Cámara Oficial de Comercio e Industriák eladják, hogy nagyon hasonló ügyekben a Bizottság hivatalból figyelembe vette a jogos bizalmat keletkeztető tényeket, és eltekintett a jogellenes támogatások visszatérítetésének követelésétől. Különösen a koordinációs központokra vonatkozó bizottsági határozatokra hivatkoznak (a Spanyol Királyság által a „biscayei koordinációs központokra” alkalmazott állami támogatási programról szóló, 2002. augusztus 22-i 2003/81/EK bizottsági határozat [HL 2003. L 31., 26. o.]; a Németország által az ellenőrzési és koordinációs központok javára végrehajtott támogatási programról szóló, 2002. szeptember 5-i 2003/512/EK bizottsági határozat [HL 2003. L 177., 17. o.]; a Luxemburg által végrehajtott C 50/2001 [korábbi NN 47/2000] – Finanszírozási társaságok – állami támogatási programról szóló, 2002. október 16-i 2003/438/EK bizottsági határozat [HL 2003. L 153., 40. o.] és a Franciaország által a koordinációs és logisztikai központok javára végrehajtott állami támogatási programról szóló, 2003. május 13-i 2004/76/EK bizottsági határozat [HL 2004. L 23., 1. o.]). Hivatkoznak továbbá a 2001/168 határozatra is. Úgy érvelnek, hogy e határozathozatali gyakorlatból kitűnik az egyenlő bánásmód elvének nyilvánvaló megsértése is.

289 Végül a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a felperesek eladják, hogy a visszatérítetési kötelezettséget a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatok Hivatalos Lapban való közzétételét követően megvalósított beruházásokra kellett volna korlátozni.

290 A Comunidad Autónoma de La Rioja által támogatott Bizottság e kifogás elutasítását kéri.

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

A jogbiztonság és a gondos ügyintézés elvének az elzeter vizsgálat idtartama miatti megsértésére alapított kifogásról

291 A T?227/01–T?229/01. sz. ügyekben beavatkozó Cámara Oficial de Comercio e Industriák el?adják, hogy az el?zetes eljárás id?tartama sérti a jogbiztonság és a gondos ügyintézés elvét (lásd a fenti 285. pontot).

292 E kifogás elfogadhatóságát illet?en emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság alapokmánya 40. cikkének negyedik bekezdése alapján, amely ezen alapokmány 53. cikke értelmében az Els?fokú Bíróságra is alkalmazandó, a beavatkozásra vonatkozó kérelemben tett indítványok csak az egyik fél indítványainak támogatására korlátozódhatnak. Továbbá az eljárási szabályzat 116. cikkének 3. §-a szerint a beavatkozó a jogvitát beavatkozaskori állásában fogadja el. E rendelkezések ugyan nem zárják ki, hogy a beavatkozó az általa támogatott fél érveit?l eltér? érveket adjon el?, de csak azzal a feltétellel, ha azok a jogvita keretét nem módosítják, és a beavatkozás célja ez utóbbi fél kérelmeinek támogatása marad (az Els?fokú Bíróság T?2/03. sz., Verein für Konsumenteninformation kontra Bizottság ügyben 2005. április 13?án hozott ítéletének [EBHT 2005., II?1121. o.] 52. pontja).

293 Az Els?fokú Bíróságnak ezért ahhoz, hogy a beavatkozó által hivatkozott jogalapok elfogadhatóságáról határozzon, meg kell vizsgálnia, hogy azok kapcsolódnak-e a jogvita felek által meghatározott tárgyához.

294 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a felperesek az eljárás id?tartamát a bizalomvédelem elvének megsértésére alapított kifogás tekintetében sérelmezik (lásd a fenti 287. pontot). Úgy kell tehát tekinteni, hogy a beavatkozók által felhozott kifogás, noha különbözik a felperesek kifogásaitól, a jogvita felperesek által meghatározott tárgyához kapcsolódik, és nem módosítja a jogvita keretét. E kifogás tehát elfogadható.

295 A kérdés érdemét illet?en a Cámara Oficial de Comercio e Industriák a hivatalos vizsgálati eljárás késedelmes megindítására hivatkoznak.

296 Az Els?fokú Bíróság emlékeztet arra, hogy a Bizottság akkor, amikor a kérdéses adórendelkezésekr?l tudomást szerzett, és 1999. április 16?áig, azaz a 659/1999 rendelet hatálybalépésének id?pontjáig nem volt konkrét határid?khöz kötve. A Bizottságnak azonban ügyelnie kellett arra, hogy a jogbiztonság alapvet? követelményének tiszteletben tartása érdekében ne késlekedjen határozatlan ideig jogköreinek gyakorlásával (a Bíróság fenti 269. pontban hivatkozott Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 140. pontja, valamint a C?346/03. és C?529/03. sz., Atzeni és társai egyesített ügyekben 2006. február 23?án hozott ítéletének [EBHT 2006., I?1875. o.] 61. pontja).

297 Mivel ugyanis az állami támogatások közös piaccal való összeegyeztethet?ségének értékelése a Bizottság kizárólagos hatáskörébe tartozik, a Bizottságnak a Szerz?dés állami támogatásokra vonatkozó alapvet? rendelkezései gondos végrehajtásának érdekében alaposan és pártatlanul kell megvizsgálnia a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatást bejelent? panaszt. Ebb?l következik, hogy a Bizottság nem hosszabbíthatja korlátlanul a panasz tárgyát képez? állami intézkedések el?zetes vizsgálatát. Valamely panasz vizsgálata id?tartamának ésszer? jellegét minden ügy egyedi körülményei, különösen az ügy összefüggései, a Bizottság által folytatott eljárás különböz? szakaszai, valamint az ügy összetettsége alapján kell értékelni (az Els?fokú Bíróság T?395/04. sz., Air One kontra Bizottság ügyben 2006. május 10?én hozott ítéletének [EBHT 2006., II?1343. o.] 61. pontja).

298 A jelen ügyben a megtámadott határozatokból kitűnik, hogy a Bizottság a Demesa és a Ramondín vállalkozások javára nyújtott, az 1996. június 11-én, illetve az 1997. október 2-án panasz tárgyát képező állami támogatásokkal szemben indított eljárások alkalmával szerzett információk révén szerzett tudomást a kérdéses adójozszabályokkal bevezetett adójóvájírásokról.

299 A megtámadott határozatokból kitűnik továbbá, hogy az 1999. augusztus 17-én leveleiben a Bizottság tájékoztatta a Spanyol Királyságot azon határozatáról, hogy a kérdéses három rendszerrel szemben megindítja a hivatalos vizsgálati eljárást.

300 Azon időponttól kezdve, amikor a Bizottság a kérdéses támogatási programokról tudomást szerzett, a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáig (1996 júniusától 1999 augusztusáig) tehát 38 hónapot kitevő időtartam telt el.

301 Azonban először is ki kell emelni, hogy a kérdéses adóintézkedések, amelyek az álavai adójóvájírást illetően a módosításokkal 1999. december 31-ig hatályban voltak, megkövetelték a Bizottság részéről a spanyol jozszabályok, valamint összetett tény- és jogkérdések alapos vizsgálatát.

302 Másodszor, ami ezen adójóvájírások háttérét illeti, a hivatalos vizsgálati eljárás 1999. augusztus 17-én történt megindításáig a Bizottság megvizsgálta többek között a Demesának és a Ramondínnak nyújtott adókedvezményekkel szemben benyújtott panaszokat, amely vizsgálat végén a Demesát illetően 1997. december 16-án, a Ramondínt illetően pedig 1999. április 30-án elfogadta a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatot. Ezt követően elfogadta az 1999/718 határozatot (Demesa) és a 2000/795 határozatot (Ramondín).

303 Márpedig, még ha egyedi támogatásokról volt is szó, az ezen ügyekben kérdéses adójóvájírásokat az álavai 22/1994 Norma Foral hatodik kiegészítő rendelkezése alapján nyújtották, amely a Territorio Histórico de Álava jelen ügyben kérdéses jozszabálya (T-227/01. és T-265/01. sz. ügyek), és amellyel kapcsolatban nem vitatott, hogy hasonlít a Territorio Histórico de Vizcaya és a Territorio Histórico de Guipúzcoa kérdéses rendelkezéseéhez (T-228/01., T-229/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyek).

304 Harmadszor meg kell állapítani, hogy az eljárás időtartama legalábbis részben a spanyol hatóságoknak tudható be.

305 Az ügy irataiból ugyanis kitűnik, hogy a Bizottság csak 1999. június 2-án rendelkezett a hivatalos vizsgálati eljárás megindításához szükséges információkkal. Így a Territorio Histórico de Álavában alkalmazott adójóvájírást illetően a Bizottság csak a Demesa és Ramondín vállalkozások javára nyújtott állami támogatásokra vonatkozó két panasz révén kapott információkat. Továbbá a megtámadott határozatok megemlítik, hogy a Comunidad autónoma de La Rioja és a Bizottság szervezeti egységei között 1997. március 17-én tartott, a felek által hivatkozott találkozáson kívül a Bizottság informális tájékoztatásokat kapott Territorio Histórico de Vizcayában és a Territorio Histórico de Guipúzcoában alkalmazandó adójóvájírásokról (lásd a fenti 17. pontot).

306 A Bizottság tehát e be nem jelentett rendszerekkel kapcsolatban 1999. március 15-én tájékoztatáskérést intézett a spanyol hatóságokhoz. Utóbbiak kétszer is kérték a válaszára elírt határidő meghosszabbítását. Végül csak 1999. június 2-án küldték meg válaszukat.

307 Ennélfogva, figyelemmel a bemutatott háttérre és körülményekre, a Bizottság azáltal, hogy 1999. augusztus 17-én indította meg a hivatalos vizsgálati eljárást, nem sértette meg magatartásával a jogbiztonság általános elvét.

308 Végül azon érveket illetően, hogy a Bizottság megsértette a gondos ügyintézés elvét, meg kell állapítani, hogy azok lényegében szorosan kapcsolódnak a jogbiztonság elvének az elzetes vizsgálat időtartama miatti megsértésére alapított érvhez, ezért azokat a fentiekre tekintettel el kell utasítani.

309 Következésképpen a jogbiztonság és a gondos ügyintézés elvének megsértésére alapított kifogást el kell utasítani.

A bizalomvédelem elvének megsértésére alapított kifogásról

310 Elzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a valamely támogatás szabályszerűségébe vetett jogos bizalomra csak abban az esetben lehet hivatkozni, ha ezt a támogatást az EK 88. cikkben elírt eljárás betartásával nyújtották (a Bíróság C-5/89. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1990. szeptember 20-án hozott ítéletének [EBHT 1990., I-3437. o.] 14. pontja és a fenti 194. pontban hivatkozott Regione autonoma della Sardegna kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 64. pontja).

311 Ugyanis a regionális hatóságnak és a gondosan eljáró gazdasági szereplőnek rendes körülmények között meg kell tudnia győződni arról, hogy ezen eljárást betartották (a Bíróság fenti 310. pontban hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítéletének 14. pontja és a C-169/95. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1997. január 14-én hozott ítéletének [EBHT 1997., I-135. o.] 51. pontja; a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet 236. pontja).

312 Továbbá mivel az EK 88. cikk nem tesz különbséget aszerint, hogy támogatási programokról vagy egyedi támogatásokról van-e szó, ezen elvek – a Confebask állításával ellentétben (lásd a fenti 276. pontot) – támogatási programok esetében is alkalmazandók.

313 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a megtámadott határozatok által érintett adójóváírásokat az EK 88. cikk (3) bekezdésének megsértésével, elzetes bejelentés nélkül vezették be.

314 Az ítélezési gyakorlat azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a be nem jelentett, és ezért jogellenes támogatás kedvezményezettjei – amint a jelen ügyben kérdéses rendszerek esetében is – a támogatás visszatérítésének vitatása érdekében olyan rendkívüli körülményekre hivatkozzanak, amelyek jogszerűen megalapozhatták az e támogatás szabályszerű jellegébe vetett bizalmukat (a Bíróság C-183/91. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 1993. június 10-én hozott ítéletének [EBHT 1993., I-3131. o.] 18. pontja; lásd ebben az értelemben a fenti 45. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 51. pontját; lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-126/96. és T-127/96. sz., BFM és EFIM kontra Bizottság egyesített ügyekben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3437. o.] 69. és 70. pontját; a fenti 148. pontban hivatkozott CETM kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 122. pontját és a fenti 245. pontban hivatkozott Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia kontra Bizottság ügyben hozott ítéletének 107. pontját).

315 Még ha feltételezzük is, hogy a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a felperesek – akik nem gazdasági szereplők, hanem a kérdéses támogatási programok szerzőiként eljáró területi egységek – jogosultak jogos bizalomra hivatkozni (lásd ebben az értelemben a fenti 94. pontban hivatkozott Regione autonoma della Sardegna kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 66. pontját), ezen elvek alapján meg kell tehát vizsgálni, hogy a hivatkozott érvek felfednek-e olyan rendkívüli körülményeket, amelyek megalapozhatták a kérdéses támogatási programok szabályszerűségébe vetett jogos bizalmat.

316 A felperesek és a támogatásuk érdekében beavatkozók úgy érvelnek, hogy a Bizottság magatartása olyan rendkívüli körülményt jelent, amely megalapozhatta a kérdéses rendszerek szabályszerűségébe vetett jogos bizalmukat, először is az 1988. évi adójóváírásokról szóló 93/337 határozata, másodszer az 1993. évi rendszerekkel kapcsolatos magatartása, harmadszor az eljárás ésszerűtlen időtartama, negyedszer pedig amiatt, hogy a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozat nem tartalmaz bizonyos utalásokat.

– A 93/337 határozatra alapított érv?

317 A Confebask eladja, hogy az 1988. évi adójóváírások nagy hasonlóságokat mutatnak a jelen ügyben kérdéses adójóváírásokkal, és hogy a Bizottság azokat nem minősítette a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatásoknak, ami a vitatott adójóváírásokat illetően jogos bizalmat keltett. A Confebask a 93/337 határozatra, valamint a Bizottság 1995. február 3-i levelére hivatkozik, amelyben a Bizottság tudomásul vette, hogy a spanyol hatóságok eleget tettek a 93/337 határozat 1. cikke (2) bekezdésének, amely az EK 43. cikk tekintetében fennálló torzítások kiküszöbölése érdekében az adórendszer módosítására kötelezte őket.

318 Márpedig a 93/337 határozatot illetően az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy a Confebask azt tévesen értelmezte, ahogyan ez fentebb már megállapításra került (lásd a fenti 241. pontot). E határozatban ugyanis a Bizottság a kérdéses támogatásokat nemcsak azért minősítette a közös piaccal összeegyeztethetetlennek, mert sértették az EK 43. cikket, hanem azért is, mert nem tartották be a támogatásokra vonatkozó különböző rendelkezéseket, többek között a regionális támogatásokra, az ágazati támogatásokra, a KKV-knak nyújtott támogatásokra és támogatások halmozódására vonatkozó rendelkezéseket (a 93/337 határozat V. pontja).

319 Az 1995. február 3-i levelet illetően a fenti 241. pontban már megállapításra került, hogy a Bizottság abban kizárólag azon tényre támaszkodik tudomásul, hogy a kérdéses adórendszer már nem sérti az EK 43. cikket, nem nyilatkozik azonban azon kérdésről, hogy a kérdéses rendszer betartja-e a 93/337 határozatban említett, a támogatásokra vonatkozó különböző rendelkezéseket (a fenti 45. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 48. pontja, amely megerősíti a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet 237. pontját).

320 Továbbá a Confebask eladja, hogy a fenti 45. pontban hivatkozott Demesa és Territorio Histórico de Álava kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet megoldása nem zárja ki a jelen ügyben a visszatérítetési kötelezettség megsemmisítését, mivel ebben az ügyben a felperesek nemcsak a visszatérítetetés vitatása érdekében, hanem a számukra nyújtott adójóváírás állami támogatásnak való minősítésének vitatása érdekében is hivatkoztak a bizalomvédelem elvére. Márpedig meg kell állapítani, hogy az ilyen érv nem kérdőjelezheti meg azon megállapítást, miszerint a Bizottság az 1988. évi adójóváírásokat az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal nem tekintette összeegyeztethetőnek.

321 Ennélfogva még ha feltételezzük is, hogy a vitatott adójóváírások az 1988. évi adójóváírásokhoz hasonlóan tekinthetők, a 93/337 határozat nem tekinthető olyan rendkívüli körülménynek, amely megalapozhatná a jelen ügyben kérdéses adójóváírások szabályszerűségébe vetett bármilyen bizalmat.

322 Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricók, valamint a Comunidad autónoma del País Vasco hangsúlyozza, hogy a 93/337 határozatban a Bizottság semmilyen kifogást nem hozott fel azon ténnyel kapcsolatban, hogy az adójóváírás alkalmazása minimális beruházás megvalósításától függött. Ennélfogva a Bizottság azáltal, hogy a megtámadott határozatokban úgy vélte, hogy a 2,5 milliárd ESP összegű minimális beruházás feltétele az adójóváírásnak szelektív

jelleget ad, és mivel ezáltal módosította a szelektivitásra vonatkozó értékelési kritériumait, megsértette a 93/337 határozat által keltett jogos bizalmat.

323 Az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy a 93/337 határozat által érintett adóintézkedések eltérnek a megtámadott határozatok által érintettektől. A 93/337 határozat ugyanis az álvai 28/1988, a vizcayai 8/1988 és a guipúzcoai 6/1988 Norma Foral által bevezetett adótámogatásokra vonatkozik.

324 Noha ezen 1988. évi rendelkezések többek között adójóváírást vezetnek be a spanyol Baszkföldön, azon tény, hogy a 93/337 határozatában a Bizottság az 1988. évi adójóváírások szelektivitását azon megállapításra alapozta, hogy azok csak bizonyos vállalkozásokra alkalmazandók, és bizonyos tevékenységek azokból nem részesülnek (a 93/337 határozat III. pontja), nem jelenti azt, hogy a Bizottság az említett intézkedések szelektivitását nem tudta volna más kritérium alapján megállapítani (a fenti 22. pontban hivatkozott Diputación Foral de Guipúzcoa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 99. pontja).

325 A Cámara Oficial de Comercio e Industriák által felhozott, a gondos ügyintézés elvének megsértésére alapított érv e megállapítást nem kérdőjelezi meg, mivel egyetlen körülmény elegendő lehet a vizsgált intézkedés szelektivitásának megállapításához (lásd ebben az értelemben a fenti 167. pontban hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet 120. és 121. pontját). A Bizottság tehát e tekintetben nem köteles kimerítő vizsgálatot végezni.

326 Ebből következik, hogy a 93/337 határozat, amely egyébiránt megállapította, hogy az 1988. évi adójóváírások a közös piaccal összeegyeztethetetlenek, nem jelenthet olyan rendkívüli körülményt, amely megalapozhatja a jelen ügyben kérdéses adójóváírások szabályszerűségébe vetett bármilyen jogos bizalmat.

– Az 1993. évi rendszerekre és a Bizottság azokkal kapcsolatos magatartására alapított érv?

327 A T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a felperesek és a támogatásuk érdekében beavatkozók az 1993. évi rendszerekre és azon tényre hivatkoznak, hogy a Bizottság azokkal kapcsolatos magatartása a kérdéses adójóváírások szabályszerűségét illetően jogos bizalmat keltett. Szerintük az 1993. évi Norma Foralok egyszerre írnak elő adómentességeket és 25%-os adójóváírást.

328 Ami egyrészt a 18/1993, 5/1993 és 11/1993 Norma Foralok 14. cikke által bevezetett, a T?30/01–T?32/01. és T?86/02–T?88/02. sz. ügyekben benyújtott keresetek tárgyát képező társasági adó alóli mentességeket illeti, azok nem tekinthetők a jelen ügyben kérdéses adójóváírásokhoz hasonlóknak. Eltérnek ugyanis az adótechnikák és a kedvezmények terjedelme. Így a jelen ügyben kérdéses adójóváírások a támogatható beruházások 45%-át teszik ki, és a fizetendő adó végső összegéből kell levonni azokat, míg az 1993. évi rendszerek az újonnan létrehozott vállalkozások számára tíz éven keresztül mentességet biztosítottak a társasági adó alól. Ugyanígy az alkalmazási feltételek sem hasonlóak, mivel a kérdéses Norma Foralok a 2,5 milliárd ESP-t meghaladó beruházásokat megvalósító vállalkozások számára tartják fenn az adójóváírásokat, míg az 1993. évi rendszerek elnyeltek azon újonnan létrehozott vállalkozások részesülhettek, amelyek tevékenységüket legalább 20 millió ESP-t kitevő befizetett tőkével kezdték meg, meghatározott határidőn belül 80 millió ESP összegű beruházást valósítottak meg, és legalább tíz munkahelyet hoztak létre. A két adókedvezmény hatályukat tekintve is különbözik. Az adójóváírások ugyanis meghatározott adóévhez kapcsolódnak, még akkor is, ha alkalmazásukat többször is meghosszabbították. Az 1993. évi mentességi rendszerek hatálya azonban csak azon vállalkozásokra terjed ki, amelyek az e rendszereket bevezető Norma Foralok hatálybalépésének időpontja és 1994. december 31. között kezdték meg tevékenységüket.

329 Ennélfogva bármilyen magatartást is tanúsított a Bizottság az 1993. évi adómentességekkel kapcsolatban, a vitatott adójóváírások szabályszerűségét illetően abból semmilyen következtetés nem vonható le.

330 Továbbá és mindenesetre, ahogyan az Elsőfokú Bíróság az 1993. évi mentességi rendszerekre vonatkozó ítéletében kiemelte, a felperesek és a támogatásuk érdekében beavatkozók által a Bizottság 1993. évi adómentességekkel kapcsolatos magatartása tekintetében eladott és a jelen ügyben ismételt felhozott egyetlen ténybeli vagy háttérbeli körülmény sem bizonyítja, hogy a Bizottság e magatartása olyan rendkívüli körülményt jelentett, amely megalapozhatta az ezen ügyekben kérdéses adómentességek szabályszerű jellegébe vetett jogos bizalmukat (az Elsőfokú Bíróság T?30/01–T?32/01. és T?86/02–T?88/02. sz., Diputación Foral de Álava és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2009. szeptember 9-én hozott ítéletének [az EBHT-ban még nem tették közzé] 278–317. pontja).

331 Ennélfogva a Bizottságnak az 1993. évi mentességi rendszerekkel kapcsolatos magatartása nem jelenthet olyan rendkívüli körülményt, amely megalapozhatott volna a jelen ügyben kérdéses adójóváírások szabályszerű jellegébe vetett bármilyen jogos bizalmat.

332 Másrészt, ami a T?227/01–T?229/01. sz. ügyekben a felperesek által hivatkozott 25%-os adójóváírást illeti, még ha feltételezzük is, hogy az a jelen ügyben kérdéses 45%-os adójóváírásokhoz hasonlóknak tekinthető, a felperesek semmivel nem támasztják alá azon érvet, miszerint a Bizottság által folytatott eljárás és így az 1993. évi mentességi intézkedésekkel kapcsolatos magatartása a 25%-os adójóváírásra is vonatkozott.

333 Ebből következik, hogy az 1993. évi rendszerekre és a Bizottság azokkal kapcsolatos magatartására alapított érv nem fogadható el.

– Az eljárás időtartamára alapított érvről

334 A T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben felperes Confebask a bizalomvédelem elvének az „eljárás indokolatlanul hosszú volta” miatti megsértésére hivatkozik. A T?227/01–T?229/01. sz. ügyekben a felperesek ugyanezen elvnek a hivatalos vizsgálati eljárás időtartama miatti megsértésére hivatkoznak.

335 Emlékeztetni kell arra, hogy a 659/1999 rendelet 13. cikkének (2) bekezdése szerint esetleges jogellenes támogatás esetén a Bizottságot nem kötik a bejelentett támogatások esetén alkalmazandó határidők.

336 Az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó eljárás időtartamának ésszerű jellegét – legyen szó az előzetes vizsgálati szakaszcól vagy a hivatalos vizsgálati eljárásról – minden ügy egyedi körülményei, különösen az ügy összefüggései, a Bizottság által folytatott eljárás különböző szakaszai, az eljárás folyamán a felek által tanúsított magatartás, az összetettség, valamint az ügynek a különböző érdekelt felek számára játszott jelentősége alapján kell értékelni (a fenti 167. pontban hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet 53. pontja; az előzetes vizsgálati eljárást illetően a fenti 115. pontban hivatkozott Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid és Federación Catalana de Estaciones de Servicio kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 122. pontja; a hivatalos vizsgálati eljárást illetően lásd az Elsőfokú Bíróság T-190/00. sz., Regione Siciliana kontra Bizottság ügyben 2003. november 27-én hozott ítéletének [EBHT 2003., II-5015. o.] 136. és 139. pontját).

337 A jelen ügyben a 38 hónapos előzetes vizsgálati szakasz (lásd a fenti 300. pontot) a hivatalos vizsgálati eljárás 1999. augusztus 17-én történt megindításával ért véget (lásd a fenti 22. pontot). A Bizottság ezt követően 2001. július 11-én elfogadta a megtámadott határozatokat. A hivatalos vizsgálati eljárás tehát 23 hónapig tartott, és az eljárás időtartama összesen 5 évet és 1 hónapot tett ki.

338 A jogbiztonság elvének megsértésére alapított kifogás vizsgálatából kitűnik (lásd a fenti 301–307. pontot), hogy a jelen ügy körülményeire figyelemmel az előzetes vizsgálati eljárás nem hosszabbodott meg ésszerűtlen módon.

339 A hivatalos vizsgálati eljárást illetően az ügy irataiból kitűnik, hogy a Bizottság 1999. augusztus 17-i azon levelét követően, amelyben tájékoztatta a Spanyol Királyságot a hivatalos vizsgálati eljárások megindításáról, a Spanyol Királyság észrevételeket nyújtott be a Bizottságnak, amelyeket 1999. november 12-én vettek nyilvántartásba. Észrevételeik keretében a spanyol hatóságok úgy vélték, hogy nem szükséges válaszolni a Bizottság azon kéréseire, amelyeket az a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása keretében a kérdéses adójóváírásokat nyújtó határozatokat illetően fogalmazott meg (a 2002/820 határozat 43. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 39. pontja; lásd a fenti 24. pontot).

340 Továbbá 2000 márciusában és áprilisában az Álavát, 2000 januárjában pedig a Vizcayát és a Guipúzcoát illetően egyéb szervezetek is benyújtották észrevételeiket. A Bizottság e megjegyzéseket a vizcayai és guipúzcoai adójóváírást illetően 2000 márciusában, az álavai adójóváírást illetően pedig 2000 májusában közölte a spanyol hatóságokkal. A spanyol hatóságok e megjegyzésekre vonatkozóan nem nyújtottak be észrevételeket, noha az erre előírt határidő meghosszabbítása iránt kérelmet is benyújtottak (a 2002/820 határozat 52. pontja; a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 60. pontja; lásd a fenti 26. pontot).

341 A fentiekből kitűnik, hogy a spanyol hatóságok magatartásukkal legalábbis részben hozzájárultak a vizsgálati eljárás meghosszabbodásához.

342 E körülményekre tekintettel, valamint az összefüggésekre, a kérdéses intézkedések összetettségére és az ügy jelentőségére figyelemmel a vizsgálati eljárás teljes időtartama nem tekinthető ésszerűtlennek.

343 A T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a felperesek a fenti 287. pontban hivatkozott RSV kontra Bizottság ügyben hozott ítéletre hivatkoznak, miszerint a Bizottság késlekedése annak

megállapítása során, hogy valamely támogatás jogellenes, és azt a tagállam köteles megszüntetni és visszatéríttetni, bizonyos körülmények között az említett támogatás kedvezményezettjeiben olyan jogos bizalmat kelthet, amely megakadályozza, hogy a Bizottság az említett tagállammal szemben elrendelje a támogatás visszatéríttetését. A fenti 287. pontban hivatkozott RSV kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben a Bíróság tehát úgy ítélte meg, hogy az ezen ügyben a Bizottság határozatának meghozataláig eltelt 26 hónapos időtartam a felperesben olyan jogos bizalmat kelthetett, amely megakadályozza, hogy az intézmény az érintett nemzeti hatóságokkal szemben elrendelje a kérdéses támogatás visszatéríttetését.

344 Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy körülményei azonban rendkívüliek voltak, és a jelen ügy körülményeivel semmilyen hasonlóságot nem mutatnak. A kérdéses támogatás ugyanis – jóllehet a kedvezményezettnek való kifizetése után – a Bizottságnak való hivatalos értesítési eljárás tárgyát képezte. Olyan ügylettel kapcsolatos kiegészítő költségekhez kötődött, amely már a Bizottság által engedélyezett támogatások tárgyát képezte. Olyan ágazatot érintett, amely a nemzeti hatóságoktól 1977 óta kapott a Bizottság által engedélyezett támogatásokat. A közös piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálata nem igényelt alapos elemzést. A Bíróság ebből arra következtetett, hogy a felperes e körülmények között ésszerűen hihette, hogy a támogatást a Bizottság nem kifogásolja (a fenti 287. pontban hivatkozott RSV kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 14–16. pontja).

345 E körülmények alapvetően megkülönböztetik az említett ügyet a jelen keresetektől. A kérdéses adójóváírások ugyanis nem érintenek meghatározott ágazatot és *a fortiori* az engedélyezett támogatások valamely meghatározott kedvezményezett ágazatát sem. Azokat nem jelentették be, és nem jelentik semmilyen, a Bizottság által korábban engedélyezett támogatási program meghosszabbítását sem. Épp ellenkezőleg, a fenti 43. pontban hivatkozott Demesa-ügyben hozott ítélet és a Ramondín-ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyekben a Bizottság határozatainak tárgyát képezték, amely határozatokat a hivatalos vizsgálati eljárások megindítása előtt hozták meg (lásd a fenti 43. pontot), ami semmilyen kétséget nem hagy azon tényről, hogy megkérdőjelezték a közös piaccal való összeegyeztethetőségüket.

346 Ennélfogva a fenti 287. pontban hivatkozott RSV kontra Bizottság ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügy fentebb említett sajátos körülményei teljesen eltérnek a jelen ügyben kérdéses körülményektől. A felperesek és a támogatásuk érdekében beavatkozók tehát a jelen ügyben nem hivatkozhatnak eredményesen ezen ítéletre.

347 Következésképpen az eljárás teljes időtartama a jelen ügy körülményeire figyelemmel nem minősül olyan rendkívüli körülménynek, amely megalapozhatja a támogatások szabályszerű jellegébe vetett jogos bizalmat.

– Az arra alapított érvről, hogy a hivatalos vizsgálati eljárásokat megindító határozatok nem említik a vitatott adórendelkezések alkalmazásának felfüggesztésére vonatkozó kötelezettséget és a visszatéríttetés veszélyét

348 A T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a felperesek a vitatott támogatási programok szabályszerűségébe vetett jogos bizalomra hivatkoznak úgy érvelve, hogy a hivatalos vizsgálati eljárásokat megindító határozatok nem írták elő a vitatott rendelkezések alkalmazásának felfüggesztésére vonatkozó kötelezettséget.

349 Márpedig a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatokból, amelyek egyébként az Elsőfokú Bíróság által elutasított keresetek tárgyát képezték (a fenti 22. pontban hivatkozott Diputación Foral de Guipúzcoa és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet), kitűnik, hogy a Bizottság úgy vélte, hogy a kérdéses adójóváírások jogellenesnek tekinthető új támogatásokat jelentenek. Az ilyen minősítés figyelmen kívül hagyja az EK 88. cikk (3)

bekezdésének utolsó mondatából új támogatások esetén ered? felfüggeszt? hatályt. Ennélfogva azon tény, hogy a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatok a kérdéses intézkedések felfüggesztésének kötelezettségére nem hivatkoztak kifejezetten, nem jelenthet olyan rendkívüli körülményt, amely megalapozhat bármilyen, a kérdéses intézkedések szabályszer?ségébe vetett jogos bizalmat.

350 Továbbá a felperesek arra hivatkoznak, hogy a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatok nem említik az adójóváírásokból ered? el?nyök visszatéríttetésének veszélyét.

351 Márpedig az Els?fokú Bíróság kiemeli, hogy a Hivatalos Lapban közzétett, az észrevételek benyújtására való felhívások (lásd a fenti 25. pontot) a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatok összefoglalása keretében arra utalnak, hogy a 659/1999 rendelet 14. cikke értelmében valamennyi jogellenes támogatás a kedvezményezett általi visszatérítés tárgyát képezheti. Továbbá és mindenesetre az állandó ítélkezési gyakorlatból kit?nik, hogy a jogellenes támogatás visszatérítés útján történ? megszüntetése a jogellenesség megállapításának logikus következménye (a Bíróság fenti 198. pontban hivatkozott Belgium kontra Bizottság ügyben 1990. március 21?én hozott ítéletének 66. pontja és a C?148/04. sz. Unicredito Italiano ügyben 2005. december 15?én hozott ítéletének [EBHT 2005., I?11137. o.] 113. pontja).

352 Ennélfogva a visszatéríttetés veszélye kifejezett megemlíttetésének hiánya nem jelenthet olyan rendkívüli körülményt, amely megalapozhatja a kérdéses intézkedések szabályszer?ségébe vetett jogos bizalmat.

353 A fentiekb?l következik, hogy a felperesek és a támogatásuk érdekében beavatkozók nem bizonyították olyan rendkívüli körülmények fennállását, amelyek kizárhatják a kérdéses támogatások visszatéríttetését.

Az egyenl? bánásmód elvének megsértésére alapított kifogásról

354 A Cámara Oficial de Comercio e Industriák úgy érvelnek, hogy nagyon hasonló ügyekben a Bizottság hivatalból figyelembe vette a jogos bizalmat keletkeztet? tényeket, és lemondott a támogatások visszatéríttetésének követelésér?l. Az egyenl? bánásmód elvének megsértésére hivatkoznak.

355 Meg kell állapítani, hogy az egyenl? bánásmód elvének megsértésére alapított e kifogást a felperesek nem hozták fel, és az nem kapcsolódik a jogvita felperesek által meghatározott tárgyához. E kifogást így a fenti 292. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

356 Mindenesetre e kifogás, még ha elfogadható is lenne, nem lenne megalapozott.

357 Az egyenl? bánásmód és hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének tiszteletben tartása megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltér?en, és az eltér? helyzeteket ne kezeljék ugyanúgy, hacsak az ilyen bánásmód objektíven nem igazolható (lásd a Bíróság C?248/04. sz. Koninklijke Coöperatie Cosun ügyben 2006. október 26?án hozott ítéletének [EBHT 2006., I?10211. o.] 72. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

358 Márpedig a beavatkozók nem bizonyítják, hogy a vitatott támogatási programokkal kapcsolatos helyzet az általuk hivatkozott azon határozatokban kérdéses helyzetekhez hasonlítható, amelyekben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a támogatások visszatéríttetését nem kell elrendelni.

359 E határozatokban ugyanis a Bizottság kifejtette, hogy a visszatéríttetés hiányát olyan

körülmények indokolták, amelyek a vizsgált programok szabályszerűségét illetően jogos bizalmat kelthettek, és amelyeket a Bizottság figyelembe vett. A Bizottság figyelembe vette különösen azon tényt, hogy a támogatás hiányát kifejezetten megállapították egyéb olyan határozatok, amelyek az e határozatokban vizsgált programokhoz hasonló intézkedésekre vonatkoztak, ami így indokolta a visszatérítetés hiányát (a 2003/81, 2004/76, 2003/438 és 2003/512 határozatok; lásd a fenti 288. pontot). Bizonyos esetekben figyelembe vette továbbá azon tényt, hogy a kérdéses eljárás időtartama egyáltalán nem tudható be az érintett tagállamnak (2001/168 határozat; a fenti 288. pont), vagy azon tényt, hogy a kérdéses program egyetlen kedvezményezettje nem kapta meg a vitatott eljárást, és ezért visszatérítetésnek nem volt helye (2003/81 határozat; lásd a fenti 288. pontot).

360 Nem erről van szó a megtámadott határozatokban, amelyekben a Bizottság hangsúlyozta, hogy – épp ellenkezőleg – a bizalomvédelemre való hivatkozás feltételei nem teljesülnek (a 2002/820 határozat 74. és 75. pontja, a 2003/27 határozat és a 2002/894 határozat 81. és 82. pontja), amit az Elsőfokú Bíróság is megerősített (lásd a fenti 310–353. pontot). A Bizottságnak a beavatkozók által hivatkozott határozatai tehát a jelen ügyben kérdésesektől eltérő intézkedésekre és helyzetekre vonatkoznak.

361 Ennélfogva az arra alapított kifogás, hogy a megtámadott határozatok a kérdéses támogatások visszatérítetésének elrendelésével megsértették az egyenlő bánásmód elvét, nem fogadható el.

362 Következésképpen e kifogást mint elfogadhatatlant és mint mindenképpen megalapozatlant el kell utasítani.

363 Végül a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a felperesek úgy érvelnek, hogy a jogellenes támogatások visszatérítésére vonatkozó kötelezettséget a hivatalos vizsgálati eljárásokat megindító határozatok Hivatalos Lapban való közzétételének időpontját követően megvalósított beruházásokra kellett volna korlátozni.

364 Mivel a bizalomvédelem elve tekintetében hivatkozott ezen érv a visszatérítetés arányosságával kapcsolatos, a megtámadott határozatok arányosságára vonatkozó jogalap vizsgálata keretében kerül megvizsgálásra (lásd a lenti 366. és azt követő pontokat).

365 Következésképpen az eljárási hibára, valamint a jogbiztonság, a gondos ügyintézés, a bizalomvédelem és az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

F – Az arányosság elvének megsértésére alapított jogalapról (T-227/01–T-229/01. sz. ügyek)

1. A felek érvei

366 A T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben a felperesek eladják, hogy a visszatérítetési kötelezettség aránytalan. Úgy érvelnek, hogy a kizárólag a helyi piacra termelő vállalkozások tekintetében és a versenynek ki nem tett ágazatokban tevékenykedő vállalkozások tekintetében a visszatérítetést ki kellett volna zárni. A megtámadott határozatoknak így a visszatérítetési kötelezettséget azon részre kellett volna korlátozniuk, amely meghaladta a spanyol Baszkföldön engedélyezett regionális támogatások felső határait.

367 Továbbá úgy érvelnek, hogy a jogellenes támogatások visszatérítésére vonatkozó kötelezettséget a hivatalos vizsgálati eljárásokat megindító határozatok Hivatalos Lapban való közzétételének időpontját követően megvalósított beruházásokra kellett volna korlátozni.

368 Továbbá egyéb, a támogatások visszatéríttetésénél kevésbé korlátozó alternatívákkal is vissza lehetett volna állítani a korábbi helyzetet. Következésképpen a Bizottság nem írhatja el? a támogatás visszatéríttetését, ha a tagállam ezen alternatívát valamely más intézkedésnél korlátozóbbnak véli. A felperesek szerint a 659/1999 rendelet 14. cikkének (1) bekezdése, amely el?írja a közös piaccal összeegyeztethetetlen támogatások visszatéríttetését, a szubvenciókra vonatkozik, és nem vonatkoztatható automatikusan a szelektív adószabály által jelentett támogatásokra.

369 Végül a Bizottság annak érdekében, hogy lehet?vé tegye a tagállamnak a legmegfelel?bb alternatíva megválasztását, köteles lett volna hozzávet?legesen meghatározni a minimális beruházási határértéket, ami kizárta volna a kérdéses Norma Foralok állami támogatásoknak való min?sítését.

370 Következésképpen a megtámadott határozatok 3. cikkét meg kell semmisíteni.

371 A Bizottság e jogalap elutasítását kéri.

2. Az Els?fokú Bíróság álláspontja

372 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a jogellenes támogatás visszatéríttetés útján történ? megszüntetése a támogatás jogellenessége megállapításának logikus következménye. Következésképpen a jogellenesen nyújtott állami támogatásnak a korábbi helyzet visszaállítása érdekében történ? visszatéríttetése f?szabály szerint nem tekinthet? a Szerz?dés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseinek célkit?zéseihez képest aránytalan intézkedésnek (a fenti 311. pontban hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1997. január 14?én hozott ítélet 47. pontja és a fenti 111. pontban hivatkozott C?298/00. P. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29?én hozott ítélet 75. pontja).

373 A támogatás visszatérítésével a kedvezményezett elveszíti azon el?nyt, amelyet a piacon versenytársaival szemben élvezett, és visszaáll a támogatás kifizetése el?tti helyzet (a Bíróság C?350/93. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1995. április 4?én hozott ítéletének [EBHT 1995., I?699. o.] 22. pontja). A visszatérítés e funkciójából következik továbbá az is, hogy f?szabály szerint – rendkívüli körülmények kivételével – a Bizottság nem sérti meg a Bíróság ítélkezési gyakorlata által elismert diszkrecionális jogkörét, amikor a jogellenes támogatások címén nyújtott összegek visszatéríttetését kéri a tagállamtól, mivel csak a korábbi helyzetet állítja vissza (a fenti 142. pontban hivatkozott Belgium kontra Bizottság ügyben 1999. június 17?én hozott ítélet 66. pontja és a C?310/99. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2002. március 7?én hozott ítélet [EBHT 2002., I?2289. o.] 99. pontja).

374 Az arányosság elve ugyan megköveteli, hogy a közösségi intézmények aktusai ne haladják meg a kit?zött cél elérésére alkalmas és ahhoz szükséges mértéket, azaz amikor több alkalmas intézkedés közül lehet választani, a legkevésbé korlátozóhoz kell folyamodni (a Bíróság 15/83. sz. Denkavit Nederland ügyben 1984. május 17?én hozott ítéletének [EBHT 1984., 2171. o.] 25. pontja és a 265/87. sz. Schröder HS Kraftfutter ügyben 1989. július 11?én hozott ítéletének [EBHT 1989., 2237. o.] 21. pontja).

375 A jogellenes támogatások visszatéríttetése azonban, mivel a korábbi helyzet visszaállítását célozza, f?szabály szerint nem tekinthet? a Szerz?dés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseinek célkit?zéseihez képest aránytalan intézkedésnek. Az ilyen intézkedés, még ha a kérdéses támogatások nyújtása után hosszú id? elteltével hajtják is azt végre, nem min?sülhet a közösségi jog által el? nem írt szankciónak (a fenti 148. pontban hivatkozott CETM kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 164. pontja).

376 Ezen elvekre tekintettel a felperesek által a jelen ügyben el?adott egyetlen érv sem bizonyítja, hogy a visszatéríttetési kötelezettség a Szerz?dés célkit?zéseihez képest aránytalan jelleg? lenne.

377 El?ször is, mivel a spanyol hatóságok úgy vélték, hogy nem szükséges válaszolni a Bizottság azon kéréseire, amelyeket az a hivatalos vizsgálati eljárások megindítása keretében a kérdéses adójóváírásokat nyújtó határozatokat illet?en fogalmazott meg (lásd a fenti 24. pontot), nem kifogásolható, hogy a Bizottság bizonyos vállalkozásokat vagy bizonyos ágazatokat nem zárt ki a visszatéríttetési kötelezettségb?l.

378 Ugyanígy a felperesek azon állítása, miszerint a megtámadott határozatoknak az adójóváírások visszatéríttetésére vonatkozó kötelezettséget az azon beruházásokat érint? adójóváírásokra kellett volna korlátozniuk, amelyeket a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatok közzétételét követ?en, vagyis Vizcaya és Guipúzcoa esetében 1999. december 4?e, Álava esetében pedig 2000. március 11?e után valósítottak meg, semmivel nem igazolható, mivel a kérdéses támogatások *ab initio* jogellenesek, és a jelen ügyben nem nyert bizonyítást semmilyen, a visszatéríttetés elkerülését lehet?vé tev? rendkívüli körülmény (lásd a fenti 353. pontot).

379 Mivel ágazatközi támogatási programokról van szó, és a közigazgatási eljárásban nem szolgáltak pontosabb információkkal, a megtámadott határozatok nem tekinthet?k aránytalanoknak amiatt, mert nem határozták meg közelebbr?l a kérdéses támogatások visszatéríttetésére vonatkozó kötelezettséget. E tekintetben ki kell emelni, hogy a megtámadott határozatok, amelyek rendelkez? részét adott esetben az elfogadásukhoz vezet? indokok figyelembevételével kell értelmezni (a Bíróság C?355/95. P. sz., TWD kontra Bizottság ügyben 1997. május 15?én hozott ítéletének [EBHT 1997., I?2549. o.] 21. pontja), kifejezetten megemlíti „annak lehet?ségét, hogy egyedi támogatásokat sajátos jellemz?ik alapján akár a Bizottság valamely kés?bbi határozata keretében vagy mentesítési rendeletek alapján a közös piaccal egészben vagy részben összeegyeztethet?nek tekintsenek”.

380 Továbbá a felperesek állításával ellentétben a 659/1999 rendelet 14. cikke nem tesz különbséget aszerint, hogy a kérdéses támogatási intézkedés szubvenció vagy adókedvezmény, és az ítélezési gyakorlat is ugyanezen elveket alkalmazza, ideértve az adókedvezmények visszatéríttetését is (a fenti 351. pontban hivatkozott Unicredito Italiano ügyben hozott ítélet 113. pontja). A jogellenes támogatásoknak a kérdéses összegek visszafizetése útján való visszatéríttetése jelenti tehát a jelen ügyben a legalkalmasabb eszközt a vitatott adójóváírások által okozott versenytorzulás hatásainak semlegesítésére és a korábbi versenyhelyzet visszaállítására.

381 Végül a Bizottságnak nem volt feladata, hogy a megtámadott határozatok keretében meghatározza a minimális beruházási határértéket, ami a jelen ügyben kizárta volna a támogatásnak való min?sítést. E kérdés inkább a spanyol hatóságok és a Bizottság között a kérdéses adórendszerek bejelentésével kapcsolatban folytatott párbeszéd keretébe tartozik, amely bejelentést a rendszerek végrehajtását megel?z?en kellett volna megtenni.

382 Ennélfogva az arányosság elvének megsértésére alapított jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

383 Következésképpen a kereseteket teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

384 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

I – T-227/01–T-229/01. sz. ügyek

385 Mivel a felperesek, azaz Álava, Vizcaya és Guipúzcoa territorio históricok, valamint a Comunidad autónoma del País Vasco a T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben benyújtott keresetekben eladott kérelmeik és jogalapjaik tekintetében peresztesek lettek, viselik saját költségeiket, valamint kötelezni kell őket a Bizottság és a Comunidad autónoma de La Rioja részéről felmerült költségek viselésére az utóbbiak kérelmének megfelelően.

386 A Confebask és a Cámara Oficial de Comercio e Industriák – mint beavatkozók – maguk viselik költségeiket.

II – T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyek

387 Mivel a Confebask a T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyekben benyújtott keresetekben eladott kérelmei és jogalapjai tekintetében peresztes lett, viseli saját költségeit, valamint kötelezni kell a Bizottság és a Comunidad autónoma de La Rioja részéről felmerült költségek viselésére az utóbbiak kérelmének megfelelően.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (kibővített ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

1) **Az Elsőfokú Bíróság a T-227/01–T-229/01., T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyeket ítélethozatal céljából egyesíti.**

2) **Az Elsőfokú Bíróság a kereseteket elutasítja.**

3) **A T-227/01–T-229/01. sz. ügyekben:**

– **a Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava, a Territorio Histórico de Vizcaya – Diputación Foral de Vizcaya, a Territorio Histórico de Guipúzcoa – Diputación Foral de Guipúzcoa és a Comunidad autónoma del País Vasco y Gobierno Vasco viselik saját költségeiket, valamint a Bizottság és a Comunidad autónoma de La Rioja részéről felmerült költségeket;**

– **a Confederación Empresarial Vasca (Confebask), a Cámara Oficial de Comercio e Industria de Álava, a Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Vizcaya és a Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Guipúzcoa maguk viselik saját költségeiket.**

4) **A T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben a Confebask viseli saját költségeit, valamint a Bizottság és a Comunidad autónoma de La Rioja részér?l felmerült költségeket.**

Vilaras

Martins Ribeiro

Dehousse

Šváby

Jürimäe

Kihirdetve Luxembourgban, a 2009. szeptember 9?i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

Jogi háttér

I – Közösségi szabályozás

II – Nemzeti szabályozás

A – A Territorio Histórico de Álava adójogszabályai által bevezetett adójóvágírás

B – A Territorio Histórico de Vizcaya és a Territorio Histórico de Guipúzcoa adójogszabályai által bevezetett adójóvágírások

A jogviták alapját képez? tényállások

Megtámadott határozatok

Eljárás

A felek kérelmei

I – A T?227/01–T?229/01. sz. ügyekben

II – A T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyekben

A jogkérdés?l

I – A keresetek elfogadhatóságáról

A – A T?227/01–T?229/01. sz. ügyekben benyújtott keresetek elfogadhatóságáról

1. A T?227/01–T?229/01. sz. ügyekben benyújtott megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatóságáról

a) A felek érvei

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

2. A Confebask T-227/01–T-229/01. sz. ügyekbe való beavatkozásának megengedhetőségéről

a) A Confebask beavatkozásának megengedhetőségéről

b) A Confebask beavatkozási beadványának elfogadhatóságáról

A felek érvei

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

B – A T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyekben a Confebask megsemmisítés iránti keresetési jogáról

1. A felek érvei

2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

II – A keresetek megalapozottságáról

A – Az EK 87. cikk értelmében vett állami támogatás hiányára alapított jogalapról (T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyek)

1. Az adóbevételek csökkenésének hiányára alapított, első részről

a) A felek érvei

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

2. A verseny torzításának és a Közösségen belüli kereskedelemre való hatásnak a hiányára, valamint az indokolási kötelezettség megsértésére alapított, második részről

a) A felek érvei

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

3. Az adóintézkedések általános jellegére alapított, harmadik részről

a) A felek érvei

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

4. Az adóintézkedéseknek az adórendszer természetével és általános szerkezetével való igazolására alapított, negyedik részről

a) A felek érvei

b) Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

5. Az EK 87. cikknek a kérdéses intézkedésekre való alkalmazhatatlanságára alapított kifogásról

B – A Norma Foraloknak a közös piaccal való állítólagos összeegyeztethetőségére alapított

jogalapról (T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyek)

1. A felek érvei
2. Az Els?fokú Bíróság álláspontja

C – A hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalapról (T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyek)

1. A felek érvei
2. Az Els?fokú Bíróság álláspontja

D – A kérdéses támogatások létez? jellegére alapított jogalapról (T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyek)

1. A felek érvei
2. Az Els?fokú Bíróság álláspontja

E – Az eljárási hibára, valamint a jogbiztonság, a gondos ügyintézés, a bizalomvédelem és az egyenl? bánásmód elvének megsértésére alapított jogalapról (a T?227/01–T?229/01., valamint a T?265/01., T?266/01. és T?270/01. sz. ügyek)

1. Az eljárási hibára alapított kifogásról

- a) A felek érvei
- b) Az Els?fokú Bíróság álláspontja

2. A jogbiztonság és a gondos ügyintézés, valamint a bizalomvédelem és az egyenl? bánásmód elvének megsértésére alapított kifogásról

- a) A felek érvei
- b) Az Els?fokú Bíróság álláspontja

A jogbiztonság és a gondos ügyintézés elvének az el?zetes vizsgálat id?tartama miatti megsértésére alapított kifogásról

A bizalomvédelem elvének megsértésére alapított kifogásról

- A 93/337 határozatra alapított érv?
- Az 1993. évi rendszerekre és a Bizottság azokkal kapcsolatos magatartására alapított érv?
- Az eljárás id?tartamára alapított érv?
- Az arra alapított érv?, hogy a hivatalos vizsgálati eljárásokat megindító határozatok nem említik a vitatott adórendelkezések alkalmazásának felfüggesztésére vonatkozó kötelezettséget és a visszatéríttetés veszélyét

Az egyenl? bánásmód elvének megsértésére alapított kifogásról

F – Az arányosság elvének megsértésére alapított jogalapról (T?227/01–T?229/01. sz. ügyek)

1. A felek érvei
2. Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

A költségekről

I – T-227/01–T-229/01. sz. ügyek

II – T-265/01., T-266/01. és T-270/01. sz. ügyek

1* Az eljárás nyelve: spanyol.